

Vejen Tilbage

Et empirisk studie af handlede kvinders situation, rehabiliterings- og reintegrationsmuligheder ved repatriering

Udarbejdet af Mette Lenskjold
for Center mod Menneskehandel,
Servicestyrelsen 2008

<u>1. INDLEDNING</u>	4
<u>2. BEGREBSFORKLARING</u>	6
<u>3. FORKORTELSESLISTE</u>	7
<u>4. METODER ANVENDT</u>	8
<u>5. OPSUMMERING OG VURDERING</u>	9
<u>5.1 NAPTIP's og COSUDOW's arbejde og formål</u>	9
<u>5.2 Afhentning og identifikation</u>	10
<u>5.3 Rehabilitering</u>	11
5.3.1 Ophold på shelteret	11
5.3.2 Rådgivning	12
5.3.3 Lægebehandling	13
<u>5.4 Reintegration</u>	15
5.4.1 Familie og bolig	15
5.4.2 Uddannelse	15
5.4.3 Arbejde og Indkomstmuligheder	16
5.4.4 Omkostninger for rehabilitering og reintegration	18
<u>5.5 Stigma, fare og genhandel</u>	20
<u>6. ANBEFALING TIL REPATRIERING</u>	23
<u>7. COSUDOW</u>	25
<u>7.1 Historie og formål</u>	25
<u>7.2 Bestyrelse og ansatte</u>	26
<u>7.3 COSUDOW's afdelinger</u>	27
7.3.1 Shelteret Benin City	27
7.3.2 Uromi	28
7.3.3 Lagos	28
<u>7.4 Menneskehandel, prostitution og abort</u>	29
<u>7.5 Rehabilitering</u>	30
7.5.1 Modtagelse af tilbagevendte kvinder/piger	30
7.5.2 Rådgivning	32
7.5.3 Juju og gæld	35
<u>7.6 Reintegration</u>	36
7.6.1 Familien og lokalsamfundet	36
7.6.2 Stigma	37
7.6.3 Uddannelse og træning	38

7.6.4 Arbejde og indkomst muligheder	40
7.7 Omkostninger for reintegration og rehabiliterings processen.....	41
7.7.1 Omkostninger for rehabilitering og ophold på shelteret.....	41
7.7.2 Omkostninger for reintegrations processen	42
7.8 Monitorering, evaluering og afrapportering.....	43
7.8.1 Monitorering	43
7.8.2 Evaluering og afrapportering.....	44
7.9 Succeser og fiaskoer.....	45
7.10 Fare og risiko for genhandel for tilbagevendte kvinder/piger.....	46
7.11 Andre opgaver COSUDOW varetager	47
7.11.1 Oplysningskampagner	47
7.11.2 Uddannelse og arbejde til sårbare kvinder/piger	48
7.11.3 Kontakt til kvinder/piger i Europa	48
7.12 Samarbejdspartnere.....	49
7.12.1 Internationale samarbejdspartnere.....	49
7.12.2 Nationale samarbejdspartnere	49
7.13 Finansiering	51
8. NAPTIP	52
8.1 Historie og formål	52
8.1.1 NAPTIPS rolle/formål i forhold til reintegration og rehabilitering	53
8.2 Definition af menneskehandel - hvem handles og hvorfor	54
8.2.1 Hvor er de tilbagevendte kvinder/piger fra.....	55
8.2.2 Hvorfor handles kvinderne/pigerne.....	56
8.3 Rehabilitering	56
8.3.1 Identifikation og afhentning af tilbagevendte kvinder/piger fra Europa	56
8.3.2 Frivilligt og ufrivilligt tilbagevendte.....	59
8.3.3 Beskrivelse af sheltrene	59
8.3.4 Ansattes uddannelse på sheltrene	62
8.3.5 Indlogering og rådgivning på sheltrene	62
8.3.6 Håndtering af Juju og gæld.....	63
8.3.7 Lægebehandling.....	64
8.3.8 Aktiviteter på sheltrene.....	64
8.3.9 Familieeftersøgning og familierådgivning	65
8.4 Reintegration	66
8.4.1 Familie og lokalsamfund	66
8.4.2 Færdighedstræning og uddannelse	67
8.4.3 Arbejde og indkomstmuligheder	68
8.4.4 Opstart og finansiering af forretning.....	69
8.4.5 Monitorering	71
8.5 Stigma, genhandel og fare.....	71
8.5.1 Stigma.....	71
8.5.2 Genhandel	72
8.5.3 Menneskehandlere og fare.....	73

8.6 Finansiering og samarbejdspartnere.....	74
8.6.1 lokale partnere.....	74
8.6.2 Internationale samarbejdspartnere.....	75
8.6.3 Forbedring af samarbejde.....	76

9. IDIA RENAISSANCE 78

9.1 Historie og formål 78

9.2 Youth Ressource Centre 79

9.2.1 Ansatte.....	79
9.2.2 Centrets fem perspektiver.....	79
9.2.3 Kurser.....	80
9.2.4 Målgruppen.....	81
9.2.5 Ofre for menneskehandel.....	82
9.2.6 Hverdagen på centret.....	82
9.2.7 Job og arbejdsmuligheder.....	84
9.2.8 Mikrokreditter.....	84
9.2.9 Genhandel.....	86
9.2.10 AIDS/HIV.....	86
9.2.11 Finansiering og samarbejde.....	87
9.2.12 Monitorering og afrapportering.....	88

10. KILDER..... 89

10.1 Konsulterede kilder 89

10.2 Litteratur 91

FOTO BILAG

BILAG

1. Naptip Lagos: Victims Support Manual

2. NAPTIP Lagos (2006): Fact Sheet

3. NAPTIP Abuja: Statistics of victims handled by NAPTIP since inception to March 2008

4. NAPTIP Abuja: Report on C&R Activities from October 2007 – March 2008

5. Anti-Child Trafficking Network in Nigeria: Victims Bio Data

6. Aktivitetsoversigt, feltarbejde

1. Indledning

Rigspolitiet estimerer, at der er omkring 2500 udenlandske prostituerede i Danmark. Af dette antal er der omkring 250 kvinder, fra Nigeria og Uganda (Information 5. august 2008)¹. Et usikkert antal af disse kvinder, har været udsat for menneskehandel. Danmark har, gennem internationale konventioner, som Palermo protokollen² og regeringens Nationale Handlingsplaner til Bekæmpelse af Handel med Mennesker³, forpligtet sig til, at varetage handlede kvinders sikkerhed og tilbyde mulighed for en arrangeret hjemsendelse. Denne inkluderer, at organisationer i kvindernes oprindelsesland kan modtage dem og sørge for et sikkert opholdssted, samt bæredygtig reintegration i samfundet (handleplan 2007) Denne forpligtelse danner baggrunden for rapporten, der har til formål at analysere, hvilke rehabiliterings- og reintegrationsmuligheder, der er til nigerianske kvinder og piger, der sendes tilbage til Nigeria. Fokus er specielt på reintegration, herunder uddannelse, arbejde og indkomstskabende muligheder og på de tilbagevendte kvinder/pigers mulighed for at etablere sig i det nigerianske samfund.

Indeværende rapport bygger på feltarbejde i Benin City og Lagos, Nigeria i april-maj 2008. Feltarbejdet har specielt været centreret om den katolske NGO COSUDOW (Committee for the Support of the Dignity of Women) og det statslige agentur, NAPTIP (National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons), der arbejder med rehabilitering og reintegration af tilbagevendte ofre for menneskehandel. Ydermere er NGO'en Idia Renaissance i Benin City belyst. NGO'en arbejder med færdighedstræning af tilbagevendte kvinder/piger der har været handlet. En række andre relevante aktører på feltet er herudover inddraget og ligeledes flere tilbagevendte kvinder/piger, der har været handlet til Europa.

Rapporten beskriver og vurderer COSUDOW og NAPTIP's arbejde med rehabilitering og reintegration i Lagos og Benin City og kvinderne/pigernes muligheder, når de vender tilbage. Rapporten analyserer således ikke efterforskning, vidnebeskyttelse eller lignende aspekter, der ligeledes er relevant i repatrieringsøjemed.

¹ <http://www.information.dk/163205>

² Palermo protokollen, FN 2000, artikel 6: <http://untreaty.un.org/english/notpubl/18-12-a.E.doc>

³ http://www.lige.dk/files/pdf/2007_menneskehandel.pdf. Den første handlingsplan kom i 2002 og rettede sig specifikt mod kvindehandel og den næste i 2007 for perioden 2007-2010.

Det er vigtigt at understrege, at på trods af at rapporten omhandler anbefalinger til samarbejde med aktører omkring repatriering, samt rehabilitering - og reintegrationstilbud til kvinder/piger, der er ofre for menneskehandel, skal rapporten ikke læses som en legitimering af repatriering. På trods af de tilbud og muligheder, der er beskrevet i rapporten, skal det tages i betragtning, at kvinder/piger der repatrieres, er i en særdeles sårbar og risikofyldt situation. Det er bl.a. tilfældet grundet fattigdom, risiko for stigma og udstødelse af familie og lokalsamfund, en ofte ubetalt gæld og derfor trusler fra bagmænd, samt risiko for genhandel. Kvindens/pigens velbefindende vil derfor være vanskelig at garantere, når hun repatrieres til Nigeria.

2. Begrebsforklaring

Bagmænd: Termen bagmænd dækker over aktører, der er involverede i menneskehandel på den ene eller anden måde i både Nigeria og Europa. Således kan termen beskrive, de der er involverede i rekruttering, på rejsen til destinationen og de der kontrollerer de handlede kvinder/piger i prostitution i Europa.

Kvinder/piger: Termerne dækker over kvinder/piger, der er tilbagevendt efter at have været i prostitution i Europa. Har det anden betydning vil det være ekspliciteret. Termerne dækker over piger fra 14/15 års alderen og voksne kvinder over 18 år. Termerne bruges i stedet for termen 'ofre for menneskehandel', da det er væsentligt at understrege, at til trods for kvindernes/pigernes situation, anses de i rapporten også for tænkende og handlende individer, der ikke alene kan defineres som ofre.

Menneskehandel: Definition tager i rapporten afsæt i Palermo Protokollens definition⁴. I rapporten vil aktørernes egen definition også benyttes, såfremt den er ekspliciteret.

Ofre/offer for menneskehandel: Termen benyttes når det ikke kun er kvinder/piger men også andre udsat for menneskehandel der omtales.

Repatrierede/repatriering: Repatrierede/repatriering har samme betydning som tilbagevendte/tilbagevenden.

Tilbagevendte (kvinder/piger): Termen 'tilbagevendte' dækker både over frivilligt repatrierede og ufrivilligt repatrierede. Det er impliceret at det er kvinder/piger der har været handlet til prostitution i Europa. Har det anden betydning vil det blive ekspliciteret. Der bliver ikke brugt termerne 'hjemvendte/hjemsendte', da det ikke er givet at kvinderne/pigerne opfatter det at de repatrieres, som at de vender hjem.

⁴ Palermoprotokollen 2000, artikel 3: <http://untreaty.un.org/english/notpubl/18-12-a.E.doc>

3. Forkortelsesliste

AAWE: Association against Women Export

AWEG: African Women Empowerment Guild

BLinN: Bonded Labour Organisation, Nederland

COSUDOW: Committee for the Support of the Dignity of Women

C & R: Collaboration and rehabilitation

GHAIN (Global HIV/AIDS Initiative Nigeria)

GPI: Girls Power Initiative

ILO: International Labour Organization

IOM: International Organisation for Migration

IRRAG: The International Reproductive Rights Research Action Group

LAPO: Lift Above Poverty Organisation

MIVA: Mission International Vehicle Association

NAPTIP: National Agency for the prohibition of Trafficking in Persons and other Related Matters

NCWS: National Council of Women Societies

NGO: Non Governmental Organisation

SIDA: Swedish International Development Cooperation Agency

SOLWODI: Solidarity with Women in Distress, Tyskland

Sr.: Søster

SSHJ: Sisters of the Sacred Heart of Jesus

TAMPEP: Transnational HIV/STD Prevention Among Migrant Prostitutes in Europe Project

UNDC: United Nations development Corporation

UNDP: United Nations Development Programme

UNICEF: United Nations Children's Fund

UNICRI: United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute

UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime

4. Metoder anvendt

Kildematerialet er samlet under feltarbejde i Nigeria 13.4 – 13.5 2008 (se Aktivitetsplan bilag 6).

Kildematerialet består først og fremmest af informanter og de anvendte metoder er interviews, observationer og deltagerobservationer. Interviewene tager afsæt i specifikke interviewguides.

Visse interviews er bandede, andre er refereret skriftligt, umiddelbart efter de er udført, afhængig af de interviewede personers ønske og interview situationen. De bandede interviews er transskriberet, eller der er lavet skriftligt referat. Observationer og deltagerobservationer er ligeledes refereret skriftligt, umiddelbart efter de er udført. Ydermere er materialet suppleret med mailkorrespondancer og et enkelt telefon interview efter feltarbejdets afslutning..

Kilderne er blevet konsulteret, fordi de varetager eller har en relevant viden om, handlede kvinders/pigers situation, rehabilitering og reintegration når de vender tilbage til Nigeria.

Tilbagevendte kvinder/piger der er konsulteret, er anonymiseret med et andet navn.

Udover de konsulterede kilder, er enkelt skriftligt og statistisk materiale benyttet.

Hovedkilderne og metoder anvendt

Organisationen COSUDOW's (Committee for the Support of the Dignity of Women) arbejde er blevet fulgt i to uger, hvor både observationer og deltagerobservationer har fundet sted. Herudover er både interviews med ansatte, samt med tre kvinder der har været ofre for menneskehandel blevet udført.

Det statslige agentur NAPTIP(National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons) er besøgt, både i Benin City og Lagos, hvor lederne er blevet interviewet. Ligeledes er sheltre i de to byer besøgt og observeret. På Lagos shelter, er der anvendt deltagerobservationer to gange i undervisningssituationer.

NGO'en Idia Renaissance's færdighedscenter har været besøgt to gange. Under besøgende er projekt koordinatoren interviewet. Ligeledes er observationer i undervisningssituationer foretaget to gange og deltagerobservationer én gang. Herudover er to kvindelige elever, der har været ofre for menneskehandel, blevet interviewet.

Herudover er en række andre kilder konsulteret (Se afsnit 10.1)

5. Opsummering og Vurdering

5.1 NAPTIP's og COSUDOW's arbejde og formål

NAPTIP (National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and other Related Matters) er et statsligt agentur, der startede i 2003, med det formål, at bekæmpe menneskehandel i Nigeria. NAPTIP har hovedsæde i den Nigerianske hovedstad Abuja, seks afdelinger i hele Nigeria og flere sheltre, bl.a. i Abuja, Benin City og Lagos. COSUDOW (Committee for the Support of the Dignity of Women) er en katolsk NGO drevet af nonner, med det formål at hjælpe kvinder og piger i nød, med speciel fokus på ofre for menneskehandel. COSUDOW har hovedkontor, samt shelter i Benin city, én ansat i Lagos og en afdeling i byen Uromi i den nordlige del af Edo stat, hvor der både er mulighed for at bo samt uddanne sig (se evt. fotobilag 1-8). Både NAPTIP og COSUDOW tilbyder en rehabilitering og reintegrations proces, der har til formål at hjælpe kvinder/piger ud af deres sårbare situation som ofre for menneskehandel og et liv i prostitution, samt at opbygge et værdigt liv i Nigeria. NAPTIP har herudover andre funktioner, både efterforskning, retsforfølgelse, juridisk bistand og vidnebeskyttelse, samt oplysning til offentligheden (Landinfo 2006 og NAPTIP hjemmeside⁵) NAPTIP er et statsligt agentur og har derfor beføjelser på flere områder, samt mandat til at samarbejde med udenlandske regeringer (Abiodun 23.4 og Morka 6.5).

NAPTIP udtrykker, at det er svært at klare alle de opgaver, der ligger i deres hænder. Det bekræftes af både Florence Nwanuoma, projektmanager på COSUDOW, Tony Nnachor; overordnet hos politiets anti – trafficking enhed i Benin City og Henrietta Argun; specialrådgiver i anliggender angående menneskehandel i Edo stat. De fortæller, at ressourcerne i NAPTIP ikke er store nok til at varetage alle de opgaver de skal varetage, det gælder både finansielle, materielle og erfaringsmæssige ressourcer (Argun 29.4, Nwanuoma 30.4, Nnachor 18.4). Da NAPTIP er et statsligt agentur foreslår A.O. Abiodun, leder af Naptip zone kontor i Benin City og Tommaso De Cataldo, chef for IOM Nigeria (International Organisation for Migration), at NAPTIP skal have en koordinerende rolle således, at alle tilbagevendte ofre for menneskehandel registreres af NAPTIP. NAPTIP opgave skal så være, at samarbejde med og henvise til andre aktører på området (De Cataldo, 17.4). Fordelen herved er, at antallet af tilbagevendte samt rehabiliterings - og

⁵ <http://www.naptip.gov.ng/prologue.htm>

reintegrationsforløbet kan dokumenteres og processen standardiseres. Ulempen er, at den enkelte sag bliver mindre gennemsigtig og svær at følge for donorer og partnere i Europa, det være sig statslige instans eller NGO'er. Samtidig gør en standardiseret proces det umuligt at tilpasse processen til den enkeltes behov, hvilket medfører at reintegration bliver mindre succesfuld, da kvindernes/pigernes situation og behov kan være vidt forskellige. Nwanuoma og Argun anbefaler derfor, at NAPTIP tager sig af juridiske og efterforskningsmæssige aspekter og at organisationer som COSUDOW og IOM tager sig af rehabilitering og reintegration (Nwanuoma og Argun 29.4).

India Renaissance er en NGO, der driver et færdighedscenter startet af UNICEF. Den er beliggende i Benin City og samarbejder både med NAPTIP og COSUDOW omkring træning af tilbagevendte ofre for menneskehandel. India Renaissance tilbyder en række forskellige færdighedskurser, sociale aktiviteter, rådgivning vedrørende sociale og psykiske problematikker, samt om sundhed. India Renaissance har ligeledes et kursus i livsfærdigheder, der har til hensigt at give viden om bl.a. menneskehandel, HIV/AIDS, vold, sundhed m.m., for at styrke elevernes bevidsthed og selvstændighed. India Renaissance er ligeledes involveret i oplysningsarbejde om både menneskehandel og HIV. India Renaissance's målgruppe er sårbare og socialt udsatte eller underbemidlede unge, med specielt fokus ofre for menneskehandel og HIV smittede. (Nwoha 21.4 og 29.4) (Se evt. billeder fotobilag 9-12).

5.2 Afhentning og identifikation

NAPTIP og COSUDOW tilbyder afhentning af tilbagevendte kvinder/piger i lufthavnen. I NAPTIP er det den juridiske afdeling der tager sig af identifikation og en rådgiver samt en efterforsker, der varetager afhentning. NAPTIP samarbejder med immigrationsmyndighederne og politiet i processen (Morka 6.5). I COSUDOW's tilfælde er det en ansat nonne i Lagos, der henter de tilbagevendte kvinder/piger. De samarbejder ligeledes med immigrationsmyndighederne. Det understreges som særdeles vigtigt, at afhentning i Nigeria er blevet bekræftet, inden ofre for menneskehandel sendes tilbage, da der er stor risiko for, at bagmænd venter i lufthavnen, eller der kan opstå problemer med immigrationsmyndighederne, hvis den tilbagevendte ikke har papirer (Nwanuoma 1.7). Det kan være risikabelt at afhente kvinderne/pigerne og derfor er det værd at tage i betragtning, at det i visse tilfælde kan være ønskeligt at sikre, at politi eller anden myndighed er til stede ved afhentning. Ligeledes er det dog væsentligt, at der er tillid fra de tilbagevendtes side, til de der afhenter, hvilket ofte ikke tilfældet når det er politi eller NAPTIP der afhenter, da der

generelt er en manglende tiltro til myndigheder hos tilbagevendte kvinder/piger (Nwanuoma 30.4, Agun 29.4, Becker 14.8). Det er derfor en fordel at det er nonnerne i COSUDOW der afhenter, da tilliden er større til religiøse organisationer og personer.

NAPTIP har til opgave at identificere tilbagevendte kvinder/piger som handlede eller ikke handlede, hvis dette ikke er afgjort inden ankomst til Nigeria. NAPTIP udtrykker behov for, at ofre for menneskehandel identificeres i Europa før ankomst. Det vil give de tilbagevendte en mere værdig ankomst til Nigeria, da de således ikke behandles som kriminelle, og NAPTIP vil forinden kunne forberede et forløb for den tilbagevendte. Er kvinderne/pigerne ikke identificerede, bringes de i politiets varetægt hvor de afhøres og identificeres (Morka 6.5). Bemærkelsesværdigt er det, at NAPTIP ikke mener, at det er en svær proces at identificere kvinderne, men at de samtidig udtrykker, at kvinderne/pigerne ofte taler usandt og benægter at andre er involverede i handlen (Morka 6.5 og Abiodun 23.4) COSUDOW udtrykker ligeså, at kvinderne/pigerne ofte taler usandt og at det kræver tid at opbygge den tillid der skal til, for at kvinderne/pigerne fortæller hele deres historie. Der er endda tilfælde hvor de aldrig opnår denne tillid (Nwanuoma 30.4). Modsat NAPTIP er det ikke væsentligt for COSUDOWs arbejde med kvinderne/pigerne, hvorvidt de er handlede eller ej, hvis de henvises til dem er det væsentlige at hjælpe dem med at opbygge en tilværelse i Nigeria (Nwanuoma 30.4 og Ebhojieaye 28.4). Det hænger sammen med at COSUDOW ikke har den efterforskningsmæssige rolle, der er en del af NAPTIP's funktion.

Vurdering

Tilbagevendte kvinder/piger har en mistro til myndigheder i Nigeria, hvilket betyder, at tilliden er svær at opbygge og at kvinderne/pigerne kan være tilbøjelige til at stikke af eller forsøge på det. Samtidig har COSUDOW fokus på tilbagevendte kvinders/pigers rehabilitering og velbefindende, frem for efterforskning, hvilket gør at COSUDOW har bedre forudsætninger end NAPTIP til at opbygge den tillid der er essentiel for at kunne hjælpe kvinden/pigen videre i livet.

5.3 Rehabilitering

5.3.1 Ophold på shelteret

Både NAPTIP og COSUDOW kan tilbyde shelter. Det foretrækkes at opholdet varer 2-6 uger, men der er mulighed for forlængelse. På NAPTIP's sheltere i Benin City og Lagos opholder flere af de

tilbagevendte personer sig der længere tid end den foretrukne periode, af efterforskningsmæssige grunde. COSUDOW har god plads til 18 kvinder, mens sheltrene i NAPTIP er store med plads til 50-200, og de tilbagevendte bor tæt sammen. På NAPTIP's sheltre er for alle beboerne ofre for menneskehandel. Både børn og voksne bor sammen og der kan, som i tilfældet på Lagos shelter, opstå et stærkt hierarki, samt store diskussioner (Observationer NAPTIP 6.5 og 8.5). På COSUDOW's shelter prioriteres ofre for menneskehandel, men andre kvinder og piger, der har brug for hjælp kan også tilbydes shelter. Det faktum at der kan bo kvinder og piger med vidt forskellige behov, kan muligvis betyde, at den fortrolige atmosfære organisationen efterstræber, kan blive sat på prøve. NAPTIP Lagos har, udover shelteret, en midlertidig celle for bagmænd/formodede bagmænd, der er placeret nederst i shelterbygningen. Der er bevidsthed om bagmændenes tilstedeværelse fra beboerne på shelteret, hvilket kan være medvirkende til at skabe en utryk atmosfære eller decideret frygt (Observationer Lagos shelter 6.5 og 8.5).

Der tilbydes færdighedstræning på NAPTIP's shelter i Lagos to gange om ugen i frisør og skrædder fag. På shelteret i Benin City er der mulighed for at bruge træningsfaciliteter i samme fag. Beboerne på shelterene deltager i de daglige gøremål, rengøring, madlavning m.m. Herudover tilbyder NAPTIP ikke aktiviteter pt. COSUDOW shelter tilbyder ikke specifikke aktiviteter, men ligesom hos NAPTIP, deltager beboerne i de daglige gøremål (Nwanuoma 1.7.).

På NAPTIP shelter i Benin City og Lagos er der ingen udgang, til trods for at beboerne kan være der i flere måneder (Morka 6.5, Abiodun 23.4). På COSUDOW's shelter kan udgangen blive begrænset i visse tilfælde, hvis det synes nødvendigt af sikkerhedsmæssige årsager eller for at skabe ro for kvinden/pigen (Nwanuoma 1.7). Det er frivilligt at bo på både NAPTIP og COSUDOW's sheltre, udtrykker ledelsen, men der fortælles samtidig af rådgivere på Benin Shelter, Joan Alehmoh og Raymond Asimonye, at kvinderne/pigerne stikker af ind imellem, hvilket sætter spørgsmålstegn ved frivilligheden (Alemoh og Asimonye 28.4).

5.3.2 Rådgivning

Rådgivningsprocessen hos COSUDOW afhænger af den enkeltes behov og varer typisk minimum et halvt år (Nwanuoma 17.4). Rådgivningen hos NAPTIP finder sted under opholdet på shelteret og afsluttes efter endt ophold og reintegration med familien. Monitorering fortsætter dog, hvis kvinderne/pigerne har modtaget hjælp til reintegrationsprocessen som uddannelse eller opstart af forretning (Morka 6.5, Abiodun 23.4). Rådgivning hos COSUDOW lægger vægt på

kvindens/pigens psykiske tilstand og på at styrke kvinder/piger til at være i stand til at starte et nyt liv. Rådgivningen hos NAPTIP er domineret af efterforskningsmæssig interesse, hvilket betyder at tilliden til kvinderne/pigerne kan være svær at opbygge, da mange ikke ønsker at oplyse om deres bagmænd og rejse (Abiodun 23.4, Agboko og Morka 6.5). Med fokus på efterforskning, bliver der mindre fokus på at hjælpe kvinderne/pigerne med overkomme deres traumer og styrke dem til at gennemgå reintegrationsprocessen og opbygge et liv i Nigeria. De ansatte på NAPTIP's sheltre i Benin City og Lagos har ikke en uddannelsesmæssig forudsætning for at varetage rådgivningen, de har derimod en kortere eller længere træningsperioder, der retter sig specifikt mod håndtering af ofre for menneskehandel (Morka 6.5 og Abiodun 23.4). COSUDOW har derimod en nyansat psykolog til at varetage rådgivningen (Observationer COSUDOW og Nwanuoma 17.4). På Idia Renaissance, Benin City er der ligeledes en rådgiver ansat, der kan hjælpe de tilbagevendte kvinder/piger med rådgivning angående uddannelsesmæssige eller andre problematikker, hvis det er nødvendigt (Nwoha 21.4, Osa 21.4).

Da tilbagevendte kvinder/piger ofte frygter repressalier for sig selv og/eller deres familie pga. juju⁶ og den ed de i den forbindelse har aflagt til bagmænd igennem en juju ceremoni, kan både NAPTIP og COSUDOW assistere med at finde og skaffe kvindens/pigens ejendele, der er brugt ved juju ceremonien, hvis den pågældende kvinde/pige ønsker det⁷. Det har til formål at bryde det bånd og mindske den frygt kvinden/pigen har til sine bagmænd, hvilket ofte er nødvendigt i en rådgivningsproces og for at reintegration vil blive muligt (Nwanuoma 17.4, Abiodun 23.4 Morka 6.5.). NAPTIP står selv for at finde disse ejendele og COSUDOW samarbejder med politiets anti-trafficking enhed i Benin City herom. (Nwanuoma 17.4, Morka 6.5)

5.3.3 Lægebehandling

Både NAPTIP og COSUDOW tilbyder lægeundersøgelser til tilbagevendte ofre for menneskehandel i forbindelse med deres rådgivning. Lægeundersøgelser er frivillige. Som led i et reintegrationsforløb henviser både NAPTIP og COSUDOW til et hospital i lokalområdet, hvis den givne person er syg, for eksempel er HIV smittet. Med en sådan henvisning er HIV behandling gratis (Morka 6.5, Abiodun 23.4, Nwanuoma 30.4). COSUDOW henviser ligeledes ved mentale sygdomme eller alvorlige psykiske problemer (Nwanuoma 30.4). Idia Renaissance's rådgiver

⁶ Juju kan oversættes med voodoo og troen herpå er meget udbredt i Nigeria. Juju ceremonier, hvor en kvinde der skal handles aflægger en ed, hvor hun lover loyalitet til sine bagmænd, er en almindelig måde at besegle en trafficking situation på i Nigeria.

⁷ Disse ejendele kan for eksempel være menstruationsblod, kønshår, afklippede negle, undertøj eller andet yderst personligt fra kvinden.

henviser ligeledes elever på det færdighedscenter de bestyrer og de har en læge tilknyttet centeret, der foretager HIV tests (Nwoha 21.4 og Osa 29.4).

Vurdering

Faciliteterne på sheltrene er bedst hos COSUDOW, både i form af plads og indretning af værelser og der er tillige et mere roligt miljø end det NAPTIP kan tilbyde på Lagos og Benin sheltre. På Benin City shelter er der plads til 28 personer, men der er i perioder op til 50, hvilket der hverken er kapacitet eller plads til (Alemoh, Asimonye og observationer benin Shelter 28.4). Herudover er kvinderne/pigerne ikke på COSUDOW shelter i efterforskningsøjemed og de vil derfor ikke af denne grund, som det er tilfældet hos NAPTIP, være nødsaget til at skulle være i meget lange perioder på shelteret, hvilket letter opholdet der. Et længerevarende ophold, hvor udgang ikke er tilladt, er problematisk, da manglende bevægelse, lys, og luft kan skade beboernes helbred, ligesom manglende aktivitet gør kvinderne apatiske (Observationer NAPTIP 6.5, 8.5).

Både erfarings - og personalemæssigt, har COSUDOW flere ressourcer. COSUDOW fokuserer individuelt i rådgivningen og afsætter længere tid til rådgivning end NAPTIP og er fokuseret på, at rådgivningen skal hjælpe kvinderne/pigerne videre, frem for at rådgivningen har efterforskning som formål. Således har COSUDOW, med den rådgivning de tilbyder, mulighed for at opbygge den nødvendige tillid hos kvinderne/pigerne, samt arbejde med kvindernes/pigernes evner og selvværd, som grundlæggende for at de kan tro på og arbejde for en god fremtid i Nigeria. NAPTIP herimod udtrykker ikke at det er nødvendigt at fokusere på at styrke kvindernes/pigernes selvtillid og evner for at undgå prostitution og genhandel, til trods for at beboere på Lagos shelter udviser dårligt selvværd i indlæringssituation og en meget seksualiseret adfærd (Observationer Lagos shelter 6.5, 8.5).

Det er dog værd at tage i betragtning, at COSUDOW hidtil mest af alt har modtaget frivilligt tilbagevendte kvinder, hvilket betyder, at kvinderne/pigerne er indstillede på at ændre deres liv og muligvis har bedre forudsætninger end ufrivilligt repatrierede, både i forhold til familien og i forhold til gæld eller forholdet til bagmænd. COSUDOW mangler således erfaring med at arbejde med ufrivilligt repatrierede kvinder/piger. Flere informanter udtrykker, at det i særdeleshed er denne gruppe kvinder/piger, der forsvinder før afhentning, stikker af fra sheltre og afviser rehabilitering og reintegration. (Abiodun 23.4, Argun 29.4, Nwanuoma 30.4, Alemoh, Asimonye 28.4). Således er det også denne gruppe, der er i stor risiko for genhandel.

5.4 Reintegration

5.4.1 Familie og bolig

Familiesøgning og rådgivning foretages både af NAPTIP og COSUDOW og anses som grundlæggende for reintegrationsprocessen hos familien eller i lokalsamfundet. Det ses dog ofte, at familien er modvillig overfor at få kvinden/pigen hjem igen og flere kvinder føler sig som en belastning ved familien. Det fortæller både NAPTIP og COSUDOW og to tilbagevendte kvinder (Morka 6.5, Nwanuoma 30.4, 'Helena' 17.4, 'Tina' 26.5). Kan tilbagevendte ofre for menneskehandel ikke være ved familien, kan NAPTIP Lagos hjælpe børn eller teenagere, der er under uddannelse, med bolig på sheltre, der drives af andre NGO'er i Lagos (Morka 6.5). Samme mulighed er der ikke i Benin City. NAPTIP hjælper ikke kvinder med at få en lejlighed, hvilket er problematisk, hvis der er tale om stigmatisering, udstødelse eller chikane, som er et udbredt problem (Mora 6.5, Abiodun 23.4). COSUDOW hjælper med at finde en lejlighed til de kvinder der ikke kan være ved deres familie. Skal reintegrationen foregå i egne af Nigeria der er langt fra kvindens/pigens lokalområde af sikkerhedsmæssige årsager, er der mulighed for støtte til det i både NAPTIP og COSUDOW (Morka 6.5, Abiodun 23.4, Nwanuoma 30.4).

5.4.2 Uddannelse

Som en del af reintegrationen tilbydes kvinderne/pigerne færdighedstræning eller skolegang, i både COSUDOW og NAPTIP regi. Langt de fleste vælger færdighedstræning. Det er som oftest skrædder/design, frisør og skønhedspleje, computer og catering der tilbydes. I COSUDOW og NAPTIP Benin City henvises eleverne til Edo Stat færdighedscenter, der er statsfinansieret, eller Idia Renaissance færdighedscenter. Begge centre tilbyder netop disse færdigheder. Kurserne varer 3-6 måneder og afsluttes med eksamen, samt udlevering af diplom. Edo Stat færdighedscenter tilbyder børnepasning, så elever med børn kan have undervisning uforstyrret. Idia Renaissance har et obligatorisk kursus i livsfærdigheder, faciliteret af UNICEF og lægger vægt på sociale aktiviteter. Herudover kører COSUDOW i Uromi, et center der tilbyder 2-årig uddannelse i traditionel vævning og farvning af tøj, samt en skrædder uddannelse eller en uddannelse som bager. Centret har også et hostel hvor kvinderne/pigerne kan bo. Reintegreres kvinderne/pigerne andre steder, hvor der ikke er færdighedscentre, finder COSUDOW en læreplads (Nwanuoma 30.4, Ebhojieaye 28.4).

COSUDOW stopper ikke nødvendigvis færdighedstræning efter træningen på centrene, men hjælper kvinden/pigen med en læreplads efterfølgende, hvis det er nødvendigt, idet de mener at det er essentielt at være dygtig til sit fag, hvis det skal være muligt at klare sig med egen forretning. Flere af kvinderne/pigerne får ligeledes business managementtræning i nogle måneder. Det udtrykkes i COSUDOW som meget væsentligt at arbejde med udgangspunkt i den individuelle sag, da kvindernes/pigernes behov for undervisning/træning er vidt forskelligt, både grundet forskellige personligheder, samt forskelle i deres psykiske tilstand når de vender tilbage til Nigeria.

(Nwanuoma 30.4, Ebhojieaye 28.4)

NAPTIP Lagos sætter kvinden/pigen i lære i mellem 3-6 måneder, da der ikke er adgang til specifikke færdighedscentre i Lagos. Der er ikke mulighed for yderligere træning i NAPTIP regi om nødvendigt. (Morka og Agboko 6.5)

Mange kvinder/piger ønsker at lære frisør- og skønhedsfærdigheder, men det anbefales af både NAPTIP og COSUDOW, at uddanne sig indenfor catering eller skrædder/design i stedet, da disse fag giver bedre mulighed for indkomst (Morka 6.5, Abiodun 23.4, Nwanuoma 30.4).

5.4.3 Arbejde og Indkomstmuligheder

Efter færdighedstræning udformer kvinderne/pigerne, i samarbejde med COSUDOW, en plan for reintegrationsforløbet, der afspejler deres ønsker og planer og bl.a. inkluderer målsætninger og budget (Nwanuoma 30.4). Det samme er tilfældet for frivilligt tilbagevendte kvinder/piger, der kommer til NAPTIP gennem IOM (Morka 6.5 og Njoku 9.5). Egen forretning anses som den bedste måde at skabe indkomst på, da arbejdsløshed er et stort problem i Nigeria. Det anbefales af både NAPTIP og COSUDOW at starte et lille spisested eller en skrædderforretning. (Abidonun 23.4, Nwanuoma 30.4). Specielt et spisested giver hurtig indkomst og hermed mulighed for at klare sig selv, hvilket flere af de adspurgte kvinder bekræfter ('Helena' 17.4 og 'Sophia' 29.4). Ligeledes kan familien være med til at drive et spisested, hvilket er en stor fordel (Abiodun 23.4).

Mange kvinder/piger går ikke igennem en reintegrationsproces i NAPTIP, men takker nej til tilbuddet. På Benin City shelter flygter nogle fra shelteret før reintegrationen er gået i gang (Alemoh, Asimonye 28.4). Der tilbydes ikke økonomisk reintegrationsassistance til kvinder/piger, hvis NAPTIP vurderer, at familierne selv kan tage sig af de tilbagevendte (Magaji 6.5). Det kan være problematisk, da der kan være andre årsager end økonomiske til, at en kvinde/pige er handlet. Ofte er familien ligeledes med til at presse kvinderne/pigerne til igen at lade sig handle. Manglende

mulighed for assistance til at reintegreres kan derfor være medvirkende til stigmatisering eller genhandel.

I COSUDOW har de kun i tre ud af i alt 87 tilfælde oplevet at kvinder/piger ikke har startet, eller har afbrudt en reintegrationsproces (Nwanuoma 1.7) Igen skal det tages i betragtning, at COSUDOW ikke tidligere har arbejdet med ufrivilligt repatrierede.

Mikrokreditter som finansieringsmulighed til opstart af forretning, har været afprøvet i både COSUDOW og NAPTIP Benin City. Nwanuoma, COSUDOW mener ikke det er en god idé, da tilbagebetaling er for ustabil og flere kvinder/piger ikke kan overskue at betale tilbage (Nwanuoma 30.4). NAPTIP Lagos mener ligeledes ikke, at kvinderne/pigerne kan administrere mikrokreditter (Morka 6.5). I NAPTIP, Benin City er der uenighed. Abiodun, leder Benin zonekontor, mener mikrokreditter lærer kvinderne/pigerne ansvarlighed (Abiodun 23.4) Alemoh og Asimonye Benin Shelter mener modsat, at det er uoverskueligt og at tilbagevendte kvinder/piger ikke tør starte en forretning på mikrokredit betingelser (Alemoh, Asimonye 28.4).

Idia Renaissance er positiv overfor mikrokreditter, til trods for at de har erfaring med, at flere ikke er i stand til at betale tilbage. Idia Renaissance er i gang med et fremtidigt projekt, der skal engagere kvinderne/pigerne i et kooperativ, hvor flere har ejerskab i én forretning og driver den sammen (Nwoha 29.4). Både Nwoha Idia Renaissance og Nwanuoma, COSUDOW mener, at det er vigtigt at være meget fleksibel med lån til og tilbagebetaling fra tilbagevendte kvinder/piger, da de kan være vanskelige at administrere for denne gruppe (Nwoha 29.4 og Nwanuoma 17.4).

NAPTIP monitorerer de kvinder/piger der undergår en reintegrationsproces, i Lagos hver 3. måned og i Benin City ca. hver 14 dag. Det er rådgiverne, der varetager monitoreringen, Monitoreringen finder sted i 1 år efter de har etableret en forretning. Hvis kvinderne/pigerne er under uddannelse varer monitorering uddannelsestiden ud (Abiodun 23.4, Morka 6.5). COSUDOW monitorerer hver eller hver anden måned og ligeledes i minimum 1 år. Monitoreringens varighed afhænger af behov og oftest monitoreres længere. COSUDOW's partnere/donor er med i monitoreringen således, at de løbende får afrapporteringer og de finansielle midler sendes løbende, så de følger den proces kvinden/pigen er i gang med (Nwanuoma 30.4). Denne løbende proces skaber ligeledes gennemsigtighed.

5.4.4 Omkostninger for rehabilitering og reintegration

NAPTIP kan officielt tilbyde alle tilbagevendte ofre for menneskehandel rehabilitering og reintegration, uden specifik finansiering, da NAPTIP får samlet finansiering hertil fra forskellige donorer. NAPTIP anbefaler dog, at der gives midler med kvinderne/pigerne, for at sikre et bæredygtigt reintegrationsforløb, da de ofte ikke har rede midler (Morka 6.5 og Njoku 12.8). NAPTIP Lagos vurderer, at det koster minimum 1360 euro at starte forretning. (Morka 6.5 og Agboko 6.5).

NAPTIP rehabiliterer og reintegrerer også frivilligt repatrierede kvinder/piger, der kommer gennem IOM. IOM's finansiering til tilbagevendte ofre for menneskehandel differentierer afhængig af aftale med den enkelte donor. Gennem IOM Italien får hver tilbagevendt 400 euro til rådighed før de kommer hjem og 1100 euro til at starte en forretning. Uche Njoku, program koordinator IOM Lagos fortæller dog, at ovennævnte beløb er for lille til at varetage en fuld reintegrationsproces med træning og etablering af forretning. Specielt hvis der er tale om reintegration i et urbant område, hvor udgifter, specielt til leje af eksempelvis forretningslokaler, er højere end i landområder (Njoku 12.8).

IOM samarbejder både med NAPTIP og COSUDOW, men NAPTIP er den primære samarbejdspartner, da det er et statslig agentur og ligeledes er COSUDOW's shelter først åbnet i april 2008 (Njoku 9.5 og 12.8).

COSUDOW estimerer, at et rehabiliterings - og reintegrationsforløb bliver minimum 2500 euro, 1064 for shelter i 6 uger og minimum 1500 euro for reintegration. COSUDOW anbefaler således, at det er det beløb der minimum afsættes til hver enkelt tilbagevendt kvinde/pige. NAPTIP Benin City foreslår, at der doneres materialer frem for penge, så der ikke er tvivl om hvad pengene går til (Abiodun 23.4). COSUDOW mener ligeledes det kan være en god mulighed (Nwanuoma 30.4, Ebhojieaye 28.4).

Et træningsforløb på Idia Renaissance koster mellem 55 euro og 163 euro for et helt forløb. Beløbet varierer afhængigt af hvilket kursus der følges, da omfanget af og omkostninger for materialer der skal bruges på kurserne, er forskellige. Et catering kursus er dyrest og computerkursus billigst (Nwoha 23.8). Det er derfor bl.a. afhængig af uddannelse om de 1500 euro for reintegration rækker til både færdighedstræning og opstat af forretning.

Det er væsentligt at de 2500 euro der anbefales som minimumsbeløb er et estimat og at det eksakte beløb vil afhænge af den enkeltes specifikke behov. Behov for ekstra færdighedstræning, egen lejlighed hvis den tilbagevendte ikke kan bo ved familien, psykologbehandling eller ekstraordinær lægebehandling vil betyde, at beløbet vil blive højere (Nwanuoma 30.4, Ebhojieaye 28.4).

COSUDOW's estimat for et rehabiliterings - og reintegrationsforløb er højere end NAPTIPs, idet betaling for shelter og rådgivning er nødvendigt i COSUDOW, da de er en privat NGO uden finansiering fra donorer til at drift. Ydermere bruges der i COSUDOW regi langt mere tid og flere ressourcer på rehabilitering og reintegration.

Vurdering

COSUDOW anbefales at varetage reintegrationsprocessen, da de afsætter mere tid til reintegrationsprocessen og lægger vægt på, at det er kvinden/pigen selv, der planlægger sit forløb. Ligeledes vurderes behovet for uddannelse og monitorering individuelt, hvilket er med til at tilpasse reintegrationen til den enkelte. Den løbende monitorering, samt finansiering fra donorer betyder, at der en gennemsigtighed omkring forløbets gang og pengenes anvendelse.

NAPTIP har en mere standardiseret procedure omkring monitorering og afsætter kortere tid til uddannelse og træning uafhængig af den enkeltes behov. Ydermere er det et problem at ressourcerne i NAPTIP synes for små til at varetage opgaverne. Det viser sig eksempelvis ved, at der er 4-5 rådgivere på Benin Shelter, der skal varetage både rådgivning, familiesøgning og monitorering til op mod 50 tilbagevendte ofre for menneskehandel. Det gør det til en umulig opgave at varetage den enkeltes specifikke behov og skaber samtidig en risiko for, at forløbet ikke bliver muligt for den enkelte at gennemføre.

I Benin City kan Idia Renaissance færdighedscenter anbefales til færdighedstræning, da der her er mulighed for sociale aktiviteter og personlig rådgivning. Hvis den givne kvinde/pige har børn er Edo stat færdighedscenter dog en god mulighed, da der er mulighed for børnepasning på centret. Begge centre er for personer mellem 13-25/30 år, personer der er ældre, må i lære hos private forretningsdrivende, som det er tilfældet for alle der skal have færdighedstræning udenfor Edo Stat. Det anbefales at de tilbagevendte kvinder/piger trænes og starter en forretning indenfor catering eller skrædder og design, da det giver de bedste muligheder for en indkomst. Det vigtigste er dog at der fokuseres på det kvinderne/pigerne vil, da deres vilje og drivkraft er en nødvendighed, for en

succesfuld reintegration. Reintegration er således afhængig af, at kvinder/piger har ressourcer og styrke hertil. Derfor er det vanskeligt for meget sårbare kvinder/piger eller kvinder/piger der har været en længere periode i prostitution.

Det anbefales, at partnere og donorer er fleksible og udviser tålmodighed i reintegrationsprocessen, da det ligeledes er afgørende for reintegrationen, at kvinden/pigen ikke presses til at gennemføre en uddannelse eller varetage en forretning før hun er klar til det.

5.5 Stigma, fare og genhandel

Stigma fra familien og lokalsamfundet er et stort problem for de tilbagevendte kvinder/piger. Det er ofte ikke prostitutionen, der er årsag til stigmatiseringen, problemet er derimod størst, hvis kvinderne/pigerne ikke kommer hjem med profit og hvis deres gæld til bagmænd er stor. Begge dele er ofte tilfældet. NAPTIP og COSUDOW rådgiver familierne, men i mange tilfælde hjælper det ikke på stigmatiseringen. Ligeledes er familierne ofte fattige, eller på anden måde ressourcесvage og har svært ved at hjælpe eller tage sig af kvinderne/pigerne (Abiodun 23.4, Nwanuoma 30.4, Ebhojieaye 28.4).

Reintegrationen er yderst vanskelig hvis den, af sikkerhedsmæssige årsager, skal finde sted væk fra familie/lokalsamfund. Det skyldes, at disse forhold er særdeles vigtige som socialt netværk i det nigerianske samfund. Skal kvinden/pigen reintegreres i egne, hvor sprog og etnicitet ikke er sammenstemmende med hendes eget, er det en meget vanskelig proces og risikoen for stigma og udstødelse er høj (Nwanuoma 30.4).

Der er reel fare forbundet med at vende tilbage til Nigeria for kvinderne/pigerne. Bagmænd ønsker ofte, at de eller familien skal betale den fiktive gæld tilbage, som kvinden/pigen har for rejsen til Europa (Abiodun 23.4, Morka 6.5, Nwanuoma 30.4). Bagmænd bruger både voldsomme trusler og grov vold i den forbindelse, samt ødelægger ejendom eller bestjæler kvinden/pigen eller hendes familie. Faren er specielt tilstede for familien, hvis kvinden/pigen har vidnet mod sine bagmænd eller gælden er stor (Nwanuoma 1.7, Agun 29.4). Både Grace Osakue fra NGO'en GPI, Benin City (Girls Power Initiative) og Bisi Olateru-Olabegi, fra NGO'en WOCON Lagos (Women's Consordium of Nigeria) fortæller, at de kender til, at familiemedlemmer til handlede kvinder/piger er blevet slået ihjel af bagmænd (Olateru-Olagbegi 10.5, Osakue 28.4).

Vender kvinder/piger tilbage, kan det således betyde, at familiens liv forværres og levestand falder, hvilket kan føre til, at kvinden/pigen presses af familien til at blive genhandlet. I værste fald kan kvinden/pigen og familien være i livsfare. Genhandel er meget udbredt og kan både ske ved ankomst til Nigeria eller under en reintegrationsproces. Halvfems procent af de der handles, skal krydse ørkenen på rejsen til Europa (NAPTIP Fact Sheet, bilag 2). Denne rejse er yderst livstruende, fortæller både NAPTIP, COSUDOW og det bekræftes af den tilbagevendte kvinde 'Sophia.' (Abiodun 23.4, Nwanuoma 30.4, 'Sophia' 29.4).

Genhandel er specielt risikabelt for kvinder/piger der er ufrivilligt repatrierede. Charlotte Becker, SOLWODI⁸, fortæller, at langt de fleste kvinder/piger der er ufrivilligt repatrierede gennem organisationen, er forsvundet inden afhentning, sandsynligvis for at blive genhandlet (Becker 14.8). Det er derfor væsentligt at overveje om det er ansvarligt, at kvinder/piger der afviser repatriering, repatrieres.

Vurdering

På dette grundlag kan det konkluderes, at der er stor risiko forbundet med at vende tilbage til Nigeria. Grundet de barske forhold kvinden/piger kan være stillet overfor, er det reelt, at de udtrykker frygt for at vende tilbage, og det vil i flere tilfælde ikke være ansvarligt at sende kvinder/piger tilbage, hvis deres sikkerhed og mulighed for et bæredygtigt livsgrundlag, skal være garanteret.

Det er derfor centralt, at der er stor sikkerhed for, at den tilbagevendte kvinde/pige er i gode hænder ved ankomst til Nigeria, samt at kvinden/pigen ikke sendes tilbage, før man har konfereret med en organisation, der kan undersøge forhold i Nigeria. NAPTIP efterspørger bedre samarbejde i forhold til informationer fra organisationer/regeringer i Europa om familie og bagmænd, før kvinderne/pigerne sendes hjem. Det vil ofte betyde, at tidsperioden før hun sendes hjem med fordel kunne forlænges (Morka 6.5, Abiodun 23.4). Ydermere vil det være en fordel, hvis kvinder/piger i en sådan periode har mulighed for at modtage undervisning, enten i basis engelsk læse/skrive færdigheder eller i diverse andre færdigheder. Det anbefales at være i skrædder/design eller catering, ellers er computerundervisning også en god mulighed og et bevis på de tillærte færdigheder vil være nyttigt i Nigeria (Njoku 9.5, Argun 29.4, Abiodun 23.4). Sådanne færdigheder vil kunne danne base for videre reintegration for de tilbagevendte kvinder/piger i Nigeria.

⁸ SOLWODI, Tyskland (Solidarity with Women in Distress). Organisationen arbejder med handlede kvinder/piger der skal repatrieres og samarbejder i den forbindelse med COSUDOW (Becker 14.8)

Skal kvinden/pigen af sikkerhedsmæssige årsager, reintegreres i egne væk fra hendes oprindelses sted, er det væsentligt at være opmærksom på, at der er stor risiko for stigma og udstødelse.

Det udtrykkes af samtlige adspurgte informanter, at årsagerne til menneskehandel og genhandel er fattigdom, yderst vanskelige livsbetingelser som korruption, manglende vand, elektricitet og manglende muligheder for arbejde og uddannelse. Derfor er en indsats på disse områder, samt oplysningsarbejde omkring menneskehandel, aldeles nødvendigt i kampen mod menneskehandel.

6. Anbefaling til repatriering

Det anbefales kun at repatriere kvinden/pigen, hvis hun har samtykket om repatrieringen og der er sikkerhed for, at hun ikke er i fare ved ankomst til Nigeria eller i reintegrationsprocessen ved familien.

Det anbefales at organisationen COSUDOW, i Benin City varetager rehabiliteringen og reintegrationen for handlede kvinder/piger der sendes tilbage til Nigeria fra Danmark. COSUDOW kan tilbyde:

Rehabilitering:

- Familiesøgning
- Shelter
- Individuel rådgivning, løbende og i minimum 6 mdr.
- Familierådgivning og/eller hjælp til at finde bolig

Reintegration:

- Støtte til at blive reintegreret med familien/i et lokalsamfund
- Støtte til at kvinden/pigen udarbejder en aktivitets/fremtidsplan
- Henvisning til færdighedstræning/anden uddannelse og støtte i processen
- Henvisning til praktiksted og støtte i processen
- Henvisning til færdigheder i business management og støtte i processen
- Støtte til uarbejde af forretnings og budgetplan
- Støtte og monitorering i opstart af forretning/hjælp til at finde arbejde
- Støtte og monitorering i at drive forretning så længe det er nødvendigt
- Tæt kontakt med partner/donor og løbende finansiering og monitorering

Estimerede minimumsomkostninger: 2500 euro pr. tilbagevendt kvinde/pige

Anbefalinger før repatriering

Lad kvinden/pigen have en telefonsamtale med COSUDOWs manager, Sr. Florence Nwanuoma og kvinden 'Helena', der er reintegreret gennem COSUDOW og nu har et lille spisested. Samtale med Helena kan arrangeres gennem Sr. Florence Nwanuoma.

Undersøg kvinden/pigen familiære forhold. Tag eventuelt kontakt til familien gennem COSUDOW, der kan sørge for familiesøgning. Skaber juju stor frygt i kvinden/pigens hverdag eller i forbindelse med repatriering, kan COSUDOW tilbyde assistance til at finde kvinden/pigens ejendele, der er brugt ved juju ceremonien, hvis den pågældende kvinde/pige ønsker det. Hvis kvinden/pigen ikke ønsker at familien skal vide hun kommer hjem, eller hvis hun ikke vil bo ved familien, lad da COSUDOW vide, at det hænger sådan sammen. Så kan de planlægge bolig eller reintegration et andet sted end ved familien.

Forbered kvinden/pigen så godt som muligt før afrejse – relevant træning i færdigheder som catering, skrædder og design, computer undervisning eller skolegang, afhængig af kvindens/pigens ønsker. Giv gerne kvinden/pigen et bevis med, på at hun har gennemført et kursus/en uddannelse. Tal med kvinden/pigen om muligheder i Nigeria og oplys om, at færdigheder indenfor catering og skrædder/design, skaber de bedste muligheder for egen forretning og indkomst. Det vigtigste er, at kvindens/pigens egen interesse tilgodeses, så tal med kvinden/pigen om hendes ønsker for fremtiden og tal med COSUDOW om, hvordan disse bedst imødekommes.

Kontakt informationer Sr. Florence, COSUDOW:

Sr. Florence Nwanuoma

GA, Ehaekpen street, off Igbesanmwan street, off. Akpakpara Road, Benin City

E-mail: cosudow99@yahoo

Mobil: (+234) (0) 80 25 36 63 86/ (0) 80 33 94 26 52

7. COSUDOW

7.1 Historie og formål

COSUDOW (Committee for the Support of the Dignity of Women) er en katolsk NGO og drives af søstre fra forskellige ordener i Nigeria. Organisationen startede i 1999 som en del af Women Religious Nigeria⁹, efter ledernes erfaringer fra besøg hos søsterorganisationer i Italien, hvor de så mange nigerianske kvinder/piger, der arbejdede i prostitution og de Italienske nonners arbejde med disse kvinder/piger. COSUDOW's hovedkontor er beliggende i Benin City, Edo stat, hvor 95 % af de nigerianske kvinder/piger, der er ofre for menneskehandel, oprindeligt kommer fra (COSUDOW profile). COSUDOW har her et nyoprettet shelter, der startede i april 2008, hvor der er plads til 18 kvinder/piger. Ydermere er der et undervisningscenter i byen Uromi i Edo stat, drevet af COSUDOW (observationer, 23.4-25.4) samt en søster der arbejder for COSUDOW i Lagos (observationer 14.4 -15.4).

COSUDOW's arbejde med ofre for menneskehandel inkluderer forebyggelse, beskyttelse, rehabilitering og reintegration (COSUDOW Profile)

Sr. Florence Nwanuoma, leder af COSUDOW udtrykker: *'Trafficking is very important to us, but we work with the total emancipation of women and the girl child... that is why we are able to take on practices as micro credit... we are also supposed to take on issues as widowhood...'* (Interview Nwanuoma, 17.4: 02.55)

Grundprincipperne er derfor, at hjælpe kvinder og piger der af en eller anden grund er i nød, ved at lytte til deres historier og behov (Nwanuoma 17.4)

Målgruppen er således kvinder/piger der har brug for hjælp og som ønsker eller har behov for, at forandre deres liv.

COSUDOW har arbejdet med følgende som et led i deres arbejde siden 1999:

Tilbagevendte handlede kvinder/piger: 87

Familie søgning: 79

⁹ En sammenslutning af katolske søsterordener i Nigeria

Microkredit modtagere: 38

7.2 Bestyrelse og ansatte

Bestyrelsen

Bestyrelsen består af 5 medlemmer:

Sr. Blandina Rhines; en irsk nonne, Sr. Patricia; National præsident for Women Religious i Nigeria
Sr. Juliana; Sekretær i Women Religious med en kandidat grad i filosofi, og 2 jurister mandlige
jurister; Eric Okojie og Prince Victor Ehizogie.

Ansatte

Der er 10 betalte ansatte i COSUDOW Benin City:

Sr. Florence Nwanuoma: Leder af kontoret i Benin City. Uddannet jurist og er praktiserende advokat. Hun har en kandidat grad i Public Relations og er i gang med en kandidat grad i Socialt arbejde.

Sr. Dorothy Ezech: Hun er rådgiver på shelteret og har en kandidat grad i psykologi.

Sr. Regina er revisor

Faith Ebhojieaye: Er sekretær og har en uddannelse i sekretær studier og computer management.

Gloria Imoesi: Sekretær, der er uddannet indenfor business og computer management.

Uover de ansatte med kontor funktioner er der 1 uddannet catere, 2 sikkerhedsvagter, en chauffør og en ansat til rengøring.

På centret i Uromi er Sr. Angela Ibe og fire andre søstre ansat

I Lagos er Sr. Monica Onwunali ansat.

Det er et krav til de ansatte i COSUDOW at de er katolikker. (Ebhojieaye 28.4). Der er ikke råd til at have flere fuldtidsansatte, bliver der brug for flere i forbindelse med at sheltered bliver fuldt, vil de trække på ekspertise og ressourcer indenfor netværket af Women Religious i Nigeria, der har de nødvendige kvalifikationer. Der ikke er mulighed for, men heller ingen grund til ifølge Nwanuoma, at ansatte nogen permanent der ikke er arbejde til hele tiden (Nwanuoma 30.4).

Udover de ansatte er der en række frivillige, der støder til når der er brug for hjælp. Det er både socialarbejdere, jurister, lærere og sygeplejersker. I Benin City er der ligeledes et par præstestuderende, der kommer hver onsdag for at tale med og rådgive de tilbagevendte kvinder/piger bl.a. om aids problematikker, samt hvad kvinderne/pigerne har brug for at tale om. (Edomobi og Obidiagha 16.4)

7.3 COSUDOW's afdelinger

7.3.1 Shelteret Benin City

COSUDOW i Benin City består af et kontor i stuen med et tilhørende konferencerum, samt køkken med spisepladser til kvinderne/pigerne. På 1. salen er shelteret, hvor der er plads til 18 kvinder/piger, fordelt på 9 to-personers værelser, med eget bad og toilet tilknyttet. Der er ligeledes en stue, samt et kapel. 2. salen er indrettet til beboelse for de der arbejder på shelteret. Shelteret er et midlertidigt opholdssted, hvor kvinderne/pigerne, som udgangspunkt, kan være i 6 uger og længere, hvis der er behov for det. Shelteret vil have til formål at give kvinderne/pigerne et sted at være før de skal reintegreres i samfundet. Nwanuoma mener at muligheden for at have kvinderne/pigerne tæt på og tilbyde dem ro og tryghed, vil gøre rehabiliteringsprocessen lettere og forberede reintegrationen, der er en lang og ofte hård proces (Nwanuoma 17.4 og 30.4). Formålet er ligeledes at have tid til at finde kvindernes/pigernes familier og rådgive dem, hvis det ikke er sket før kvinden kommer hjem.

Kvinderne/pigerne modtager lommepenge mens de er på shelteret. Disse penge er til deres personlige forbrug; hygiejne, lidt tøj, telefonkort etc. (Nwanuoma 17.4, observationer 17.4 – 30.4). Mens kvinderne/pigerne er på shelteret vil de deltage i de daglige gøremål som madlavning og rengøring. Det er frivilligt om kvinderne/pigerne vil være på shelteret, men under opholdet er kvindernes/pigernes udgang begrænset og kontrolleret, for at skabe tryghed og af sikkerhedsmæssige årsager. Kvinderne/pigerne der er repatrierede vil ofte være mere begrænsede fordi de er mere i risiko for at blive genhandelt, grundet deres ufrivillige tilbagevendende, samt ofte vanskelige familieforhold og utrygge omstændigheder i forhold til bagmænd og gæld (Nwanuoma 30.4, 1.7 og Ebhojieye 28.4).

Nwanuoma fortæller, at det ikke kun er ofre for menneskehandel der kan være i deres shelter, også kvinder/pigerne der er løsladt fra fængslet men ikke kan forlade Benin City pga. at deres sag stadig

kører eller fordi de ikke kan komme hjem, men muligvis er i fare. Det kan også være andre sårbare kvinder/piger siger Nwanuoma, der måske har været på vej til at blive handlet, men er opdaget inden de er kommet så langt (Nwanuoma 30.4:2). To små drenge hvis mor var anklaget for menneskehandel har også boet der et par dage. Sr. Dorothy Ezech udførte interviews med dem der blev overgivet til politiet (Observationer COSUDOW 28.4-30.4)

7.3.2 Uromi

Ud over kontoret i Benin City er der et center i Uromi i den nordlige del af Edo state, knyttet til COSUDOW. Uromi er efter Benin City det område hvor der er størst problemer med menneskehandel i Nigeria (Nwanuoma 17.4, observationer Uromi 24.4-26.4). Centret drives af Sr. Angela Ibe og fire andre Søstre.

På centret tilbydes uddannelse i og arbejde med traditionel vævning, batik og farvning af tekstiler, bagning og syning. Uddannelserne her tager 2 år, efter endt uddannelse er man derfor yderst kompetent, mener Nwanuoma (Nwanuoma 30.4). Er kvinderne/pigerne fra området omkring Uromi, er det yderst relevant at gå i lære her, men har det interesse betyder det ikke noget hvor kvinderne/pigerne er fra, da der er et hostel man kan bo på. Centret har både ansatte og elever. Der er, i april 2008, omkring 50 ansatte og 7 elever. En af de ansatte er i en børnehave, så kvinder med børn også kan arbejde. Det er alle kvinder/piger, der er fattige og fra trange kår og er sårbare for menneskehandel. Det handler om både økonomisk og socialt at empower disse kvinder/piger (Ibe, mfl. Uromi 24.4).

Der har været tre tilbagevendte kvinder/piger gennem træningsprogrammet i Uromi, hvoraf den ene ikke gennemførte uddannelsen (Ibe, mfl. Uromi 24.4 og 'Blessing' 24.4).

7.3.3 Lagos

Som en del af COSUDOW er der i Lagos en kostskole og et hus for unge piger, der bestyres af Sr. Monica Onwunali. Når kvinderne/pigerne ankommer til Nigeria lander de i Lagos og afhentes af Onwunali og overnatter i huset her, inden de næste morgen kan rejse til Benin City, hvor de bliver mødt af Sr. Florence Nwanuoma (Onwunali 13.4).

7.4 Menneskehandel, prostitution og abort

Menneskehandel forekommer, ifølge COSUDOW, når individer handles som varer og der er bevægelighed involveret. Ydermere adskiller det sig fra migration ved, at nogen udnytter andre til at arbejde under slavelignende forhold og får økonomisk profit. (Nwanuoma 30.4 og Ebhojieaye 28.4) Menneskehandel anses af COSUDOW som en praksis, der mest af alt handler om overlevelse som følge af fattigdom. Desuden hersker der, i Benin City og Edo stat, en dominerende ide om, at vejen til det gode liv og penge er ved at komme til Europa, fortæller frivillig i COSUDOW Benin City, Michael Edomobi (Edomobi 16.4). Det er yderst besværligt at klare sig og forbedre sit liv i Nigeria pga. korruption, fattigdom og manglende basale goder som strøm, ordentlige veje og huse og arbejdspladser (Nwanuoma 30.4 og observationer 17.4 -1.5) Menneskehandel, specielt i Benin City, er så udbredt at det nærmest anses som normal praksis. Problemet opstår først når kvinderne/pigerne ikke har penge med hjem, så er der risiko for stigmatisering. Er der til gengæld penge med hjem, er det ikke vigtigt hvordan de er tjent fortæller Nwanuoma (Edomobi 16.4, Nwanuoma 30.4).

Prostitution anses som dehumaniserende praksis og ikke som et frit valg i COSUDOW. Prostitution er, ifølge Ebhojieaye og Nwanuoma, et udtryk for at kvinden er i nød, da det er svært at klare sig i det nigerianske samfund.

'... it's [prostitution] like' let me use what I have to get what I don't have', so they [the women] go into that [prostitution]... so for a woman who was in prostitution you tell her ok, that was your life but there is a future for you and you can always move forward, you don't have to go back to that life, let that be in the past...' (Interview Nwanuoma 30.4: 21)

Det anses som grundlæggende i COSUDOW, at der skal være respekt for kvinderne/pigerne ligegyldigt hvad der er sket id deres fortid, hvilket også gør dig gældende i forhold til abort. Abort anses dog for en synd, udtrykker Ebhojieaye og det er således ikke en praksis de vil støtte eller opfordre til hvis det skulle komme på tale (Ebhojieaye 28.4). Nwanuoma beretter om en case hvor en kvinde fik foretaget en abort uden deres vidende herom. De støttede kvinden i hendes behandling hos lægen efterfølgende, men ville ikke have opfordret hende til at få foretaget aborten, hvis de var blevet adspurgt før indgrebet (Nwanuoma 30.4).

7.5 Rehabilitering

COSUDOW's arbejde er baseret på den enkelte case, Det vil sige, at der er nogle bestemte faser i modtagelses, rehabiliterings og reintegrations processen, men at den afstemmes efter den enkeltes behov.

7.5.1 Modtagelse af tilbagevendte kvinder/piger

COSUDOW får information fra deres forskellige samarbejdspartnere om, at en kvinde/pige har brug for hjælp. Det er som oftest fra partnerorganisationer i Europa, men de samarbejder også med politiet. De har tidligere også haft samarbejde med IOM, men efter NAPTIP er kommet, henvises kvinder/piger oftest dertil. De får fra deres partnerorganisationer besked om, at kvinden/pigen kommer tilbage og taler ofte med kvinden før hendes afrejse, så hun ved hvem der henter hende. De får her beskrevet pigens påklædning og udseende, så de kan kende hende i lufthavnen. Når en kvinde kommer tilbage medsendes hendes case historie fra partnerorganisationerne, hvor oplysninger om hendes navn, familiære situation, samt forløb i partnerorganisationens regi og andre relevante oplysninger, er beskrevet. Det sker så det er muligt at finde hendes familie, samt at fortætte forløbet hvor partnerorganisationen slap (Nwanuoma 30.4). Der oprettes en fil for hver kvinde der kommer til organisationen, hvor referater af samtaler, kvindens handleplan, kvitteringer og alt andet samles (Nwanuoma 17.4 og observationer COSUDOW 17.4).

Afhentning i lufthavnen foregår i Lagos og varetages, som nævnt, af Sr. Monica Onwunali, der indlogerer kvinden/pigen for overnatning, inden hun næste morgen rejser til Benin City, hvor hun mødes af Nwanuoma og indlogeres på shelteret. Da shelteret er helt nyt er det tidligere foregået således, at kvinden er blevet indlogeret hos Nwanuoma i hendes kloster bolig. Det er dog forskelligt fra case til case. I visse tilfælde kommer kvinden/pigen direkte til sin familie, afhængigt af hendes ønsker og behov og aftalen der er indgået. I visse tilfælde har kvinden/pigen boet hos Nwanuoma i en længere periode og det understreges ligeledes, at selvom ophold på shelteret som udgangspunkt er 6 uger, kan det være nødvendigt at den tilbagevendte skal være der længere (Nwanuoma 14.4 og 17.4, Interview Ebhojieaye 28.4). Nwanuoma giver et par eksempler:

‘Helena’, der er hjemvendt fra Tyskland er forældreløs og den nærmeste familie er hendes fætter og hans familie der også er fra Benin området. ‘Helena’ flytter til hendes familie, men de behandler hende dårligt, vil ikke give hende mad og skifter låsen til døren så hun ikke kan komme ind. Hun

kommer tilbage til Nwanuoma's hjem og bor her i nogle uger, inden Nwanuoma finder en lejlighed til hende (Nwanuoma 17.4 og 30.4, 'Helena' 17.4).

Som et andet eksempel kan nævnes 'Tina', der er syg da hun kommer hjem, hun lider af angst og har fysiske problemer med bl.a. brystet. Hun bor hos Nwanuoma i flere måneder og selvom hun er kommet hjem og har kontakt til sin søster, bor hun stadig meget af tiden hos Nwanuoma og søstre. (Nwanuoma 17, 'Tina' 26.4)

COSUDOW kan også modtage kvinder/piger, der ikke er fra Benin City. Kan de komme hjem til familien, og er de fra andre dele af landet, bliver de tilknyttet søstre der er her eller andre der kan tage vare på dem, der tager sig af hele processen med rådgivning, reintegration og monitorering. De fleste er dog fra Edo stat, men fra landet, får de transport penge og tilknyttes enten COSUDOW i Benin city eller i Uromi, afhængigt af, hvad der er tættest på, specielt i forhold til uddannelse og arbejde. De holder kontakten pr. telefon og tager ligeledes til landsbyen på besøg, måske en eller to gange om måneden. Kan de ikke få kontakt opsøger de kvinden og familien for at se om alt er som det skal være. (Nwanuoma 30.4).

Både Nwanuoma og Onwunali udtrykker, at der kan være problemer med afhentningen af kvinderne/pigerne i lufthavnen. Enten er de forsvundet når de kommer, evt. hentet af bagmænd eller andre, eller de ønsker ikke hjælpen. Et eksempel er en mindreårig pige, der vender tilbage fra Tyskland og skal afhentes og køre til Lagos. Onwunali finder hende ikke i lufthavnen og får oplyst at pigens navn er på passager listerne fra flyet, men hun er forsvundet fra lufthavnen, til trods for at Onwunali venter på hende og at der er indgået en aftale gennem partnerorganisationen i Tyskland. Det er altså ikke usædvanligt at det sker, pigen har '*made other arrangements*' som Nwanuoma udtrykker det, hun mener de 'ofte laver disse numre' (Nwanuoma 14.4)

I visse tilfælde, har COSUDOW oplevet, at der opstår konflikt mellem dem og kvindens/pigens bagmænd ved afhentning. Et eksempel herpå fortælles af både Nwanuoma og Onwunali. Da kvinden skal afhentes af søstre, følger en mand efter dem, han bliver meget voldsom og forsøger at trænge ind i huset hvor kvinden opholder sig. Søstre må barrikadere døren indtil politiet kommer. Kvinden er fra Benin City, men hun er nu etableret i Lagos, på grund af trusler fra bagmænd. Efter den episode bryder bagmændene ind hos COSUDOW Lagos og stjæler en bil (Onwunali 14.4 og Nwanuoma 1.7).

7.5.2 Rådgivning

Det har tidligere været Nwanuoma, der var ansvarlig for rådgivningen, men i forbindelse med shelteret vil det være Sr. Dorothy Ezech's funktion, da hun er uddannet psykolog.

Metoderne der bruges i rådgivningen, er en blanding af psykologiske metoder og spirituel rådgivning (Nwanuoma 17.4, Edomobi 16.4, Ebhojieaye 28.4). Individets behov for behandling og rådgivning, varetages ud fra psykologiske teknikker. Spirituelle perspektiver kan bruges til at skabe håb og give styrke til at klare de udfordringer og overkomme skyld eller bitterhed, og blive i stand til at komme videre og etablere sig i det nigerianske samfund igen. Nwanuoma fortæller, at de opfordrer kvinderne/pigerne til at bruge kirken aktivt. Det er ikke afgørende hvilken kirke det er.

'Some are very bitter about it [at have været handlet] so you help them come to a realization so that they can forgive themselves , forgive the ones who have offended them, so that they can move forward and this is where you bring in laws about God...' (Interview Nwanuoma 30.4)

Når en kvinde kommer til COSUDOW er det vigtigste at få kvinden til at føle sig hjemme og slappe af, hvilket sker ved at kvinden tilbydes mad og får mulighed for at få en masse hvile. Nwanuoma og Ebhojieaye fortæller, at venlighed og åbenhed er essentielt, der stilles ikke så mange spørgsmål de første dage (Nwanuoma og Ebhojieaye 28.4). Derefter drejer det sig om at få kvinden til at fortælle sin historie. Her er det igen vigtigt mest af alt at lytte og kun stille afklarende spørgsmål hvis det er nødvendigt, ligesom der ikke skrives ned før efter samtalen er færdig – det skaber usikkerhed og forstyrrelser mener Nwanuoma. Det er vigtigt at berolige personen og forsikrer om at de er hjemme nu, at de er i gode hænder og at COSUDOW er der for at hjælpe dem nu og tackle deres problemer (Nwanuoma 17.4)

Det er væsentligt at finde ud af om personen er handlet mener Nwanuoma, for at identificere personens behov, men det er ikke afgørende for om de kan tage sig af personen (Nwanuoma 17.4). Det er væsentligt ikke at dømme, kun at lytte. Dømmer du vil du miste tilliden med det samme og det hjælper ikke personen til at komme videre, hvilket anses som det vigtigste for COSUDOW, udtrykker både Nwanuoma og Ebhojieaye (Nwanuoma 30.4 og Ebhojieaye 28.4).

Når en kvinde kommer til organisationen er det vigtigt at finde ud af om de problemer hun har, er nogen COSUDOW kan tage sig af. Hvis kvinden har HIV kan COSUDOW ikke tage sig af hendes behandling, det sker i stedet gennem The Department of Health and Services, der ledsager

kvinderne/pigerne til hospitalet. Ligeledes henvises kvinder/piger, der har store psykiske problemer, til professionelle. Nwanuoma giver to eksempler: Hvis kvinder/piger har selvmordstanker bliver de sendt til en psykiater i byen der er specialiseret i at tackle disse problemer, de har haft to tilfælde, hvor de har henvist kvinderne/pigerne. Ligeledes har de haft en kvinde der var psykisk syg og blev indlagt på et psykiatrisk hospital (Nwanuoma 30.4).

Rådgivnings perioden varer minimum 6 måneder, men det er helt individuelt hvor længe der er behov. For nogen foregår det over en årrække og andre kan måske have behov for mindre. Formen vil dog ofte ændre karakter undervejs, fra samtaler om kvindens/pigens historier og traumer til hvordan kvinden/pigen kommer videre og rådgivning i praktiske henseender (Nwanuoma 17.4)

Nwanuoma fortæller at det er noget af det hun gennem årene har fundet ud af er, at stort set alle de kvinder/piger der har været igennem rådgivning, har haft en eller anden speciel problemstilling, der har fyldt for dem og det har været nødvendigt at overkomme, for at kunne falde til i samfundet igen og ikke vælge at tage til Europa igen.

Hun nævner kvinden ”Helena” som eksempel, der blev fængslet i Tyskland efter en bordel razzia og efterfølgende ikke måtte hente hendes tøj eller de penge hun havde tjent fra bordellet. Det plagede hende længe, hun kunne ikke udstå tanken om, at hendes egne penge var på bordellet i Tyskland, hun ville tilbage i hente dem. Det tog lang tid og mange samtaler før hun kunne glemme disse penge og var klar til at starte et nyt liv her i Nigeria, fortæller Nwanuoma og de måtte igen og igen overbevise hende om, at det er muligt at starte et liv her og tjene penge. (Nwanuoma 17.4)

Det er også nødvendigt at rådgive omkring faren for HIV/AIDS og omkring mænd mener Nwanuoma, der fortæller at nigerianske mænd godt kan lide at udnytte kvinder/piger og det er vigtigt at rådgive kvinderne/piger om det, hvilket for eksempel var nødvendigt i ‘Helena’s tilfælde, da hun havde arbejdet på et bordel i Tyskland (Nwanuoma 30.4). COSUDOW rådgiver ikke kvinderne/pigerne om prævention, men er stadig i samarbejde med andre organisationer om oplysningskampagner, der råder til at man bruger prævention (Osakue 28.4, observationer COSUDOW).

Hver tilbagevendt kvindes/piges sag er forskellig, da både kvindens/p personlighed og de oplevelser hun har haft er forskellige. Hvor store vanskeligheder og traumer kvinden/pigen har med at vende hjem, afhænger også af hvor længe kvinden har været i udnyttelse, siger Nwanuoma. Har

kvinden/pigen været det længe, er det ofte sværere at få hende reintegreret succesfuld. (Nwanuoma 17.4) Det samme gælder for ufrivilligt repatrierede kvinder/piger, mener Ebhojieaye og Nwanuoma, de er ofte meget vrede over at være sendt hjem og her er tålmodighed meget vigtig. Der har dog endnu ikke været ufrivilligt repatrierede gennem, men det vil ske med shelterets åbning (Ebhojieaye: 28.4 og 17.4).

Der er derfor ikke én form for rådgivning i COSUDOW udtrykker Nwanuoma:

'This is why we in our office don't have such thing as one form of counseling here, if we have 1 million women here it has to be one by one, because each woman has her own story and her own personal need [...] this is why you again have to bring in the spiritual aspect of life for the healing to take place...' (Interview Nwanuoma 30.4)

Rådgivningen er også både formel og uformel. Det er vigtigt at der også er den uformelle kontakt, mener Nwanuoma, for det er ofte her der kommer andre perspektiver frem og hvor det synes lettere for nogle af kvinderne/pigerne at åbne sig. Derfor er COSUDOW åbent for kvinderne/pigerne hele tiden, så de kan komme og snakke eller bare opholde sig her når de vil og de er velkomne til at holde kontakten selvom de er færdige med reintegration, men i så fald vil det være deres valg fortæller Nwanuoma og Ebhojieaye. Ligeledes forsøger de på COSUDOW at holde personalet forholdsvist ungt, da kvinderne/pigerne lettere kan skabe kontakt og skabe venskabslignende relationer (Nwanuoma 17.4) Det er således også ofte eksempelvis sekretærerne, eller andre ansatte, der varetager den tætte kontakt til kvinderne/pigerne. Det har også den betydning, at noget der forties ved rådgivning indimellem kan dukke op ved uformel interaktion og derfor er den vigtig. Det er ofte tilfældet at kvinderne/pigerne ikke fortæller sandheden den første tid de er hos COSUDOW (Nwanuoma 17.4, 30.4 og interview Ebhojieaye 28.4).

Nwanuoma mener, det ofte kan tage op til et halvt år, før der er den tillid der skal til, for at kvinden/pigen fortæller sin historie. I visse tilfælde kommer den aldrig frem – kvinderne/pigerne vil for eksempel benægte at de har været i prostitution, men derfor kan de godt reintegreres succesfuld mener Nwanuoma 30.4).

'...Human beings are complex, sometimes these girls they just spring surprises at you... You know when these girls come back she tell you her story... they keep changing these stories, you never know when you have heard the latest from them and each time its different until one day when they

have build trust in you... The first 6 month they don't even trust you fully until much much much later' (Interview Nwanuoma 30.4: 16)

Nwanuoma fortæller, at COSUDOW opfordrer kvinden til at vidne imod deres bagmænd, giver deres navne og fortælle om de omstændigheder de er handlet under. Hun fortæller dog også, at det er meget sjældent at kvinderne/pigerne ønsker at informere herom, da de er bange for deres bagmænd og fordi familie, naboer og venner ofte er indblandet og de ønsker ikke at angive dem. Derfor kommer sagerne sjældent videre til politiet, vil kvinderne/pigerne ikke føre sag eller vidne i retten, er der ingen mening i at informere politiet om deres oplysninger, fortæller Nwanuoma (Nwanuoma 1.7)

7.5.3 Juju og gæld

Nwanuoma mener, at flere kvinder/piger synes forstyrrede og psykisk ustabile, både når de vender hjem og er i myndigheders varetægt i Europa og at det kan skyldes juju eden og frygten for, hvad der kan ske hvis de bryder eden og vender hjem med gæld eller angiver deres bagmænd: *"...some of them it is the juju thing, because psycologically they think the juju will kill them and this that, this that...So they are doing things and are not fitting in..."* (Nwanuoma 17.4)

Nwanuoma fortæller, at juju derfor spiller en stor rolle i rådgivningsprocessen, fordi den ed kvinderne/pigerne som oftest har taget som en del af kontrakten med deres bagmænd gør, at de er bange for repressalier, enten for dem selv eller deres familie. Det er svært at overbevise kvinderne/pigerne om, at kontrakten ikke er reel, det eneste der er at gøre er at hente de personlige ejendele, der er blevet taget fra kvinden/pigen for at binde hende til eden. De samarbejder i denne forbindelse med politiets Anti- trafficking enhed i Benin City, der finder de hellige steder hvor ejendelene befinder sig og arresterer de præster og eventuelt de bamænd, der står bag. COSUDOW har i alt æret med til at arrestere otte bagmænd, fortæller Nwanuoma (Nwanuoma 17.4)

'Helena' fortæller, at hun allermest var bange pga. den gæld hun havde. Hun havde været igennem juju ritualerne, men det var mest gælden, til hendes bagmænd på 50.000 Euro, som hun havde svoret hun ville betale tilbage, der gjorde hende bange ('Helena' 17.4).

Nwanuoma fortæller, at kvinderne/pigerne forstår, at gælden er fiktiv, hvis bagmændene bliver arresteret. Arrestationerne finder stort set kun sted, hvis familien eller kvinden/pigen trues så

voldsomt, at den eneste udvej hun synes hun har, er at angive sine bagmænd (Nwanuoma 1.7). COSUDOW støtter kvinderne/pigerne i at fortælle det, hvis bagmændene chikanerer dem eller deres familier, så de kan tage sig af sagen ved at skaffe dem bolig – enten egen lejlighed eller midlertidigt i shelteret og kontakte politiet, der kan arrestere bagmændene. Nwanuoma fortæller, at i de tilfælde hvor bagmændene arresteres, er familien i fare (Nwanuoma 17.4)

Bagmændene opererer mere usynligt, efter indsatsen gennem NAPTIP og anti-trafficking enheden er blevet styrket, men de opererer stadig i lige så udpræget grad, mener Nwanuoma (Nwanuoma 1.7).

7.6 Reintegration

7.6.1 Familien og lokalsamfundet

Som del i rådgivningen involveres familien. Kvinderne/pigerne kommer enten til familien lige efter ankomst eller efter en periode. Familien anses som utrolig vigtig for en succesfuld reintegration, da familiens funktion i det nigerianske samfund er stor. Før kvinden/pigen kommer tilbage, beder COSUDOW partnerorganisationen, der har henvist kvinden/pigen til COSUDOW, om hendes familiære oplysninger, så de kan opsøge familien og forberede dem på, at kvinden/pigen kommer tilbage. Politiet hjælper dem nogle gange med at finde familien, hvis der er brug for det. Familien ønsker ofte ikke at tage kvinderne/pigerne tilbage, da de forventer at de bliver i Europa og sender penge hjem og at de burde tage vare på sig selv, i stedet for at ligge familien til last. Ofte er rejsen til Europa en familiestrategi og et udtryk for et ønske om at familiens livsbetingelser forbedres.

Kommer kvinderne/pigerne tomhændede hjem anses de derfor ofte som en belastning for familien og som en fiasko, da deres formål med at tage til Europa ikke er opfyldt. Derfor er det så vigtigt at kvinderne/pigerne kommer tilbage med muligheder for uddannelse og indkomst, fortæller

Nwanuoma, ellers er stigmatisering et stort problem (Nwanuoma 30.4).

Det er væsentligt, at nogen af familierne ikke har penge til at tage vare på de tilbagevendte. Det er her at COSUDOW må fortælle forældrene og lokalsamfundene, at kvinderne/pigerne lider og at de skal tage sig af deres døtre og støtte dem gennem rehabilitering og reintegrationsperioden.

(Ebhojieaye 28.4 og COSUDOW Profile:2) Det er nødvendigt at følge op på familierne måske gennem 1-3 måneder da de efter noget tid ofte presser kvinderne/pigerne til at tjene penge og det er her faren for genhandel er stor (Ebhojieaye 28.4). Med shelteret kan kvinderne/pigerne blive der i 6 uger og det kan hjælpe, da de har det bedre og skal i gang med færdighedstræning eller skole når de

vender hjem, de har flere ressourcer, mener Ebhojieaye (Ebhojieaye 28.4). Gennem fortsat kontakt til kvinderne vurderes det hvor længe kontakt til familien er nødvendig. (Ebhojieaye 28.4)

Der er flere eksempler på at tilbagevendte kvinder ikke kan bo hos deres familier. Et eksempel er 'Tina', der er i gang med at tage en skrædderuddannelse.. Hun fortæller at hendes forældre var glade for at se hende, men at de begge er syge og ikke har penge til at give hende mad eller plads til at have hende boende. Nu bor hun ved sin søster indimellem, men søsteren har hverken arbejde eller penge og vil finde en mand 'Tina' kan gifte sig med for at klare sig, men det vil 'Tina' ikke, så meget af tiden bor hun ved Nwanuoma ('Tina', 26.4).

Et andet eksempel er 'Anna', der går i skole i Benin City. Hun blev solgt da hun var 14 år og hendes mor var velvidende om, at hun skulle arbejde i prostitution. Hun kan ikke bo ved familien, da de forøger at presse hende til at komme til Europa igen og til at give dem de penge hun får fra COSUDOW til transport til skole, mad og husleje. COSUDOW har forsøgt at etablere en holdbar kontakt mellem 'Anna' og hendes familie, gennem rådgivning, men det er ikke lykkedes, da 'Anna' er vred på sin mor og lider under det dårlige forhold hun har til familien og det pres hun udsættes for. (Ebhojieaye 28.4)

Der kan således være særdeles hårde familieforhold at vende hjem til for kvinderne/pigerne og det kræver stor styrke at udholde og reintegreres på disse betingelser.

7.6.2 Stigma

Hvis kvinden/pigen ikke kan være ved familien, reintegreres hun så vidt som muligt i det område/den stat hvor hun er fra, da det letter reintegration processen at kvinden kender sproget og kulturen. Kvinden/pigen efterlades aldrig uden at der er nogen til at tage sig af hende og tjekke på hende, udtrykker Nwanuoma, ellers kan stigmatisering og eksklusion være et problem. Hun giver med 'Helena' et eksempel på hvordan stigmatisering kan undgås, ved at der blev etableret i en lejlighed nær kontoret hvor også er sekretæren Ebhojieaye boede, så hun kunne hjælpe hende på plads og skabe netværk. (Nwanuoma 30.4) 'Helena' er fra Benin City og oprindeligt og har derfor både et etnisk tilhørsforhold som majoriteten, samt taler det lokale sprog, hvilket er faktorer der betyder meget, når man skal passe ind i et lokalsamfund (Nwanuoma 17.4 og 30.4).

Et andet eksempel er 'Sandra' der, efter eget udsagn, er fra Syd Afrika, men bor i Lagos i Søster Monicas Onwalis varetægt. Hun blev sendt til Nigeria af de tyske myndigheder, gennem

organisationen SOLWODI (Solidarity With Women in Distress), da de ikke kunne identificere hendes oprindelses land. COSUDOW har gennem Onwunali i Lagos, taget sig af hende, rådgivet og reintegreret hende. Hun har nu været i Lagos i 2-3 år og er efter 1 _ års skolegang nu i lære i en frisør salon (‘Sandra’ 12.5 og Onwunali 13.5)

Nwanuoma mener ikke det er et problem, at kvinderne/pigerne stigmatiseres pga. at kontakten til COSUDOW skaber bevidsthed i det omgivende samfund om, at kvinderne/pigerne har været handlet til prostitution. COSUDOW skilter ikke med hvad de er for en organisation, fortæller Nwanuoma, de tillader ikke mange gæster på kontoret og de er meget diskrete når de monitorer. Nwanuoma mener derfor ikke, at naboerne til shelteret eller kollegaer på evt. læreplads eller undervisningssted, ved hvorfor kvinderne er knyttet til organisationen. Samtidig bor folk dog meget tæt og der er stor kontakt naboer imellem, så det er ikke utænkeligt at der er en bevidsthed herom i omgivelser og som overfor nævnt, er udstødelse af familie og lokalsamfundet et stort problem. Ligeledes fortæller ‘Helena’ som tidlige nævnt, at folk ofte anser dem som fiaskoer når de på oplysningskampagner fortæller deres historie. (‘Helena’ 17.4 og observationer COSUDOW 16.4 – 30.4)

7.6.3 Uddannelse og træning

Gennem rådgivningsprocessen styrkes kvinderne/pigerne, i at falde til og fungere i samfundet. Efter de værste sår er helet, begynder COSUDOW at tale med kvinderne/pigerne om, hvad de gerne vil lave og hvorfor. Det er væsentligt at det er kvinderne/pigerne selv der fortæller hvad de gerne og hjælpes videre så de er klar til at blive reintegreret i samfundet:

‘When the women is coming out of her hurt feelings you counsel her in relation to some economic empowerment for herself, because everybody knows what is good for themselves, working with the woman does not mean you know what they are like...’ (Interview Nwanuoma 17.4:3)

COSUDOW hjælper kvinderne/pigerne med at finde ud af hvor deres styrker og ønsker er, og rådgiver kvinderne/pigerne i deres valg og hjælper med at finde et uddannelses sted der passer til deres ønsker og styrker. Det kan både være skolegang eller færdighedstræning, afhængig af kvindens/pigens ønsker. Mange af kvinderne/pigerne har ikke meget skolegang og synes det er svært at skulle starte når de vender hjem og er voksne. Derudover er de blevet vant til et liv med

penge og har ikke tålmodighed til at starte i skole, mener Nwanuoma, kun én kvinde er i gang med en universitetsuddannelse (Nwanuoma 17.4: 10-11).

Både 'Tina' og 'Helena' udtrykker dog, at de gerne ville kunne læse og skrive og måske fortsætte skolen på et tidspunkt. De udarbejder så en handleplan for, hvordan et forløb kan fungere. De færdigheder der bliver udbudt er som oftest catering, skrædder og design, frisør og skønhedspleje og computer undervisning (Se evt. fotobilag 9-15). Disse fag er gode for at få mulighed for job. ('Tina' 26.4 og 'Helena' 17.4)

Uddannelserne bliver udbudt på færdighedscentre, som der er to af i Benin City. Det ene, Edo Stat Skills Center, er varetaget af den lokale regering, det andet er UNICEF finansieret og varetaget af NGO'en Idia Renaissance (se evt. kapitel 9). Uddannelserne varer her ca. 6 måneder.

Uddannelserne her er basis uddannelser, hvor det er muligt at starte for de der ingen træning har i forvejen. 'Tina' er et eksempel på en kvinde der er igang med at uddanne sig som skrædder på Idia Renaissance ('Tina' 26.4).

De uddannelser kvinderne/pigerne får på færdighedscentrene ikke tilstrækkelige til at kunne klare sig i en arbejdssammenhæng, mener Nwanuoma, slet ikke når det gælder syning. Derfor tilbydes kvinderne/pigerne at komme i træning hos en praktiserende skrædder i nogle måneder før de evt. starter egen forretning. Ligeledes er der flere af kvinder/pigerne i COSUDOW's regi, der har opstartet en butik til videresalg efter at have været i lære i en forretning i nogle måneder. Som eksempel nævner Nwanuoma kvinden 'Theresa', der har en forretning på et nærliggende marked hvor hun sælger accessories som tørklæder, sko og tasker. COSUDOW betaler, for at kvinderne/pigerne er i træning. 'Theresa' var over 30 da hun kom tilbage og færdighedscentret der kun er for unge, var derfor ikke en mulighed, derfor er det muligt at finde andre veje, forklarer Nwanuoma. (Nwanuoma 17.4)

Uddannelserne kan suppleres med kurser i forretningsfærdigheder, som at lægge budget, lave opgørelser etc. Flere partnerorganisationer kræver at de kvinder/piger de sender tilbage, gennemgår et sådant kursus, før de starter en forretning op. Nwanuoma fortæller, at det ikke er et problem at være analfabet eller have haft begrænset eller ingen skolegang, da kurserne er målrettede efter det. 'Helena' har for eksempel været igennem et sådant ophold (Nwanuoma 30.4)

Udover de færdigheder der bliver tilbudt på færdighedscentrene, tilbydes der, som nævnt, også forskellige færdigheder på centret i Uromi, der er nyttige som indkomst skabende i det Nigerianske

samfund. Et problem med de uddannelser centret tilbyder, er at de ikke vækker stor interesse hos unge, der i stedet er interesserede i at uddanne sig indenfor computer faget. De ansatte på centret udtrykker derfor stor interesse i at udvide centrets uddannelses tilbud med computertræning, da de mener det vil få flere i gang, både tilbagevendte, men også i høj grad kvinder/piger der er i risikogruppen for at blive handlet. (Ibe m.fl. Uromi 24.4 og 'Blessing' 24.4).

7.6.4 Arbejde og indkomst muligheder

Der er stor arbejdsløshed i Nigeria og det er derfor vurderet af COSUDOW, at den bedste mulighed for at få en stabil indkomst er ved at starte egen forretning. Det vil blandt andet være aktuelt i forbindelse med kurser i catering, skrædderkurser og frisør kurser. Når kvinderne/pigerne er ved at være færdige med deres uddannelse, laver de en plan for hvordan fremtiden skal se ud. Starter de forretning, laves der, med udgangspunkt i den oprindelige handleplan, en plan over hvor forretningen skal ligge, hvad der skal købes, budgettet bliver lagt etc. Det er kvinderne/pigerne selv, der udarbejder handleplanen med hjælp fra COSUDOW's ansatte om nødvendigt. Denne plan sendes så til den respektive partner og de finder ud af, hvordan det kan lade sig gøre, fortæller Nwanuoma (Nwanuoma 30.4)

For at starte butikken indkøbes materialer, findes lokaler etc. hvilket kvinden/selv selv er med til sammen med COSUDOW. Det er dog væsentligt, at kvinden/pigen aldrig får penge i hånden selv til at købe materialerne ind. Både pga. faren for at hun forsvinder med dem, hvilket de har oplevet én gang, og faren for at hendes familie eller andre vil forsøge at få fat i pengene. Det daglige indkøb til at køre den givne forretning, samt lomme penge administreres af kvinderne/pigerne selv. Gradvist vil kvinderne/pigerne administrere mere og mere selv, men COSUDOW administrerer udbetalingerne og får kvitteringer for alt hvad donorens penge bruges til fortæller Nwanuoma (Nwanuoma 30.4, observationer COSUDOW 18.4 – 23.4 2008).

Catering er, som sagt, en af de uddannelser der giver den bedste mulighed. 'Helena', der ejer et lille spisested er et eksempel på, hvordan catering uddannelsen kan give mulighed for indkomst og egen forretning. 'Helena' fortæller, at hun valgte catering, fordi det er noget der kan give penge hurtigt, da alle har brug for mad hver dag og der ikke er behov for det helt store udstyr, hvis man vil lave simple retter ('Helena' 17.4).

Syning er på samme måde et erhverv der giver gode muligheder og hvor det ikke kræver for meget udstyr at komme i gang. Frisør og skønhedspleje kræver til gengæld en del udstyr, tørrehjælme, glattemaskiner, cremer etc. og det kræver brug af elektricitet der ofte er stor mangel på i Nigeria og både generator og gas er dyrt (Nwanuoma 30.4).

Computer undervisningen vil derimod mere rette sig mod et sekretærjob eller lignende.

COSUDOW hjælper med at finde jobs i banker eller organisationer gennem deres netværk, men det er svært. Derudover kan det være muligt at starte en lille internet shop, men det kræver meget udstyr og elektricitet er igen et problem.

For alle uddannelserne kræver det at man er rigtig dygtig, da konkurrencen er hård og det hurtigt rygtes hvis en skrædder ikke har gjort et tilfredsstillende job eller et spisested ikke serverer god mad, fortæller Nwanuoma og Ebhojieaye (Nwanuoma 30.4, Ebhojieaye 28.4).

7.7 Omkostninger for reintegration og rehabiliterings processen

Nwanuoma fortæller at mellem **2500 euro** normalt vil være minimumsbeløbet for både rehabilitering og reintegration, men hun understreger, at hvert enkelt tilfælde er forskelligt afhængigt af kvindens/pigens behov, familieforhold, hvor megen undervisning og træning der er brug for og andre faktorer.

Eksempelvis vurderer Nwanuoma at 'Tina' skal bruge ca. et år på en læreplads efter endt skrædder kursus, for at være dygtig nok til at kunne starte sit eget, hvorimod 'Helena' har haft langt kortere træning inden hun var klar til at starte sit spisested (Nwanuoma 17.4 og 1.7, 'Helena' 17.4).

Bor kvinden/pigen i egen lejlighed, eller er der andre specielle omstændigheder, vil udgifterne være noget højere, det er ligeledes tilfældet hvis en kvinde/pige har en psykisk lidelse, der gør ophold på et hospital nødvendigt (Nwanuoma 30.4).

7.7.1 Omkostninger for rehabilitering og ophold på shelteret

Overslag for omkostninger for en kvindes/piges ophold på shelteret i 6 uger:

Familiesøgning = 147.06 eur.

Afhentning i lufthavnen og transport fra Lagos til Benin City = 47.06 eur.

Rådgivning: 11.77 eur. per mdr. x 6 mdr. = 70.62 eur.

Mad: 41.18 eur. per uge x 6 uger = 247.08 eur.

Toiletsager: 5.89 per week x 6 uger = 35.34 eur.

Hjemvendelse til familien/lokalsamfundet (transport) = 147.06 eur.

Lomme penge: 5.89 eur. per uge x 6 uger = 35.34 eur.

Sundhed = 117.65 eur.

El, vand og diesel forbrug = 117.65 eur.

Administrative omkostninger = 100.00 eur.

I alt = 1064.86 euro

7.7.2 Omkostninger for reintegrations processen

Mens kvinderne/pigerne er under uddannelse, modtager de ca. 6 euro (1000 naira) om ugen til transport til uddannelse og træning og frokost, det afhænger dog af kvindens situation og afstand til uddannelsessted m.m. (Nwanuoma 17.4) Udgifter til undervisningsforløbet, materialer her og muligvis en læreplads skal også inkluderes og disse vil variere, igen afhængig af den individuelle behov. Herudover er der udgifter til monitorering, rådgivning og evalueringer gennem hele forløbet. Reintegration vil typisk være omkring **1500 euro** og det vil ofte kun række til opstart af forretning (Nwanuoma 1.7, Ebhojieaye 5.8).

COSUDOW's bud på hvad det koster at lave en forretning er varieret, da det afhænger af hvad kvinderne/pigerne vil lave. Nwanuoma fortæller at kvinden 'Helena' efter donors beslutning har fået 2500 Euro til at starte et spisested. Aftalen med 'Helena' er at hun betaler 1/3 af de 2500 Euro tilbage, men i hendes eget tempo. 'Helena' udtrykker, at hun synes det er hårdt at skulle betale 1/3 del tilbage a lånet, da det ikke føles som om det er hendes egne penge hun tjener. 'Helena' regner med det vil tage ca. 3 år at tilbagebetale pengene ('Helena' 17.4).

Lånet inkluderet har 'Helena' har i alt fået 3500 Euro for hele processen med rådgivning, uddannelse, betaling af husleje for hendes lejlighed og opstart af forretning. Nwanuoma påpeger dog, at dette beløb er meget højt og at det, i fleste tilfælde, vil det kunne gøres for mindre.

Nwanuoma giver et eksempel på hvad det vil koste at starte en skrædderforretning op:

Husleje: udgifterne er afhængige af, i hvilket område lokalet skal lejes. Den kan derfor blive noget højere end dette estimat i nogle tilfælde. Lejen er for 1 år, da det er det normale at sætte sig for i Nigeria: ca. 29.42 euro pr. måned = **ca. 353.04 euro**

Symaskine: Mærket er Singer og køres med fodpedal uden elektricitet = **ca. 65.3 euro**

Beskæringsbord, stole, stof og tråd, sakse etc. = **ca. 109 euro**

Gitter til at beskytte butikken for indbrudstyre = **ca. 218 euro**

I alt ca.: = 745.34 Euro

Herudover kan komme udgifter til diesel, hvilket er vanskeligt at estimere pga. svingende priser og svingende behov afhængig af hvor ofte der er strømsvigt. At opstarte en skrædder forretning er som oftest billigere end andre forretninger, da der ikke skal bruges så meget materiale som eksempelvis et spisested eller en frisørsalon. (Nwanuoma 30.4).

COSUDOW har tidligere faciliteret små mikrokredit lån på 272 euro finansieret gennem Women Religious Nigeria, hvor kvinderne/pigerne kan starte en forretning. Det har ikke været en succes, da kvinderne/pigerne ikke kan overskue at betale tilbage. Kun 1 ud af 5 af kvinderne/pigerne har betalt tilbage, men de driver stadig deres forretning (Ebhojieaye 28.4).

7.8 Monitorering, evaluering og afrapportering

7.8.1 Monitorering

COSUDOW monitorerer kvinderne/pigerne igennem al den tid de er under uddannelse og minimum et år og ofte længere, efter de har fået etableret en lille forretning eller har fået job. De der vælger at gå i skole monitoreres gennem hele forløbet. Monitorering varetages oftest af COSUDOW's revisor og sekretæren Faith Ebhojieaye. Det er forskelligt hvor ofte og hvordan der monitoreres, det afhænger af både omstændigheder og behov. Er der stor afstand fra COSUDOWS kontor sker det både telefonisk og ved gensidigt besøg én gang hver eller hver anden måned. Bor kvinden/pigen tættere på vil monitorering finde sted minimum én gang om måneden. Har en kvinde/pige specielle behov eller er der brug for et ekstra øje på for eksempel familien, sker det oftere. Kvinderne/pigerne er altid velkomne til at kontakte COSUDOW. Kvindernes/pigernes forvaltning af de penge de får

monitoreres også ved at afleverer kvitteringer, eksempelvis skolebøger eller materialer til sykurser o.a. eller deres udgifter i forbindelse med deres forretning afhængig af hvor i forløbet de er (Nwanuoma 30.4, 'Helena' 17.4). Monitorering har således både til formål at holde styr på at kvinderne/pigerne er på rette vej, rådgive kvinderne/pigerne og at donors penge forvaltes rigtigt og at afrapportere til donor/partner. Nwanuoma fortæller for eksempel, at det er planen at 'Helena' og hendes spisested skal monitoreres af cateren, der arbejder på shelteret, fordi hun uddannet netop på dette felt og derfor bedre kan vejlede 'Helena' professionelt (Nwanuoma: 30.4).

Monitorering på 'Helena's spisested foregår typisk således, at sekretæren Ebhojieaye besøger spisestedet og spiser sin frokost der. Så sidder hun og observerer hvor mange gæster der er, om de kan lide stedet og maden, hvordan 'Helena's kontakt til gæsterne er, om det materielle fungerer etc. Derudover giver hun gode råd til 'Helena' om prisen på mad og drikke og andet 'Helena' har brug for at drøfte (Observationer 'Helena's spisested 17.4)

Efter ca. 3 år trækker COSUDOW sig ud af kvindernes/pigernes liv, hvis alt er som det skal være og nogle gange sker det før, afhængig af casen:

'For example 'Helena', is one case, by August it will have been a year... from what we have seen so far she is doing very well, the reason to keep her along with us is to recover the money... So if she continues this way we will disconnect, so she can live her life, but they invite us for their weddings and we are still friends, but we don't need to hold on forever...' (Interview Nwanuoma 30.4)

7.8.2 Evaluering og afrapportering

Internationale partnere

COSUDOW afholder intern evaluering før de afrapporterer til partneren, hvor de ansvarlige for monitorering, rådgivning og regnskab evaluerer det seneste forløb og situationen for den enkelte. Kvitteringer for udgifter medsendes, COSUDOW beholder selv kopien. Hvor ofte intern evaluering afholdes, afhænger af aftale om afrapportering med partneren. (Nwanuoma 30.4)

Når reintegrations processen er slut, sendes en samlet rapport til partnerne, samt filen med alle kvitteringer og oplysninger. (Nwanuoma 30.4 og observationer COSUDOW 30.4)

En almindelig del af kontakt og afrapportering er, at COSUDOW sender billeder tilbage til partnerne, eksempelvis når kvinden/pigen er ankommet godt til COSUDOW. Ligeledes er den telefoniske kontakt mellem kvinden/pigen og partnerorganisationen noget COSUDOW understøtter.

Evalueringer og afrapportering er den måde hvorpå partneren er med til at monitorere forløbet. Gennem rapporter og kontakten med COSUDOW kan de følge med i forløbet og udviklingen. COSUDOW sender handleplanen, der bliver lavet af kvinden/pigen sammen med COSUDOW til partnerne, der skal godkende planen. Ligeledes sendes forretningsplan og budget til partneren når det kommer dertil når/hvis kvinden/pigen skal starte forretning. Er der ændringer bliver der konfereret med partneren. (Nwanuoma 17.4 og 30.4). Pengene følger afrapporteringen, det vil sige at donors finansiering er afhængig af det specifikke behov og overdrages til COSUDOW løbende som reintegrationsprocessen skrider frem. Det sker fordi den enkeltes behov og situation kan være meget forskellig, og kan ændre sig gennem tiden, som tidligere beskrevet (Nwanuoma 17.4 og 30.4, observationer 17.4 og 26.4).

Det er dog væsentligt at det er COSUDOW der afgør hvornår en kvinde/pige er klar til næste skridt og diskuterer beslutningen med partneren (Nwanuoma 30.4).

Eksterne evaluatore er velkomne, hvis det foretrækkes, udtrykker Nwanuoma (Nwanuoma 30.4).

Nationale partnere

COSUDOW samarbejder som nævnt med diverse lokale partnere omkring psykologisk og helbredelsesmæssig rådgivning og uddannelse. Fra de professionelle psykologer de henviser til får de afrapporteringer, men fra uddannelsesstederne monitorerer de pigerne selv uden evalueringer fra stedet.

7.9 Succeser og fiaskoer

Den måde succes beskrives på er, at kvinderne/pigerne har gennemgået en uddannelse og er i stand til at sørge for sig selv økonomisk. Ligeledes er det væsentligt at de er faldet til og kan se en fremtid i Nigeria og at de har et socialt netværk - naboer, venner og familie. Nwanuoma fortæller, at mange af kvinderne/pigerne bliver gift efter et par år og får børn og det mener hun er tegn på, at de er kommet videre i livet og reintegreret succesfuldt. Har kvinderne/pigerne fysiske eller psykiske lidelser, er det ligeledes en succes at de har været i, eller er, sikret behandling(Nwanuoma 30.4). 'Helena' er et eksempel på en succesfuld reintegration og ligeledes 'Theresa', der tidligere er nævnt, hun er netop blevet gift og har stadig sin forretning på markedet i Benin City, der kører godt.

COSUDOW har ikke tal på hvor mange kvinder/piger der aldrig er kommet i deres varetægt til trods for aftale med partnerorganisation, men det sker ikke sjældent at de tager i lufthavnen for at hente én, der aldrig dukker op.

Derudover fortæller Nwanuoma, at COSUDOW har haft tre tilfælde, hvor reintegrationen ikke er lykkedes, ud af de 87 kvinder/piger de, som nævnt, har arbejdet med. I det ene tilfælde tog kvinden en tredjedel af de penge hun havde fået til at købe materialer til hendes forretning, der skulle opstartes. I de to andre tilfælde fandt de under rådgivningsprocessen ud af, at kvinderne ikke var interesserede, da de ikke deltog eller var uærlige omkring deres situation. Nwanuoma siger:

'...Those women I did not recommend for reintegration... it does not mean that all women you sent we can recommend, no we don't have to. Because if you see that they will not utilize the funds, that they will waste the money. It's somebody else's tax payers money somewhere and I will not be a part in wasting that money – such people – you will always know who from counseling if they will be good or not' (Interview Nwanuoma 30.4)

Nwanuoma fortæller, at rådgivning er en proces der tager lang tid og kræver stor tålmodighed. Det er vigtigt at være sikker på at kvinderne/pigerne er helt klar før reintegrationsprocessen går i gang, både følelsesmæssigt og uddannelsesmæssigt, så man ved at de kan klare den proces det er besluttet de skal i gang med.

7.10 Fare og risiko for genhandel for tilbagevendte kvinder/piger

Nwanuoma mener, der er fare forbundet med at vende hjem, specielt hvis kvinden/pigen genhandles og hvis kvinderne/pigerne forsvinder inden kontakten med COSUDOW er skabt. Det sker ofte, hvis familien har været dybt involveret i handlen eller er meget forgældede eller fattige, da det kan øge det pres om at tjene penge som kvinderne/pigerne ofte er udsat for (Nwanuoma 30.4). Et eksempel er 'Anna', hvis mor forsøger at presse hende til igen at tage til Europa. Hun er ydermere blevet overfaldet og har oplevet indbrud i hendes lejlighed. da familien og hendes bagmænd er overbevist om, at hun skjuler penge (Ebhojieaye 28.4). Ligeledes afhænger det af hvor aggressive bagmændene er.

Nwanuoma mener, at der er større risiko for at kvinder/piger, der ikke er frivilligt tilbagevendte, genhandles, da de ofte har ustabil familiesituation, samt ikke har været indstillet på at vende tilbage og starte et nyt liv i Nigeria. Ligeledes er ufrivilligt repatrierede kvinder/piger ofte meget vrede og

ønsker ikke at modtage hjælpen. Nwanuoma mener, at kvinderne/pigerne skal have en tidsperiode i Europa før de repatrieres, hvor de modtager psykosocial behandling og tilbydes færdighedstræning/uddannelse. Det kan eksempelvis være at kvinderne/pigerne modtager undervisning i at læse og skrive engelsk eller i en færdighed som syning, catering og lignende og at de oplyses grundigt om mulighederne i Nigeria. Det vil betyde at flere vil acceptere at de skal tilbage og lade sig repatriere frivilligt, mener hun. (Nwanuoma 23.4)

Nwanuoma fortæller, at tilbagevendte kvinder/pigers familien er i fare, hvis bagmændene er blevet arresteret, specielt hvis der er tale om at kvinden/pigen har en stor gæld, i de tilfælde kan truslerne blive voldsomme. Hun kan ikke give nogen eksempler på at der har været drab, men vold, ødelæggelse af ejendom og røverier kan være meget slemme (Nwanuoma 30.4 og 1.7)

7.11 Andre opgaver COSUDOW varetager

COSUDOW varetager ud over rehabilitering og reintegration andre opgaver i forbindelse med menneskehandel.

7.11.1 Oplysningskampagner

Oplysningskampagner foregår i Edo state, i områder der er meget belastede i forhold til menneskehandel. Det foregår i et samarbejde mellem de forskellige NGO'er på området.

De kvinder/piger der er knyttet til COSUDOW er ofte med til arrangementer, workshops og lignende og på oplysningskampagner omkring menneskehandel og HIV/AIDS. Ligeledes er familiemedlemmer til tider med og fortæller om deres oplevelser med at få (Nwanuoma 30.4 og observationer workshop 23.4)

'Helena' fortæller at hun sammen med COSUDOW har været med til at oplyse skolepiger om faren ved at blive handlet til Europa, omkring hvad der sker og at man hellere skal blive i Nigeria og forsøge at klare sig her. Hun fortæller, at mange af dem hun taler med ikke tror på hende, men i stedet mener hun bare er misundelig på at de måske kan tjene penge i Europa og hun er sendt tilbage. Hun mener ikke, at pigerne ved eller vil indse, at de også vil ende i prostitution, hvis de tager af sted – de tror på drømmen om Europa og kan ikke overbevises om andet ('Helena' 17.4).

Nwanuoma understreger at det er frivilligt om man vil være med på kampagner, men hun mener at det kan styrke kvinderne/pigerne at tale om deres oplevelser og forhindre andre i at opleve det samme. Kvinderne/pigerne får dog altid løn, understreger Nwanuoma og hun råder også

kvinderne/pigerne til at tage penge for interviews med journalister, da det er deres tid og deres historier (Nwanuoma:30.4)

7.11.2 Uddannelse og arbejde til sårbare kvinder/piger

COSUDOW forsøger at forebygge menneskehandel ved at give sårbare kvinder/piger mulighed for uddannelse og arbejde og skabe andre indkomstmuligheder. På centeret i Uromi kan fattige kvinder og enker kan arbejde og unge kvinder/piger få uddannelse (Ibe mfl. Uromi, observationer Uromi 24.4-25.4).

COSUDOW arbejder med stipendier for sårbare piger der er i risikogruppen for at blive handlede. Det være sig piger fra meget fattige familier eller fra familier hvor en slægtning, ofte en søster, er handlet til Europa (Nwanuoma 18.4). Kvinden Juliet læser til revisor på Universitetet i Benin City og fortæller, at hendes søster arbejder i Italien og at hun var blevet tilbudt at rejse dertil også, men hun, gennem sin søster, fik kontakt til COSUDOW (Juliet 22.4). COSUDOW administrerer nu penge til hendes uddannelse, gennem finansiering fra en donor, en Nigeriansk læge der nu bor i USA, der ønsker at hjælpe unge kvinder/piger i Nigeria (Nwanuoma 17.4).

COSUDOW forsøger ligeledes at formidle arbejde til slægtning de får kontakt med. En far fortæller, at familiens ældste datter arbejder i prostitution i Europa og at den yngste datter også skulle af sted, men de frygter at hun ender i prostitution og søger derfor hjælp hos COSUDOW, til at starte en frisør salon eller få datteren i arbejde i stedet (Observationer COSUDOW). Nwanuoma fortæller at COSUDOW forsøger at hjælpe med kontakter og finansiering (Nwanuoma 30.4).

7.11.3 Kontakt til kvinder/piger i Europa

COSUDOW laver familiesøgning, ikke kun for de kvinder/piger der sendes hjem, men også for kvinder/piger der er i Europa, og har mistet kontakten til familien. De opsøger familien og giver dem kvindens/pigens kontaktinformationer, så de kan genoptage kontakten.

Derudover hjælper COSUDOW også kvinder/piger, der stadig er i Europa og ikke skal repatrieres med at få fat i de ejendele, der er blevet taget fra dem i forbindelse med den juju (voodoo) ceremoni, der besegler kontrakten mellem den kvinde/pige der skal handles og hendes bagmænd. Enten får familierne ejendele tilbage eller de sendes til kvinden/pigen i Europa. Nwanuoma fortæller om to konkrete tilfælde, hvor bagmændene havde truet familierne og havde forsøgt at få dem arresteret fordi deres døtre var stukket af fra bagmændene i Europa. COSUDOW blev derfor kontaktet af organisationerne døtrene var i kontakt med i Europa. I begge tilfælde skrev både

præsten og bagmændene under på truslerne ville stoppe og de blev derfor ikke retsforfulgt. Nwanuoma fortæller at det er meget kompliceret at retsforfølge i Nigeria (Nwanuoma 17.4, observationer af billede dokumentation COSUDOW 17.4)

7.12 Samarbejdspartnere

7.12.1 Internationale samarbejdspartnere

COSUDOW samarbejder med NGO'er i Europa i forbindelse med rehabilitering og reintegration. De samarbejder både med religiøse organisationer og andre og det er ikke et krav at organisationerne har samme syn på eksempelvis prostitution som de selv. De største samarbejdspartnere er her:

SOLWODI: Solidarity with Women in Distress, Tyskland

CARITAS: Italien, Tyskland, Spanien m.fl.

TAMPEP: Transnational HIV/STD Prevention Among Migrant Prostitutes in Europe Project, Nigeria og Italien

Herudover samarbejder de med en række andre NGO'er der kontakter dem, hvis de har ansvaret for en kvinde/pige, der skal sendes hjem. Det er ikke afgørende at de har et stort kendskab eller et forankret samarbejde med organisationen, det afgørende er, at de har kvinder/piger skal hjælpes, udtrykker Nwanuoma (Nwanuoma 30.4)

Endvidere samarbejder COSUDOW med Hollandske BLinN (Bonded Labour Organisation Netherlands) omkring oplysningskampagner. BLinN faciliterer kampagnen, der er et samarbejde mellem NAPTIP, COSUDOW, GPI (Girls Power Initiative) IRRRAG (The International Reproductive Rights Research Action Group) and LAPO (Lift Above Poverty Organisation) COSUDOW har ikke direkte samarbejde med regeringer eller statslige organisationer.

7.12.2 Nationale samarbejdspartnere

The NGO Coalition: Nationalt/lokalt i Edo stat er COSUDOW en del af The NGO Coalition der foruden COSUDOW består af fem NGO'er der alle arbejder med menneskehandel¹⁰. COSUDOW

¹⁰ GPI, Idia Renaissance, IRRRAG, AWEG (African Women Empowerment Guild) og NCWS (National Council of Women Societies).

samarbejder med koalitionen på et policy niveau, koalitionen pressede bl.a. på for at få et National agentur oprettet, hvilket er lykkedes med etableringen af NAPTIP. Koalitionen arbejder sammen med koordinering, fortalervirksomhed, samt oplysningskampagner (Nwanuoma 17.4, Observationer workshop 23.4, Nwoha 21.4).

IOM Nigeria: COSUDOW har samarbejdet med IOM siden deres start i 1999, da COSUDOW var en af de eneste aktører, der arbejdede med rehabilitering og reintegration i Nigeria (Nwanuoma 17.4). Med shelterets opstart har de også samarbejde med IOM om at have kvinder/piger, der er hjemvendt gennem IOM boende her. Juni 2008, er det tilfældet med en nigeriansk kvinde, der har været handlet til Rusland. (Observationer COSUDOW 16.4, Nwanuoma 16.6 2008)

NAPTIP: COSUDOW samarbejder med NAPTIP i forbindelse med oplysningskampagner og i enkelte tilfælde omkring reintegration og monitorering af kvinder/piger. COSUDOW har henvist tre personer til NAPTIP, to af dem har vidnet mod deres bagmænd og har været under NAPTIP beskyttelse under retssagen. COSUDOW har dog efterfølgende taget sig af deres reintegration (Nwanuoma 1.7 og Abiodun 23.4). Herudover drager kvinder/piger indimellem nytte af NAPTIP's finansiering, hvis der ikke er finansiering fra andre donorer til den specifikke kvinde/pige, det gælder 'Tina' der får betalt transport penge og skole udgifter gennem NAPTIP (observationer 28.4 og Nwanuoma 1.7). Samarbejdet mellem COSUDOW og NAPTIP er dog ikke forankret og Nwanuoma udtrykker utilfredshed med, at de ikke overlades flere opgaver fra NAPTIP i forbindelse med reintegration og rehabilitering, da hun mener NAPTIP først og fremmest er et efterforsknings agentur (Nwanuoma 29.4).

Politiets Anti-Trafficking Enhed, Benin City: COSUDOW har som beskrevet samarbejde med denne enhed omkring efterforskning af bagmænd og juju præster involveret i menneskehandel, samt arrestationen af disse. Derudover er det planen med det nye shelter, at COSUDOW vil modtage kvinder/piger, der enten er forsøgt handlede, handlede nationalt eller internationalt eller som nævnt kvinder der er løsladt, men ikke kan vende hjem.

Idia Renaissance og Edo Stat færdighedscenter: COSUDOW henviser kvinder/piger til uddannelsesstederne. Samarbejdet beror mest af alt på, at de sårbare og handlede kvinder/piger, har

førsteprioritet ved optagelse, så der ikke er ventetid før de kan komme i gang med deres reintegration.

TAMPEP Nigeria: COSUDOW har stået for rådgivningen af ca. tredive kvinder/piger, der er repatrieret gennem TAMPEP (Nwanuoma 30.4).

Ud over de ovenstående aktører, er der som nævnt samarbejde med psykologer og hospitaler, alt efter de tilbagevendte kvinder/pigers behov.

7.13 Finansiering

COSUDOW bliver hovedsageligt finansieret af donorer i Europa gennem de partnere de samarbejder med og de finansieres fortrinsvis sag for sag. Ved rehabilitering og reintegration betyder det, at pengene følger kvinderne/pigerne og gennem COSUDOWS afrapporteringer til partneren finder de ud af, hvornår kvinden/pigen er klar til næste skridt. Det er en proces der skal have den tid det tager og det kræver tålmodighed:

'... and be patient, our approach is not to spend the money to see that something is happening... If you come and have ten women and I tell you that I don't think any of them are ready for economic reintegration and you don't think we are serious, for God sake, take your women elsewhere – we are not in a hurry...' (Nwanuoma 30.4)

Nwanuoma understreger at de penge der ikke bliver brugt sendes tilbage til partnerne og at COSUDOW ikke vil have penge før kvinden er hos dem og en given processen skal i gang, så de ved at pengene ikke går til spilde, hvis kvinden ikke dukker op eller hvis det viser sig at uddannelse eller åbning af egen butik ikke er mulig.

COSUDOW's daglige drift og administration finansieres af søsterordenen, såsom lønninger, computere, benzin og andet (Nwanuoma 30.4). Herudover finansierer de specifikke samarbejdspartnere en del af administrationen i forhold til rehabilitering og reintegration af tilbagevendte kvinder/piger, som nævnt tidligere.

COSUDOW har fået finansieret shelteret med indbo af Den Katolske Biskop konference og de har fået finansieret en van af Hollandske MIVA (Mission International Vehicle Association).

8. NAPTIP

8.1 Historie og formål

NAPTIP (National Agency for the prohibition of Trafficking in Persons and other Related Matters)

NAPTIP blev etableret i 2003 og er den Nigerianske Regerings forsøg på at imødekomme problematikker omkring Menneskehandel i Nigeria, der blev et fokus med den Nigerianske regerings underskrivelse af FN's Palermo konvention og Protokol 2000 (Transnational Organized Crime Convention 2000).

NAPTIP's mission

NAPTIP is fully committed to the prevention of all forms of human degradation and exploitation. Through the coordinated use of the nation's crime prevention and law enforcement resources, we are determined to stamp out human trafficking and to liberate and uplift the vulnerable, especially women and children, from dehumanizing and exploitative employment and usage, as well as to ensure their rehabilitation and effective reintegration into society.

(<http://www.naptip.gov.ng/missionstat.htm>)

NAPTIP har hovedsæde i Abuja og regionale kontorer i 6 andre nigerianske byer, og sheltre i Abuja, Lagos og Benin City. Derfor er det muligt for NAPTIP at yde assistance til ofre for menneskehandel uanset hvor i Nigeria de kommer fra, når de ved en person behøver hjælp kan de give den, fortæller Godwin Morka, leder af NAPTIP's zone kontor i Lagos. (Morka 6.5)

NAPTIP prøver at etablere sig selv som en nationale centraliseret anti-trafficking agentur og de har mandat til at samarbejde og forhandle direkte med andre lande. (Landinfo 2006: 17)

NAPTIP arbejder på følgende områder:

- 1) Efterforskning og forskning
- 2) Juridisk bistand og retsforfølgelse
- 3) Identificering og rehabilitering

- 4) Oplysning til offentligheden
- 5) Kommunikation og Medier
- 6) Vidnebeskyttelse
- 7) Samarbejde med relevante aktører, nationale som internationale

(Landinfo 2006 og NAPTIP hjemmeside: <http://www.naptip.gov.ng/prologue.htm>)

(se evt. også NAPTIP Fact sheet bilag 2)

En stor del af NAPTIPs budget går til efterforskning af bagmænd, hvilket skal forhindre kvinder/piger i at blive ofre for menneskehandel, både 'nye' ofre og kvinder/piger der tidligere er handlet. NAPTIP samarbejder med politiet og immigrations myndigheder og domstole på dette område. (Landinfo 2006: 19-20).

8.1.1 NAPTIPS rolle/formål i forhold til reintegration og rehabilitering

NAPTIP's *Victims Support Manual* (se bilag 2) udtrykker, at ofre har ret til:

- Shelter i 2 uger hvis det er hans/hendes ønske for at få psykologisk og rådgivning om erhverv/uddannelse
- Deltagelse i NAPTIP's rehabilitering og reintegrations program der giver adgang til færdigheds træning eller skolegang efter eget ønske.
- På forespørgsel, ret til mikrokreditter, tilvejebragt af partnere, for at fuldføre reintegrationen i samfundet

A.O. Abiodun, leder af NAPTIP zone kontor i Benin City udtrykker dog, at NAPTIP's mange arbejdsopgaver betyder at de er meget belastede og det er svært at efterkomme alle opgaverne:

"...it is not as if the government are not doing its best but fighting human trafficking to me cost a lot, we have reintegration and empowering, not to talk of the law enforcement activities [...] There are so many different things, and this young agency has to cope with all of it. They think we can do it all at once, we just take it one day at a time (Interview Abiodun 23.4).

Abiodun, forklarer at NAPTIP skal have en koordinerende rolle, hvor de gennem samarbejde med NGO'er i Nigeria og partnere internationalt. Det er væsentligt understreger hun, at NAPTIP får besked om de handlede der vender tilbage, så det bliver muligt at føre statistik og dokumentere omfanget af tilbagevendte, samt hvordan de hjælpes. Abiodun efterspørger derfor at lande der sender kvinder tilbage oplyser NAPTIP, samt at de nationale aktører kontakter NAPTIP (Abiodun 23.4).

8.2 Definition af menneskehandel - hvem handles og hvorfor

Definition af menneskehandel forklares af Morka som en bevægelse over land, der er kendetegnet ved:

- 1) Bedrag, at ofrene ikke kender de betingelser de skal arbejde under når de kommer frem
- 2) Udnyttelse af position eller magt fra menneskehandlerens side
- 3) Udnyttelse eller en klar intention om at udnytte

(Morka 6.5)

Menneskehandel adskiller sig fra menneske smugling ved at afhængigheden og udnyttelsen fortsætter efter at personen er kommet til destinationen (Morka 6.5)

Morka mener, at mange af de kvinder/piger der handles til Europa ved at de skal arbejde i prostitution, men de ved ikke at de skal arbejde under de slavelignende forhold der kendetegner menneskehandel – ingen vil efter Morka's mening indvillige i at rejse til Europa, hvis de er klar over omstændighederne.

Abiodun, Benin zone kontor, tilslutter sig denne opfattelse gennem at eksemplificere med arbejde i en frisør salon:

'...you see it only makes sense some of them can't even speak English and some of them have never seen a European before in close contact, so how are you going to dress a European hair [...] what they don't know is that they are going to be slaving for somebody else...' (Interview Abiodun 23.4)

Abiodun understreger at uafhængig af deres velvidende, er de stadig ofre for menneskehandel, da de udnyttes og ikke får profitten af deres arbejde (Abiodun 23.4)

8.2.1 Hvor er de tilbagevendte kvinder/piger fra

De fleste kvinder/piger NAPTIP modtager er handlet internt i Afrika, nogle er internt handlet i Nigeria andre i andre lande i Afrika og nogle på vej til Europa, men strandet i Nordafrika eller arresteret får de når til Europa. Mange rejser over land og de fleste når ikke frem til destinationen, mener Abiodun - de rejser gennem Niger og derfra til Marocco og så Spanien og andre dele af Europa, hvis de når så langt. De krydser ørken og mange af de tilbagevendte har set folk dø, og er selv i overhængende fare for at dø, fortæller Abiodun. Ifølge NAPTIP rejser halvfems procent af de der handles til Europa over land (NAPTIP Fact Sheet, bilag 2).

I følge NAPTIPS statistikker har de arbejdet med i alt 2104 ofre for menneskehandel siden NAPTIP blev etableret. Langt de fleste, 1597 er af hunkøn og mindreårige, 1082 er mellem 1-17 år. Størstedelen af, 1372 er internt handlede i Nigeria. Kun 32 ofre er hjemvendt fra Europa. Der er 10 der er frivilligt tilbagevendte. (Morka 15.8, NAPTIP 2005 - Marts 2008, bilag 3) De handles både til prostitution, husarbejde og andet arbejdskraft i eksempelvis landbrug.

Størstedelen af de kvinder der handles til Europa er mellem 18-25, hvorimod de der handles internt i Nigeria til prostitution er mellem 11-17 år (Morka 6.5)

Fra oktober 2007 – 31. marts 2008 modtog NAPTIP 587 ofre, alle disse fik rådgivning, 30 er henstillet til færdighedstræning og 10 har fået udstyr til at starte forretning og stipendier til at facilitere deres reintegration i deres lokalsamfund. 200 ofre, hvis familier kan tage vare på deres rehabilitering og finansielle grundlag, har fået en velfærds pakke med hjem¹¹ (NAPTIP oktober 2007 – Marts 2008, bilag 4) En velfærdspakke indeholder støtte til at færdiggøre skole eller mulighed for træning i lokalsamfundet (Morka 15.8).

¹¹ Disse informationer og tal er eftertjekket pr. mail af Morka, leder Lagos Zone kontor, der bekræfter antallet af tilbagevendte ofre er korrekt, men han mener, at 130 fik færdighedstræning og 30 har fået udstyr til at starte en forretning op (Morka 15.8 2008)

Morka fortæller, at i 2007 var der syv kvinder fra Europa igennem NAPTIP shelter i Lagos, to frivillige hjemsendelser, gennem IOM (International Organisation for Migration) og fem ufrivilligt repatrierede (Morka 6.5)

8.2.2 Hvorfor handles kvinderne/pigerne

Baggrunden for at mennesker handles mener både Morka og Abiodun, skal findes i fattigdommen, der præger Nigeria og de manglende muligheder for at overkomme den. Ydermere udtrykker Abiodun, at mange hjem er dysfunktionelle og børnene bliver svigtet. Ofte er forældrene skilt, eller der er for mange børn i familien, så familiens unge kvinder/piger kan blive presset til Europa, for at brødføde familien (Abiodun 23.4)

8.3 Rehabilitering

8.3.1 Identifikation og afhentning af tilbagevendte kvinder/piger fra Europa

Identifikation

Abidoun, NAPTIP Benin City fortæller at det er den juridiske afdeling af NAPTIP, der tager sig af identifikationen af mulige ofre, når de ved at der repatrieres nigerianere. De samarbejder med immigrationsmyndighederne i lufthavnen og de repatrierede tages til politiet og identificeres i deres regi, hvis de ikke er identificerede i destinationslandet. (Abiodun 23.4).

Den måde man identificerer et offer for menneskehandel på, er gennem samtaler og interviews fortæller Morka, NAPTIP Lagos. Det er ikke muligt blot at spørge kvinderne om de er handlede fortæller han, man skal se efter indikatorer på handel i deres historier som bevægelse, bedrag, gæld, magtanvendelse og udnyttelse eller intentionen om at udnytte. Morka mener ikke det er svært at identificere ofrene. Man spørger til deres historie, hvor har de været, hvad har de lavet, har nogen hjulpet dem til Europa og betalt deres rejse og hvor de personer er nu. (Morka 6.5)

'...You can't ask anybody are you trafficked because she doesn't even know what trafficking is all about, so it is for us to look at the elements in the story and we have to make up our minds, ok this is trafficking, because out of few elements when there is movement and there is deception and abuse of office or abuse of power... and then there are either exploitation or a clear intend to exploit (Interview Morka 6.5).'

Ydermere mener Morka at de fleste kvinder/piger der handles til Europa, ikke er uddannede nok eller kloge nok til at komme til Europa på egen hånd, nogen har handlet dem (Morka 6.5).

Abiodun fortæller endvidere at det er kendetegnende for handlede tilbagevendte at de ikke har papirer (Abiodun 23.4).

Morka mener at myndigheder i Europa skal inkludere NGO'er i identificeringen der har viden om og tålmodighed til at tale med potentielle ofre. Ydermere skal NGO'erne træne de der andre aktører der dealer med ofrene så de kan lære at identificere hvornår der er tale om en handlet person og behandle dem som sådan, i stedet for som illegale immigranter. Morka mener der har været en dag Danmark, hvor en handlet kvinde ikke var blevet identificeret som handlet og kom tilbage som en illegal immigrant, uden at NAPTIP eller andre var kontaktet (Morka 6.5).

'..It is the task of the NGO's to inform/educate the police about trafficking – those who are trafficked they are victims and should be identified as such. If that happened, they can send email to us with names, families, stories and addresses and phone numbers. Then we go their and try and confirm the information and then we get back to you and tell you maybe ask about this... (Morka 6.5)

Afhentning af tilbagevendte kvinder/piger

Morka NAPTIP Zone kontor i Lagos, fortæller at de samarbejder med regeringer, om ufrivillige og frivillige repatrieringer. I disse tilfælde får de besked fra myndighederne, ofre gennem udenrigsministeriet, i det pågældende land. Afhentningen varetages af én rådgiver og én fra efterforskningsafdelingen. En rådgiver tager sig af de tilbagevendte personer og en efterforsker er nødvendig, for at varetage kontakten til immigrationsmyndighederne i lufthavnen, fortæller Morka. Vender flere tilbage på én gang, er der flere fra NAPTIP der afhenter (Morka 6.5)

Han udtrykker at det er et meget stort problem at ofrene for menneskehandel ofte ikke er identificerede som handlede, hvilket betyder, at det er en proces der går i gang når de kommer til Nigeria. Morka fortæller, at der fra flere Europæiske lande sendes 10-50 nigerianere hjem ad gangen, der har opholdt sig illegalt i landet og derfor er deporterede. NAPTIP modtager en liste med navne, men uden oplysninger om, hvem der muligvis er handlede. Derfor sendes handlede hjem sammen med kriminelle, og behandles ligeså som kriminelle.

Comfort Agboko, leder af NAPTIP shelter i Lagos, samtykker med Morka, og fortæller at de modtog 22 repatrierede på shelteret i Lagos, de blev først identificeret som handlede efter ankomst

til Nigeria, de ankom i et fly med 400 andre repatrierede og var i håndjern på hjemrejsen (Agboko og Magaji 6.5). Både Morka og Agboko mener, at denne måde at sende handlede kvinder/piger hjem på betyder, at de er meget aggressive og mistænksomme overfor autoriteter og myndigheder i Nigeria og derfor ofte afvisende overfor den hjælp NAPTIP kan yde (Morka 6.5, Agboko 6.5). Ydermere fortæller Morka, at der er en risiko for at de tilbagevendte kan blive chikaneret af immigrationsmyndigheder og politi i lufthavnen, hvis NAPTIP ikke er til stede og de ikke ved at kvinderne/pigerne er handlede (Morka 6.5).

Abiodun, leder af NAPTIPs zone kontor i Benin City, bekræfter NAPTIP Lagos's udsagn og fortæller endvidere at handlede mennesker og menneskehandlere på denne måde er med samme fly. NAPTIP modtager ofte mange ofre for menneskehandel på en gang, både fra Europa og fra andre dele af Nigeria og Afrika. Det sker at de modtager 20-30 ad gangen fortæller Morka, NAPTIP Lagos og rådgivere fra NAPTIP's i Benin City bekræfter at de ofte kommer mange ad gangen, de har haft op til 50 boende på én gang (NAPTIP Shelter Benin City 28.4). Morka siger at de er vant til at have så mange på en gang så det kan de godt klare. Problemet er dog indimellem, at maden slipper for hurtigt op, men de klarer at give mad tre gange om dagen forsikrer han (Morka 6.5) NAPTIP modtager ofre fra alle dele af Nigeria, både pga. NAPTIP's flere kontorer og samarbejde med NGO'er, myndigheder og politi. NAPTIP søger selv efter familien og besøger de lokalområder de tilbagevendte kommer fra, for at forberede familien på at de kommer hjem. Hvis ofrene for menneskehandel søges identificeret i destinationslandet, kan et samarbejde med NAPTIP inkludere, at de i Nigeria undersøger den handledes oplysninger om bl.a. familiære, bolig-mæssige og økonomiske forhold, samt omstændigheder omkring rejsen. NAPTIP melder så tilbage, for at få stadfæstet om der er tale om en handlet person og hvad der kan gøres. Det gælder både i forhold til rehabilitering og efterforskning af sagen (Morka 6.5).

NAPTIP forbereder familierne på at de pågældende kommer hjem. NAPTIP arbejder i hele Nigeria og sætter ressourcer af så medarbejdere kan rejse til de specifikke områder de tilbagevendte kommer fra, det være sig både i forhold til både efterforskning og rådgivning. Det kan både ske før de vender hjem hvis de har kontakt til de lande der sender den pågældende hjem og under opholdet i shelteret afhængig af den specifikke sag (Agboko 6.5, Morka 6.5). Ydermere bliver det muligt at tilbyde ophold på shelter og forberede et rehabilitering - og reintegrationsforløb, hvis denne kontakt er etableret mener Morka (Morka 6.5). Ønsker kvinderne ikke at være i shelteret men vil vende

hjem til familien med det samme, respekteres det, vil kvinderne/pigerne retsforfølge deres bagmænd og give informationer til en efterforskning vil NAPTIP assistere, og vil de ikke, accepterer NAPTIP det, fortæller Morka. (Morka 6.5)

8.3.2 Frivilligt og ufrivilligt tilbagevendte

Der er stor forskel på at modtage kvinder der er ufrivilligt repatrierede og de hvor tilbagevendelsen er arrangeret. De der repatrieres ufrivilligt forsvinder ofte fra lufthavnen for at blive genhandlet ad andre ruter, ofte over land (Aiodun 23.3). Abiodun, NAPTIP Benin City fortæller, at hvis de får de ufrivilligt repatrierede med til shelteret kan det være muligt at berolige og opnå tillid hos enkelte, men ofte ønsker de ikke den hjælp NAPTIP kan tilbyde og afviser at opholde sig på shelteret (Abiodun 23.4).

Morka, NAPTIP Lagos fortæller, at de frivilligt tilbagevendte fra Europa, kommer tilbage gennem IOM (International Organisation for Migration) og derfor er de allerede ved ankomsten forberedt på, at de vil møde NAPTIP og gennemgå et forløb der med bestemte tilbud. Morka udtrykker, at også de der repatrieres ufrivilligt, har ret til samme tilbud og til at de ved hvem de skal møde og hvilken proces der foreligger, når de ankommer til Nigeria. Morka mener, at hvis de repatrierede har denne viden vil de ikke være modvillige overfor NAPTIP's hjælp (Morka 6.5).

Når de frivilligt tilbagevendte kvinder/piger kommer til NAPTIP gennem IOM, har de som oftest 400 euro til rådighed fortæller Morka og Uche Njoku, program koordinator IOM Lagos (Morka 6.5 og Njoku 9.5). Hvis en kvinde/pige skal sendes tilbage gennem IOM fra eksempelvis Danmark, informeres NAPTIP af IOM om den form for assistance kvinden ønsker og NAPTIP varetager opholdet på shelteret og rehabiliteringen. Reintegrationen og monitoreringen af forløbet varetages af IOM i samarbejde med NAPTIP og IOM monitorerer NAPTIP i processen (Njoku 9.5). Hvis kvinderne/pigerne er fra andre områder i Nigeria, eksempelvis Edo stat, varetager zone kontoret i Benin City reintegrationen i kvindens/pigens lokalområde, ved familien, fortæller Morka. Indebærer reintegrationen at der opstartes forretning er 400 euro ikke tilstrækkeligt fortæller Njoku, IOM Lagos mener nærmere at 1500 er realistisk (Njoku 9.5).

8.3.3 Beskrivelse af sheltrene

Shelteret i Lagos

Shelteret i Lagos er beliggende midt i byen, ved siden af NAPTIP's kontorer. Bygningen er i flere etager. På nederste etage er der en celle hvor involverede/formodede involverede i menneskehandel kan opholde sig. Under de aktuelle besøg den 6.5 samt 8.5 opholdt der sig en kvinde med et lille

barn i cellen. Barnet blev bl.a. taget hånd om af kvinderne/pigerne på shelteret. I bygningen er der bl.a. en spisesal, et køkken, et rum for frisør og skrædder træning, samt en lille sundhedsklinik. På 2. sal, i starten af en lang gang, ligger et kontor og en fællestue. I stuen er der et TV, et par skabe samt tre sofaer og et par lænestole. Møblelementet er slidt. Ned ad gangen ligger værelserne side om side, de fleste er relativt store, med køjesenge og et par skabe. Der er et par toiletter samt bad på gangen og værelser til husholdersken (observationer Lagos shelter 6.5).

Der er alt i alt plads til 200 på shelteret i Lagos, men det højeste antal der har været på samme tid er ca. 80 fortæller Morka (Morka 6.5). Under de aktuelle besøg befinder der sig 29 på shelteret. Theresa Magaji, husholderske på shelteret, fortæller at der er plads til 100. Der er således uenighed om hvor mange der kan være, shelteret synes dog at særdeles trangt ved omkring 100 personer (Observationer Lagos shelter 6.5)

Voksne og børn bor sammen. Hvis der er store drenge er de dog på den øverste etage og adskilt fra de øvrige (Magaji 6.5). Det faktum at de bor sammen, skaber et stort hierarki blandt beboerne, hvor de ældre piger bestemmer. Ligeledes betyder det at de bor tæt sammen, at der kan opstå store diskussioner og skænderier (Observationer Lagos shelter 6.5).

Agboko, leder af shelteret i Lagos, fortæller at de har ansat 2 husholdersker, 2 kokke og 2 sygeplejersker på shelteret, foruden 10 rådgivere (Agboko 6.5). Morka fortæller dog at der er 12 rådgivere ansat (Morka 6.5).

Shelteret i Benin City

Shelteret i Benin City ligger ca. 5 minutter fra kontoret. Det er beliggende i et roligt rentabelt boligkvarter. Shelterer en stor grå villa, omgivet af høje mure med pigtråd, der både forhindrer folk fra at komme ind og ud fortæller en rådgiver. Det er beliggende i en relativt stor have, med græsplæne. (Observationer shelter 28.4)

Et skilt udenfor hoveddøren viser, at shelteret blev oprettet af IOM med hjælp fra den Italienske regering og kørt i samarbejde med den nigerianske NGO Idia Renaissance. I 2005 overtog NAPTIP shelteret. UNICEF (United Nations Children's Fund) har finansieret meget af shelteret, fortæller rådgiverne Joan Alemoh og Raymond Asimonye. (Alemoh, Asimonye 28.4, Observationer Benin Shelter 28.4)

I det første rum ved shelterets indgang er der symaskiner og et klippe bord til øvelse og beskæftigelse. Dernæst ligger stuen, møbleret med en gruppe sofaer og et TV og til venstre herfor er

et langt spisebord. Her kan de spise deres måltider morgenmad og aftensmad fortæller rådgiverne (Alemoh, Asimonye 28.4).

Ved siden af spisestuen ligger køkkenet, der er lille med to borde langs væggene en ovn og et køleskab. Bagved spisestuen, ligger et rum til husholdersken, hvor der ligeledes er plads til 4-5 personer og et værelse til rådgiverne. Desuden er der to rum med 14 sengepladser i hver er til de tilbagevendte. I det ene rum er en lille tremmeseng, det er til de kvinder/piger der kommer med børn, der er flere der har fået børn under rejsen fortæller en rådgiver (Rådgivere Benin shelter 28.4). Rummene er mørke og madrasserne i køjerne meget slidte, og betrækket revnet. Når der er flere end der er sengepladser til, har shelteret skumadrasser, der kan ligges på gulvet (Rådgivere Benin Shelter 28.4).

Bagved køkkenet er der et lille rum, der er indrettet som frisør og skønheds salon. Her kan pigerne/kvinderne få øvelse i færdigheder som frisør og skønhedspleje. Rådgiverne fortæller at kvinderne/pigerne godt kan lide at bruge faciliteterne her, det behøver ikke være i træningsøjemed, men ligeledes for at de kan hygge sig og holde sig beskæftigede (Alemoh, Asimonye 28.4).

Faciliteterne ser fine ud, der er materialer og udstyr til at tørre og vaske år. Faciliteterne bærer præg af ikke at have været brugt. UNICEF har hjulpet med materialerne (Observationer Benin Shelter 28.4).

Abiodun fortæller, at shelteret har plads til 36 ofre for menneskehandel. Det er både børn og voksne der er i shelteret. Er der større drenge eller mænd placeres de i et hus ved siden af. Der er 5 rådgivere, 1 husholderske, samt sikkerhedsvagter ansat på Benin shelter.

På begge NAPTIP sheltere er det ikke tilladt for beboerne at forlade shelterets grund. I Lagos betyder det, at det ikke er muligt at gå udenfor shelteret, I Benin City er det muligt at bruge haven for beboerne. Rådgiverne på shelteret i Benin fortæller, at det flere gange er sket at beboere er sprunget over muren og stukket af (Alemoh, Asimonye 28.4).

Det er meningen at de tilbagevendte skal opholde sig på shelteret i 2 uger, grænsen går ved 6 uger. Det er muligt at de kan blive længere tid hvis der er behov for det. Der er dog tilfælde hvor ofre for menneskehandel har opholdt sig på Lagos shelter i omkring 2-3 måneder. Længden afhænger af hvor lang tid deres sag tager i retten eller om de mangler oplysninger til efterforskning, alle bliver efterforsket fortæller (Magaji 6.5). Er kvindens/pigens familie svær at finde, kan opholdet ligeledes blive forlænget (Agboko 5.6).

8.3.4 Ansattes uddannelse på sheltrene

Rådgiverne på NAPTIP's sheltre, har alle minimum en bachelor grad, det er dog ikke afgørende i hvilket fag. Efter deres ansættelse gennemgår de psykosocial træning der ruste dem til at varetage de problematikker og traumer ofre for menneskehandel skal overkomme (Abiodun 23.4). Det er forskelligt hvor meget træning de får, nogle undergår tre ugers træning andre tre dages træning, fortæller Agboko, Lagos shelter. 'Training of trainers' er dog et princip de følger, så ansatte med længerevarende træning formidler viden, både internt samt til andre aktører på feltet (Agboko 6.5, Abiodun 23.4). Træningen varetages af professionelle, både UNICEF og organisationen Terre des Hommes¹² har varetaget træningen og American Bar Association¹³ finansieret en stor del (Agboko 6.5, Abiodun 23.4). Rådgivere på Benin shelter udtrykker, at de mangler træning i diverse rådgivnings og monitoreringsmetoder og viden, bl.a. om forholdene i Europa (Alemoh, Asimonye 28.4).

8.3.5 Indlogering og rådgivning på sheltrene

Agboko, NAPTIP shelter, fortæller, at når de tilbagevendte kvinder/piger ankommer til shelteret er det vigtigt at der er tid til at de kan hvile og få mad så de basale behov er opfyldt. De hviler mindst tre dage før der sker noget andet. Agboko mener at de tilbagevendte først og fremmest har brug for forståelse, omsorg og kærlighed. I shelteret får kvinderne/pigerne tøj og toiletsager - sæbe, shampoo, tandbørste etc. Agboko udtrykker, at de ikke har mulighed for at give dem gode bolig forhold i shelteret. Der er meget larm og ikke mulighed for ro eller privat liv, da de bor i sovesale og kan ikke forlade området (Agboko 6.5, observationer 6.5 og 8.5). I Benin City kan haven være en fordel, men er der op til 50 i shelteret vil området være overfyldt (observationer Benin Shelter 28.4).

Efter de tre dage finder det indledende interview sted. Agboko fortæller at de har en sagsmappe for hver hjemvendt, og at der ligeledes er knyttet en bestemt rådgiver til hver person, denne der varetager rådgivning, afrapportering og monitorering (Agboko 6.5).

Løbende rådgivning er meget vigtigt, da de tilbagevendte ofte lyver starten, fortæller Agboko. De vil ikke fortælle om deres bagmænd og mener ikke, de skal retsforfølges. Efter de har opbygget tillid til deres rådgiver, begynder de dog ofte at åbne op og fortæller i visse tilfælde historien som

¹² Terre des Hommes er en international organisation der arbejder for at fremme børns rettigheder

¹³ American Bar Association er en frivillig sammenslutning af jurister og jura studerende

den er. (Agboko 6.5). Hvis der så er sket en kriminel handling vil de undersøge om den information personen har givet kan bruges til at retsforfølge bagmænd (Morka 6.5).

Abiodun, Benin NAPTIP Zonekontor, fortæller:

'...and after they've [tilbagevendte kvinde/piger] been there [på shelteret] for a week we can get them to tell their whole story so from their stories we go on to see who we can identify to make arrests...' (Interview Abiodun 23.4)

NAPTIP bruger et bestemt skema til at spørge tilbagevendte personer ud fra (se bilag 5). Skemaet er fra 'Anti-child trafficking Network in Nigeria', men det er bruges efter udsagn fra rådgiverne til alle ofre. Skemaet er baseret på fakta omkring familieforhold, rejsen, forhold ved destinationen og konkrete oplysninger om bagmænd. Skemaet inkluderer ikke spørgsmål omkring den enkeltes mentale eller fysiske tilstand eller omkring ønsker/behov for at klare sig i fremtiden. Ifølge rådgivere spørger de ud fra skemaet ved samtaler med kvinderne/pigerne, og skemaet udfyldes løbende, gennem den enkeltes ophold. Om der ligges ligeså stor vægt på andre aspekter og afrapporteres herom, er en mulighed, men det er ikke ekspliciteret af de adspurgte ansatte i NAPTIP (Agboko og Magaji 6.5).

8.3.6 Håndtering af Juju og gæld

Juju er et fænomen der betyder meget for de tilbagevendte kvinder/piger, da det har stor betydning for det afhængighedsforhold de har til bagmænd¹⁴. Ligeledes skaber det stor frygt både for eget velbefindende og for familiens. Derfor er juju et aspekt der skal arbejdes med, da det er en meget virkelig trussel for de der tror på det. Den måde det håndteres på hos NAPTIP er gennem samtale med både rådgivere og en præst (Abidoun 23.4, Agboko 6.5). Det er dog særdeles vanskeligt at overbevise kvinderne/pigerne, da juju for mange er forankret dybt, det er en del af 'den Afrikanske mentalitet', mener Abiodun (Abiodun 23.4).

Ligeledes finder og rydder NAPTIP de hellige steder hvor kvindernes/pigernes ejendele, der har forseglet kontrakten med bagmændene, befinder sig. Det er den eneste måde at overbevise

¹⁴ Juju kan oversættes med voodoo og troen herpå er meget udbredt i Nigeria. Juju ceremonier, hvor en kvinde der skal handles aflægger en ed, hvor hun lover loyalitet til sine bagmænd, er en almindelig måde at besegle en trafficking situation på i Nigeria.

kvinderne/pigerne om at deres juju pagt er brudt, at de ikke er i fare eller skal afbetale gæld.

(Abiodun 23.4)

Gæld hænger sammen med juju, da kvinderne/pigerne er bange for deres bagmænd og ikke tør lade være med at betale gælden til dem, på grund af juju pagten (Agboko, Morka 6.5). Samtidig er der flere der ser bagmændene som allierede, der har hjulpet dem på rejsen og at de ofte er familiemedlemmer, naboer eller bekendte af familien gør også at mange kvinder/piger ser tilbagebetaling af gæld som deres ansvar. (Agboko 6.5, Abiodun 23.4)

8.3.7 Lægebehandling

Det er nødvendigt at lægge mærke til sygdomstegn så kvinderne/pigerne kan behandles så hurtigt som muligt efter ankomst, fortæller Morka (Morka 6.5)

Sundhedsundersøgelser, bl.a. graviditetstest og HIV test, er en del af behandlingen når tilbagevendte kvinder/piger kommer til shelteret, det er dog frivilligt og kan ikke påtvinges. Hvis de er smittede med eksempelvis HIV, bliver en del af reintegrationen at sørge for, at de henvises til nærliggende behandling i lokalsamfund, når de er tilbage ved familierne. Behandlingen og medicinen er gratis. Ved mentale problemer henvises NAPTIP den pågældende kvinde/pige til et hospital i den periode de er i NAPTIP's varetægt, og finansierer udgifterne. De har ikke oplevet nogen der havde kroniske mentale problemer i Lagos shelter (Agboko 6.5, Abiodun 23.4)

8.3.8 Aktiviteter på sheltrene

På shelteret i både Benin City og Lagos er der tilbud om at øve sig i færdigheder som frisør og skrædder. I Lagos er der undervisning to gange om ugen (Agboko, Morka 6.5), i Benin City er der ikke decideret undervisning, men faciliteterne er der og kan bruges i hverdagen. Det er dog værd at bemærke at frisør faciliteterne i Benin City ikke synes at være brugt til trods for rådgivernes udtalelser (Observationer Benin Shelter 28.4)

Færdigheder i at læse og skrive er ikke et tilbud i Lagos shelter, med undtagelse af perioden februar – juni 2008, hvor to praktikanter fra NGO'er i Lagos har varetaget undervisning to gange ugentligt for beboerne i Lagos shelter fra, samt faciliteret undervisningsmateriale, da dette ikke er til rådighed (Wigur 6.5 og observationer lagos 6.5. og 8.5). Rådgivere på Lagos shelter fortæller, at de hverken kan eller ønsker at bruge undervisningsmateriale eller planlagte forløb fra NAPTIP shelter Abuja, men vil være uafhængige af Abuja kontoret udvikle deres eget materiale i kommende fremtid. De

fortæller ligeledes at de ikke har de samme ressourcer til rådighed som Abuja kontoret (Observationer Lagos shelter 6.5).

Herudover fortæller Morka, NAPTIP Lagos, at de har en samarbejdsaftale med UNICEF, finansieret af American Bar Association, omkring kommende undervisningsforløb. Roseleen Akinroye, Project Officer UNICEF Lagos fortæller dog, at NAPTIP's undervisningsmaterialer fra UNICEF efter aftale skal være til rådighed for beboerne på shelteret (Akinroye 9.5). Akinroye udtrykker bekymring over beboernes situation på Lagos shelter, bekymring over at de ikke kan komme ud eller aktiveres (Akinroye 9.5). Beboerne på shelteret i Lagos virker apatiske, specielt de ældre piger/kvinder synes at være påvirket af den afventende situation de er i (Observationer Lagos shelter 6.5). Det kommer eksempelvis til udtryk i en undervisningssituation faciliteret af de to praktikanter, hvor flere af de deltagende piger/kvinder er ukoncentrerede og opgivende. Deres adfærd er ligeledes bemærkelsesværdigt kropsfikseret og seksuel, hvilket både kommer til udtryk i påklædning, samt i kropssprog, når de henvender sig til underviserne eller rådgiverne. Denne problematik bliver dog ikke nævnt som væsentlig i forhold til rådgivning eller reintegration i samfundet (Observationer Lagos shelter 6.5 og 8.5).

Både på Lagos og Benin shelter indgår beboerne i praktiske gøremål som rengøring og madlavning, for således at holde dem beskæftiget, samt træne færdigheder (Alemoh, Asimonye 28.4 og Agboko 6.5)

8.3.9 Familieeftersøgning og familierådgivning

Det anses som nødvendigt for en succesfuld reintegration, at de tilbagevendte kvinder/piger skal tilbage til deres familier (Abiodun 23.4, Alemoh, Asimonye 28.4). Familieeftersøgning er derfor væsentligt når kvinderne/pigerne opholder sig på shelteret. Det er ofte en vanskelig opgave, da flere af de tilbagevendte kvinder/piger ikke ønsker at oplyse om hvor de er fra og om deres familiære forhold. Når familierne er fundet, er det ligeledes ofte et stort arbejde at rådgive dem, da flere familier ikke ønsker at tage imod deres slægtninge, specielt hvis de kommer tomhændede hjem (Alemoh, Asimonye 28.4). Derfor er mulighed for træning og arbejde vigtigt. I Benin City kan det synes en umulig opgave at 5-6 rådgivere skal tage sig af op mod 50 personer rådgivning og familierådgivning i perioder hvor de har mange på shelteret.

En del af familiesøgningen er også at søge efter bagmænd og involverede i handlen, så der kan rejses sigtelser mod disse: *'Then we can do family tracing and then look for the traffickers and get the traffickers arrested ...and if we have a good case we can prosecute and we contact the lawyers and take the matter to court'* (Interview Morka 6.5)

8.4 Reintegration

8.4.1 Familie og lokalsamfund

Når familien er fundet er næste skridt reintegrationen, hvor den pågældende kvinde/pige, skal flytte fra shelteret og etableres i samfundet igen.

Reintegrationen varetages af det NAPTIP kontor der er tættest på kvindernes/pigernes lokalsamfund og familie. Familierådgivning er det første skridt. Det foregår på den måde, at familierne opsøges og NAPTIP oplyser om den tilbagevendtes skæbne og fortæller, at det er familiens ansvar at tage sig af den pågældende kvinde/pige. NAPTIP oplyser samtidig om deres rolle og kvindens/pigens muligheder. Trods det som nævnt er svært at overbevise familier om at tage sig af deres slægtninge, mener Agboko, Lagos shelter, ikke at kende til tilfælde, hvor kvinderne/pigerne ikke kan komme hjem. I situationer hvor familierne er involveret i handlen, er løsningen at de pågældende retsforfølges, men det forhindrer ikke kvinden/pigen i at komme hjem, mener Agboko (Agboko 6.5). Morka, NAPTIP Lagos, oplyser dog om, at der er flere tilfælde hvor det ikke har kunnet lade sig gøre at ofre for menneskehandel kan komme hjem. Årsagerne hertil kan være, at ofrene er forældreløse, at familierne er fattige eller syge og derfor ikke kan tage vare på deres tilbagevendte slægtninge. (Morka 6.5)

Morka giver et par eksempler:

'...One example with a girl, her parents died and she was brought up by her uncles and taking care of his children when they were young, she didn't go to school. Then after that, she was pressed into prostitution. She was rescued and didn't want to go back to her uncles of course so we had to find a place for her to stay.' (Interview Morka 6.5)

'...Another one the parents are divorced and she stays with her father who is married to another woman and she is not well taken care of, she doesn't go to school, eventually she was deceived into prostitution.' (Interview Morka 6.5)

En anden årsag til at ofre for menneskehandel ikke kan vende hjem, kan være at, de ikke er sikre i deres lokalsamfund pga. trusler fra bagmænd. I sådanne tilfælde kan Naptip Lagos finde bolig, enten en lejlighed eller et shelter. De har fem personer placeret i andre sheltre, det er hovedsageligt teenagere. De går i skole mens de bor på shelteret. Herudover har de et vidnebeskyttelses program, hvor vidner, der er i fare for at blive forfulgt af deres bagmænd, kan få ny identitet og blive reintegreret andetsteds. (Morka 6.5).

I Benin City hjælper de ikke med lejligheder eller mulighed for shelter (Alemoh, Asimonye 28.4)

8.4.2 Færdighedstræning og uddannelse

Som del i rådgivningsforløbet søger NAPTIP at finde trænings - eller uddannelsesmuligheder for de tilbagevendte, for at sikre fremtiden. Det er dog kun de, hvor familien ikke har økonomiske ressourcer til at sørge for skolegang eller færdighedstræning, der får hjælp fra NAPTIP til reintegrationsprocessen (Magaji 6.5). Der er både mulighed for at færdiggøre en skoleuddannelse eller modtage færdighedstræning, sidstnævnte er som oftest det teenagepiger og kvinder tilbydes og ønsker (Morka 6.5). NAPTIP kan betale skole penge og betaler ligeledes for færdighedstræning. Gennem træningsforløbet får kvinderne/pigerne ca. 4000 Naira (ca. 22 euro) om måneden i lomme penge der også skal dække transport og 0.5 euro (100 naira) om ugen til frokost, fortæller Agboko Lagos shelter (Agboko 6.5). Det er dog indimellem problematisk at få de økonomiske ressourcer til at slå til, fortæller både Morka, NAPTIP Lagos og Abiodun NAPTIP, Benin City (Morka 6.5, Abiodun 23.4).

Morka og Agboko fra NAPTIP Lagos fortæller, at færdighedstræning sker ved at kvinderne/pigerne kommer i lære i 6 måneder og NAPTIP betaler lærepladsen. De forsøger at finde lærepladsen i kvindens/pigens lokalsamfund og nær familien, der vil altid være mulighed for at finde en læreplads selv i afsidesliggende egne, de hjælper ikke med bolig pga. træning, men betaler som nævnt transport penge (Morka 6.5, Agboko 6.5). Morka giver et eksempel på, at de i visse tilfælde hjælper de tilbagevendte ved at hjælpe familien og lokalsamfundet. Han fortæller om et tilfælde hvor to piger sendes hjem for at gå i skole, men familierne kan ikke sørge for dem og derfor starter de et projekt der skal organisere mødrene i et kooperativ, der skal give den nødvendige indkomst til at tage sig af lokal samfundets børn, og sørge for den fornødne skolegang herunder de to tilbagevendte piger. (Morka 6.5)

Abiodun, NAPTIP Benin City fortæller, at i Benin City er der to forskellige centre, hvor unge kan trænes, det ene er et stats finansieret center og det andet finansieret af UNICEF, og ledet af Idia Renaissance (Se afsnit 9 og foto bilag 9-14). De har pr. april 2008 50 kvinder/piger, der er i gang med færdighedstræning her. Færdighedscentrene er for unge og er således ikke en mulighed for personer over 30 år. Abiodun mener dog ikke at de har haft kvinder over 30 år gennem NAPTIP Benin City (Abiodun 23.4).

Færdighederne der tilbydes er frisør og skønhedspleje, computerfærdigheder, cateringfærdigheder og færdigheder i skrædder - og design.

Morka siger:

' It depends on what they want to do, we don't force them – if they want to go back to school or learn a trade they can do that, we don't force them, but encourage them maybe if they have only one year of school left we ask them if they want to do that. But others want to learn trades and that's fine – maybe hairdressing, tailoring, cooking, computer skills, bead making or something like that. What ever they want to do and we pay until they are finished... ' (Interview Morka 6.4)

Abiodun fortæller, at specielt frisør er populært, det er det første kvinderne siger når de bliver adspurgt hvad de gerne vil. Hun fortæller at de vejleder dem til at vælge noget andet som catering i stedet, da det er svært at etablere sig som frisør- der er for mange af dem og folk går ikke til frisøren særlig ofte. Kun hvis man er rigtig dygtig har man måske en chance. Til gengæld er der bedre muligheder som caterer, mener hun og det samme gør sig gældende som skrædder (Abiodun 5.4) Agboko, Lagos shelter fortæller, at de ofte oplever de at der ikke er nogen interesse fra de tilbagevendte kvinder/pigers side når de skal reintegreres hjemme og at de ikke ønsker at tage imod tilbud om træning. I disse tilfælde får de en pamflet med der fortæller om NAPTIP's tilbud og det sker at de vender tilbage med ønske om træning (se bilag 1).

8.4.3 Arbejde og indkomstmuligheder

Reintegrationsprocessen forløber sædvanligvis sådan at der er et trænings forløb og derefter mulighed for at etablere sig med en lille forretning af en art, fortæller Agboko, Lagos Shelter. Hun giver et eksempel med en kvinde, der blev etableret i februar 2008 efter at have gennemgået et træningsforløb på 9 måneder og en praktik periode på 1 måned. Hun lejer nu et lokale til hendes forretning i 2 år, der betales gennem NAPTIP. Morka, NAPTIP Lagos fortæller, at ca. 30 kvinder i

alt har været igennem NAPTIP Lagos og har startet eller er i gang med at starte en forretning (Morka 6.5).

Abiodun, NAPTIP Benin city, mener ligeledes at den bedste mulighed for at få arbejde, er ved at opstarte en lille forretning. Profitable erhverv er indenfor catering branchen, Abiodun begrundet det således:

'We encourage them sometimes to go into training like hotel management and catering, food always sells and food can become a family business. Even the illiterate moms can help in small restaurants where the mother can also be involved and whatever food is leftover can be eaten at home so hunger is also removed... And the fashion designers, as I told you, Africans don't run around naked we wear clothes' (Interview Abiodun 23.4).

Det er svært at få job i Nigeria pga. den høje arbejdsløshed. Der er dog enkelte, der får jobs, ofte i Fast Food restauranter, der er udbredt i større byer i Nigeria. NAPTIP i Benin City skriver en reference for de der ønsker det (Abiodun 23.4) Computer færdigheder kan ligeledes bruges til at få et sekretær job eller til at starte en internet forretning, fortæller Abiodun (Abiodun 23.4).

8.4.4 Opstart og finansiering af forretning

Morka NAPTIP Lagos, fortæller at det arbejde NAPTIP udfører ikke kræver, at der er finansiering for hver enkel tilbagevendt offer for menneskehandel, de hjælper alle der kommer til dem så godt de kan. Alle kan få mulighed for at få en god træning og få startet en forretning og de venter ikke på finansieringen, da de ikke kan lade de tilbagevendte i stikken siger Morka (Morka 6.5). Abiodun og Agboko udtrykker dog begge, at det er væsentligt at de tilbagevendte kvinder/piger har noget med tilbage, der kan bruges i en reintegrationsproces, for at reintegrationen skal være vellykket, men at det ikke er altid NAPTIP kan sørge for det (Agboko 6.5, Abiodun 23.4). Abiodun fortæller, at det er svært at få NAPTIP's ressourcer til at række, når kvinderne/pigerne skal starte en lille forretning og de i april 2008 er i gang med at finde donorer der kan finansierer opstarten af en lille forretning til omkring 50 kvinder/piger, der bliver færdige med færdighedstræning. Abiodun siger, at det er svært at opnå den finansiering, men at den er nødvendig da det er så svært at få arbejde i Nigeria. (Abiodun 23.4)

Det er ikke nødvendigvis penge, men også udstyr til opstart af en forretning, der skal til for at de effektivt kan få startet en forretning. Et eksempel kunne være basisudstyr til at starte et lille spisested som et køleskab, madlavningsudstyr m.m. At donere udstyr har også den fordel at det skaber gennemsigtighed, så donoren ved helt specifikt hvad pengene går til, forklarer Abiodun. (Abiodun 23.4)

Morka, NAPTIP Lagos fortæller, at der er brug for minimum 1360 euro for at opstarte en lille forretning i Lagos. Det præcise beløb afhænger dog af den enkelte sag og type forretning (Morka 15.8).

Mikrokreditter

Abiodun, NAPTIP Benin City fortæller, at mikrokreditter er en fordelagtig måde at finansiere en forretning på. Hun mener, at lån vil lære kvinderne/pigerne at tage ansvar:

'...these young ones their orientation has to change they have to know that nothing comes for free, all though we take each case individually on its own merits we know that we will score different successes with different cases. It is not as if we will penalize them totally for wasting the funds but at the same time we have to let them know that whatever they are doing they have to know their capital their profit and what they can put back you know for building a capital base. All these things has to be made known to them therefore microcredit is a real good thing.' (Interview Abiodun 23.4)

Abiodun fortæller at de er i gang med at opstarte et samarbejde med mikrokredit-organisation LAPO (Lift Above Poverty Organisation) så de har professionelle til at administrere kreditterne, samt til at vejlede NAPTIP og rådgive kvinderne/pigerne i processen (Abidoun 23.4). Ydermere har UNICEF vist interesse for at støtte mikrokredit - programmer, fortæller (Abiodun 23.4).

Rådgivere på Benin Shelter fortæller dog, at de har tilbudt mikrokreditter til flere, men kun én har taget imod tilbuddet. Det er ifølge rådgiverne fordi de ikke vil sættes i gæld igen og de kan ikke overskue renterne, de er bange for ikke at kunne betale tilbage (Alemoh, Asimonye 28.4).

Morka, NAPTIP Lagos, mener ikke mikrokreditter er en bæredygtig mulighed, da han ikke mener tilbagevendte kvinders/pigers psyke kan bære det, eller at de kan administrere penge. Mange af de tilbagevendte kvinder/piger er for påvirkede af gældforholdet til deres bagmænd og madams, til at

administrere endnu en gæld og NAPTIP skal ikke være medvirkende til at drive dem tilbage i et gældsforhold, udtrykker han. Det er bedre at skaffe finansiering gennem donorer, som NAPTIP monitorerer, siger Morka, da penge givet direkte til kvinderne/pigerne vil forsvinde i løbet af kort tid, på goder til sig selv eller til deres familie, der ofte vil kræve at få del i pengene (Morka 6.5).

8.4.5 Monitorering

Morka og Agboko, NAPTIP Lagos fortæller, at der monitoreres hver tredje måned og det varer minimum 1 år efter de har startet en forretning, ved skolegang monitoreres der indtil den er afsluttet (Morka og Agboko 6.5) Det er rådgiverne på shelteret, der står for monitoreringen. De tager ud til de lokalområder hvor kvinderne/pigerne er etableret, så de ser personen i de hjemlige omgivelser og også kan tale med familien (Agboko 6.5). Monitoreringen har flere formål, den tjener både til at holde øje med kvindens velbefindende, den familiære situation og om forretningen er velfungerende. Det er en nødvendighed at monitorere, for at forretningen ikke skal køre skævt, mener Morka (Morka 6.5)

Rådgivere, fortæller, at der monitoreres hver 14 dag, hvis kvinderne bor langt væk er det dog mindre. De fortæller at det ikke er sjældent at tilbagevendte er rejst fra familierne, når de kommer for at monitorere (Alemoh, Asimonye 28.4). Morka, NAPTIP Lagos, mener ikke at have set eksempler på, at kvinderne/pigerne ikke er ved familierne, når NAPTIP kommer for at monitorere (Morka 6.5.)

8.5 Stigma, genhandel og fare

8.5.1 Stigma

Der er blandt informanterne i NAPTIP enighed om, at stigmatisering af de tilbagevendte kvinder/piger, er et stort problem i lokalsamfundet og ved familien, hvis de kommer tomhændede hjem. Det skyldes fattigdom og det faktum, at familierne ofte har måttet låne mange penge for at betale rejsen og muligvis sælge eller pantsætte jord eller ejendele. Abiodun mener dog også, at det er de tilbagevendte kvinder/pigers egen ambition at have penge med hjem (Abiodun 23.4)

Familien er ofte involveret i handel med kvinder/piger. Abiodun, NAPTIP Benin City mener, at familien ofte ved, at kvinderne/pigerne skal være i prostitution. Morka NAPTIP Lagos mener, at der også er en stor grad af bedrag bag og at familien ofte ikke er fuldt ud klar over, at det er prostitution

kvinderne/pigerne skal erhverve sig ved. Familien har en tro på, at det vil være anderledes for præcis deres datter. (Morka 6.5).

Forventningerne er således store til at de handlede kvinder/piger kan brødføde familien og derfor er skuffelsen tilsvarende stor, hvis de vender tilbage til familien uden profit. Morka fortæller om tilfælde, hvor fædre truer med at slå deres døtre ihjel når de vender hjem, han mener dog at familierådgivning og hjælp til uddannelse og indkomst, vil kunne eliminere sådanne stigma i de fleste tilfælde (Morka 6.5).

8.5.2 Genhandel

Genhandel er tæt forbundet med stigma. De hårde forhold kvinderne/pigerne skal håndtere når de vender tilbage til familien betyder ofte, at genhandel er den eneste mulighed de ser. Specielt hvis de har en stor gæld med hjem som bagmændene forlanger de betaler, er genhandel en stor risiko (Abiodun 23.4). Endvidere mener Abiodun, NAPTIP Benin City, at kvinderne nedbrydes gradvist og bedrages af deres bagmænd når de handles specielt til prostitution. De ser derfor ofte bagmændene som deres allierede og er således nemme ofre for genhandel (Abiodun 23.4). Agboko, Lagos shelter, mener ligeledes at mange kvinder/piger opfatter deres bagmænd, som nogen der har hjulpet dem til Europa og ikke som forbrydere (Agboko 6.5) Genhandel er specielt en stor risiko lige når kvinderne/pigerne ankommer til lufthavnen, hvor bagmænd kan vente på dem og genhandle dem med det samme, i nogle tilfælde er det aftalt af kvinden selv mener Abiodun (Abiodun 23.4). Der er langt den største risiko for genhandel for kvinder/piger der ikke har indgået en aftale om en arrangeret hjemsendelse, fortæller Abiodun. Det gælder både hvis der ikke er taget kontakt til en organisation der afhenter i lufthavnen, samt for de der afhentes, men som ikke frivilligt er vendt tilbage (Abiodun 23.4, Morka 6.5).

Rådgivere på shelteret i Benin City fortæller, at de har oplevet at komme for at monitorere kvinder/piger, der er rejst tilbage til Europa. De mener at disse kvinder/piger sandsynligvis er genhandlet (Alemoh, Asimonye 28.4). Specielt hvis der er tale om en afventningsperiode på længere tid før kvinderne kan gå i gang med uddannelse eller opstarte en forretning o.a., er der fare for at kvinderne genhandles, da stigmatisering og pres fra kan øges i en sådan situation, fortæller både rådgiverne og Aiodun, Naptip Benin City (Alemoh, Asimonye 28.4, Abiodun 23.4). Rådgiverne fortæller, at de flere gange har oplevet kvinder der stikker af fra shelteret og mener at de sandsynligvis også genhandles, hvis de ikke er at finde hos deres familier (Alemoh, Asimonye 28.4)

Agboko, Lagos shelter, fortæller at de aldrig har oplevet at komme for at monitorere en kvinde og hun var rejst. Hun mener det er fordi de laver familie- og lokalsamfundsoplysning (Agboko 6.5). Morka bekræfter, da han fortæller at de ikke har oplevet at tilbagevendte kvinder/piger er rejst, når de monitorerer og at han ikke har set afrapporteringer om genhandel fra de der har været igennem NAPTIP i Lagos (Morka 6.5).

Den store risiko for genhandel indebærer rejsen over land for at nå Europa. 'Sophia' har været prostitueret i Italien og er tilbagevendt gennem NAPTIP i Benin City. Hun er nu cateringelev på Youth Resource Centret i Benin City, der er drevet af Idia Renaissance (Kapitel 9).

'Sophias' historie:

'Sophia' fortæller, at hun rejste med en stor gruppe piger fra Nigeria mod Europa. De gik både gennem ørken og bjerge - gennem Niger og Sahara fortæller 'Sophia'. Hun fortæller, at gruppen var mange dage i ørkenen uden mad og der var flere der døde på turen. 'Sophia' fortæller, at gruppen på et tidspunkt skal rejse med et tog og at de skal springe på mens det kører. Det går galt fortæller hun og flere falder ind under toget og bliver slået ihjel. 'Sophia' fortæller, at pigerne kommer til en by i Marokko, hvor de er lukket inde i flere måneder uden mulighed for at komme ud, de var her omkring 106 piger. 'Sophia' fortæller, at der var en pige der var gravid, hun dør, fortæller 'Sophia', men babyen tages ud af maven og bringes til et hospital i Casablanca og overlever. Så var de 105 tilbage fortæller 'Sophia'. 'Sophia' handles til Italien og arbejder her som prostitueret, indtil hun tages af politiet, og sendes hjem gennem NAPTIP ('Sophia', Idia Renaissance 29.4).

8.5.3 Menneskehandlere og fare

De fleste tilbagevendte kvinder/piger frygter deres bagmænd, hvis de stadig har stor ubetalt gæld, hvilket som oftest er tilfældet når de kommer tilbage. Der er dog tilfælde hvor bagmænd kommer med alvorlige trusler, Agboko, Lagos shelter, nævner et eksempel, hvor en kvinde og hendes familie bliver truet med at blive slået ihjel på grund af gæld (Agboko 6.5).

Abiodun, NAPTIP Benin City, fortæller ligeledes, at truslerne kan have stor effekt på ofrene. Hun giver et eksempel på en kvinde, der var af den overbevisning, at hun rejste mod Europa med sin kæreste, men denne solgte hende til en menneskehandler i Niger. Kvinden kontakter imidlertid sin far, der kontakter NAPTIP og redder kvinden i Marokko før hun kommer ind i Europa. Kvinden

vidner i retten, og bagmanden løslades midlertidigt. Da han skal afhøres, kommer kvinden i retten og benægter alt, så han frifindes. Det er et typisk tilfælde, hvor kvinden er blevet truet fortæller Abiodun, NAPTIP Benin City (Abiodun 23.4).

NAPTIP har mandat til at restforfølge bagmændene og forsøger at berolige kvinderne/pigerne hermed, da Morka NAPTIP Lagos mener, det er en trussel for bagmændene (Morka 6.5) Der er dog mange tilbagevendte kvinder/piger, der ikke ønsker at retsforfølge eller afsløre deres bagmænd (Abiodun 23.4, Agboko 6.5, Morka 6.5).

Ingen af informanterne fra NAPTIP mener at kende til sager hvor kvinder/piger eller familien er blevet dræbt, men truslerne og volden er eksisterende (Abiodun 23.4, Agboko 6.5). Her skal det dog nævnes, at når kvinden/pigen forsvinder fra hjemmet eller lufthavnen, er der reelt ikke sikker viden om, hvorfor eller hvad der sker efterfølgende. Det gælder ligeledes når hjælp afvises efter ophold på NAPTIP shelter.

8.6 Finansiering og samarbejdspartnere

8.6.1 lokale partnere

NAPTIP arbejder ligeledes med myndigheder som politiet, politiets anti – trafficking enhed, Benin City og immigrationsmyndighederne o.a. De har et godt samarbejde fortæller både Morka, NAPTIP Lagos og Abiodun, NAPTIP Benin City (Morka 6.5, Abiodun 23.4)

NAPTIP Benin City:

De lokale samarbejdspartnere NAPTIP i Benin City er, bl.a. en række NGO'er og lokal regeringen.

NGO'en COSUDOW (kapitel 7) har hjulpet NAPTIP med at etablere sig og givet gode råd, da de har arbejdet på feltet før NAPTIP kom til (Abidodun 23.4). Desuden har COSUDOW henvist tre kvinder de ikke fik finansiering til, til NAPTIP, der betaler deres transport og udgifter til et træningsforløb. Ydermere tager NAPTIP del i en oplysningskampagne med flere lokale NGO'er, bl.a. COSUDOW, der finansieres af Hollandske BlinN (Bonded Labour in Nederland).

NGO'en Idia Renaissance (se afsnit 9) samarbejder med NAPTIP omkring færdighedstræning. Per april 2008 er der 50 kvinder/piger i træning (Abiodun 23.4, Nwoha 29.4).

NAPTIP er i gang med at starte et samarbejde med organisationen LAPO (Lift Above Poverty Organisation), der administrerer mikrokreditter.

Abiodun mener, at NGO'erne gør et godt stykke arbejde, men at der er brug for et bedre samarbejde mht. at de opdaterer NAPTIP om tilbagevendte kvinder/piger, så det er muligt at dokumentere og føre statistik over antal af tilbagevendte, hvor de kommer fra og hvordan de reintegreres.

Lokalregeringen arbejder NAPTIP bl.a. med ved gennem deres Færdighedscenter, der ligger i udkanten af Benin City. De udbyder de samme fag som Idia Renaissance, men har ydermere en pasningsordning til børn, mens deres mødre får undervisning (Abiodun 23.4).

NAPTIP Lagos

NAPTIP Lagos samarbejder ligeledes med en række aktører. Heriblandt kan nævnes WOCON (Women's Consordium of Nigeria), der samarbejder med NGO'er i Europa og henviser tilbagevendte kvinder/piger til NAPTIP shelter (Olagteru-Olagbegi 10.5).

NAPTIP samarbejder ligeledes med COSUDOW Lagos.

Herudover er der som nævnt en række sheltre, hvor tilbagevendte ofre for menneskehandel kan bo, mens de går i skole. Disse sheltre er:

Real Women Foundation, Lagos. Tre tilbagevendte er henvist fra NAPTIP

Rahab Home, Lagos. To tilbagevendte er henvist hertil

Freedom Foundation, Lagos. Ingen er endnu henvist men der er aftale om fremtidigt samarbejde

8.6.2 Internationale samarbejdspartnere

NAPTIP har både samarbejde med regeringer og internationale og udenlandske organisationer. De væsentligste samarbejdspartnere er:

Organisationer:

UNICEF (United Nations Children's Fund): UNICEF er den vigtigste partner til NAPTIP i forhold til rehabilitering og reintegration, fortæller Abiodun, NAPTIP Benin City. UNICEF varetager bl.a.

finansiering af materiale til sheltrene, undervisningsmateriale, kurser og træning for rådgivere, færdighedstræning til de tilbagevendte etc. (Abiodun 23.4) (Se bilag 4).

UNICRI: United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute

UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime

UNDP: United Nations Development Corporation

ILO: International Labour Organization

Terres des Hommes: Varetager undervisning af rådgivere, så de kan videreformidle deres viden og erfaringer, såkaldt 'træning af trænere'.

IOM (International organisation for Migration) IOM Nigeria henviser frivilligt tilbagesendte ofre for menneskehandel til NAPTIP, der sammen med IOM varetager deres rehabilitering og reintegration. IOM Nigeria samarbejder omkring frivilligt tilbagesendte ofre, med andre IOM organisationer verden over (Njoku 9.5).

American Bar Association: Er en vigtig donor og har blandt andet er med til at finansiere et fremtidigt undervisningsforløb i samarbejde med UNICEF, hos NAPTIP Lagos (Morka 6.5).

Udenlandske Regeringer:

Der er indgået aftaler, MoU's med en række regeringer, der skal forankre og styrke et samarbejde her kan nævnes de der også er vigtige donorer:

Den Italienske regering: Træning af politienheder, donation af busser til afhentning af tilbagevendte ofre for menneskehandel etc. (Abiodun 23.4, Morka 6.5).

Den franske og Amerikanske regering m.fl.

8.6.3 Forbedring af samarbejde

Der udtrykkes et generelt ønske om bedre samarbejde mellem NAPTIP og udenlandske regeringer omkring repatriering af ofre for menneskehandel. Både Morka og Agboko, NAPTIP Lagos fortæller, at det er et problem at mange ofte repatrieres på én gang og at disse ikke altid er identificeret som handlede. I stedet ankommer både handlede, menneskehandlere og andre forbrydere sammen, hvilket komplicerer identificeringen, og rehabiliteringsprocessen. Derfor ønsker de at ofre for menneskehandel identificeres før de sendes tilbage, og at der er indgået en fast aftale med NAPTIP om afhentning før de ankommer (Morka og Agboko 6.5). Ligeledes er det nødvendigt at der de tilbagevendte er forberedt på hvad der venter dem, hvem der henter dem,

hvilke tilbud NAPTIP har etc. Undervisning i relevante færdigheder, eller basal skolegang, vil også have en positiv effekt på reintegrationsarbejdet.

Det er også vigtigt at forsøge at overbevise de ofre for menneskehandel der skal sendes hjem om, at de skal afsløre og vidne om deres bagmænd i Europa så de kan blive retsforfulgt her. Hvis bagmændene er nigerianere, skal de sendes hjem og retsforfølges, mener Agboko Lagos Shelter (Agboko 6.5).

På den efterforskningsmæssige side, udtrykker Morka, at der mangler informationer, fra Europæisk side, i forbindelse med at ofre for menneskehandel sendes tilbage til Nigeria. Han mener at efterforskningen ville blive mere succesfuld, hvis informationer blev delt, gerne så tidligt som muligt i processen. På den måde vil man hurtigere kunne afsløre om de tilbagevendte taler sandt og hermed hurtigere afdække en sag (Morka 6.5)

9. Idia Renaissance

9.1 Historie og formål

Idia Renaissance er en NGO startet af den tidligere 1. dame fra Edo state, Eki Igbedinion i 1999. Tidligere kørte Idia Renaissance shelteret i Benin City sammen med IOM (International Organisation for Migration), det blev derefter overtaget af NAPTIP i 2005.

Vision

Seeking to challenge society to be more responsive to the needs and aspiration of the less privileged with a view to restoring hope and dignity to the lives of children, youths and women

(kilde: <http://www.idiarenaissance.com/about.htm>)

Mål

- *Eradicate human trafficking.*
- *Promote sexual health of women and children.*
- *Increase positive cultural practices and eradicate harmful traditional practices against women and children.*
- *Protect the fundamental human right of women and children to develop their capacity*
- *Advocacy and mobilization of relevant organs to promote gender equity and equality*
- *Sponsor and lobby for legislative framework to fight human trafficking*
- *Rehabilitate and integrate victims of trafficking into society*
- *Equip youths with information to guide against drug abuse, cultism, HIV/AIDS and trafficking*

(kilde: <http://www.idiarenaissance.com/about.htm>)

Idia Renaissance driver The Youth Centre der er et færdighedscenter, der startede i 2000 og er beliggende centralt i Benin City, Edo state. The Youth Centre blev grundlagt af UNICEF og SIDA (Swedish International Development Cooperation Agency), der har renoveret bygningen (Nwoha 21.4).

Idia Renaissance samarbejder med flere relevante nationale aktører i relation til kvinder/piger, der er ofre for menneskehandel, bl.a. COSUDOW og NAPTIP

.

Internationalt samarbejder Idia Renaissance med TAMPEP m.fl.

De henviser kvinderne til Idia Rennaisances kurser og samarbejder med dem om oplysningskampagner og mikrokreditprogrammer (Nwoha 21.4).

9.2 Youth Ressource Centre

9.2.1 Ansatte

Roland Nwoha er projekt koordinator, en position der betyder, at han fungerer som den daglige leder af centret.

Der er ansat en underviser til hver af de kurser der udbydes, samt én til biblioteket, én til rådgivning og én til life skills kurserne, hvor UNICEF har trænet underviseren.

De har alle en diplom uddannelse, en BA eller en Master, der gør dem kvalificerede til at arbejde med deres felt (Nwoha 21.4).

Herudover er der en revisor ansat på fuld tid (Nwoha 29.4)

9.2.2 Centrets fem perspektiver

- 1) Færdighedstræning
- 2) 'Life skills': Kurserne beskæftiger sig med oplysninger om arbejde, helbred, rettigheder, diskrimination og har til formål at styrke elever i, at forholde sig til udfordringer de møder i livet. Undervisningen tager udgangspunkt i undervisningsmateriale udarbejdet af UNICEF. En væsentlig del af denne træning er workshops, rollespil og gruppearbejde så eleverne styrkes i at kommunikere, at forstå deres egen og andres situation og turde sige fra og finde løsninger på egne problemer. Der er life skills træning mandag – onsdag i en time om dagen.
- 3) Rådgivning: Der er ansat en kvindelig rådgiver, Elisabeth Ito Osa, der yder individuel rådgivning (se evt. fotobilag 9). Hun kan ligeledes informere og rådgive om sundhed, HIV etc. Denne funktion er meget vigtig, da den har til formål at varetage elevernes mentale og fysiske velbefindende og hermed ruste eleverne til, at kunne modtage færdighedstræning. Mange bruger denne facilitet til at tale om både personlige, familiære og sundhedsmæssige problematikker (Osa India 21.4 og observationer 21.) Der er ligeledes en lægeklinik, hvor en læge er tilknyttet på ugentlig basis og varetager HIV test, rådgivning og henvisning til hospitalet (Nwoha 21.4 og observationer).
- 4) Bibliotek: Der er et bibliotek med forskning rapporter, artikler, bøger etc. om HIV/AIDS og Menneskehandel som både elever og udefrakommende kan bruge

- 5) Sociale aktiviteter: Brætspil, bordtennis m.m. tilbydes, da India Renaissance anser sociale aspekter som væsentlige og at de studerende lærer at omgås hinanden med respekt, knytter venskaber og lærer at støtte hinanden og tale sammen om problemer.

(Nwoha 21.4. observationer India Renaissance 21.4 og 29.4)

Et typisk forløb når elever kommer til centret, starter med en rådgivnings samtale. Den har til formål at afdække den studerendes ønsker og evner i forhold til færdigheds træning. En sådan samtale varer typisk ikke længere end nogle minutter.

9.2.3 Kurser

Der er 4 forskellige kurser en studerende kan vælge imellem og det er basisviden, der bliver undervist i og lært på kurserne.

- Computer kurser – hvor de lærer sekretær færdigheder, såsom 10 finger system, men også powerpoint, at forstå Microsofts Word og grafiske færdigheder – eksempelvis at lave oplysningsplakater o.a. Der er plads til 40 på et hold.
- Mode design og skrædder kurser, hvor de lærer basis færdigheder i design og syning af tøj og tasker og hvor de lærer strikke og hækle.
- Frisør og skønhedskurser, hvor de lærer at ordne negle, hår, hud og lave perler og perleudsmykning.
- Catering kurser, hvor de både lærer at lave mad, vaske/stryge tøj, køkken og mad hygiejne og at servere.

(Observationer 21.4, Osa 21.4 og undervisere India Renaissance 21.4) (se evt. fotobilag 10-12)

Alle kurserne tager 6 måneder, på nær computer kurset der tager 3 måneder Holdene starter to gange om året – januar-maj og juni-november. Computer holdene starter dog i november og februar.

Der er plads til 40 elever på et computer hold og 20 på de andre hold. Der er dog flere på de respektive hold, end der er plads til og pladsen er trang, hvilket er tydeligt på ved catering træning, hvor det er svært for alle at få udsyn til lærerens instruktioner (Observationer 21.4).

Det mest populære er computer kurset. Design og skrædder uddannelsen er nyttig i forhold til arbejdsmuligheder, men det mest brugbare er, efter Nwohas mening, dog catering, da job chancerne er gode i de forskellige Fast Food restauranter. Det giver også mulighed for relativt hurtigt at tjene

penge hvis man får mulighed for at starte sin egen forretning gennem f.eks. mikrokreditter. 'Sophia', en tidligere handlet kvinde der er elev på India Renaissance's catering uddannelse, fortæller at hun valgte catering fordi, at hun mener, det er en god måde at tjene penge. Hun fortæller, at hun lærer at lave alt muligt mad – afrikanske og kontinentale retter, at bage og at servere maden også. Hun fortæller at hun gerne vil have sin egen forretning efter hun er færdig, det er hendes drøm, så kan hun klare sig selv. 'Sophia' siger, at hun gerne vil have hjælp til at starte sin egen forretning efterfølgende, fordi det kan hun ikke uden hjælp og det er den bedste måde at tjene penge på, da det er så svært at få arbejde i Nigeria. Herudover er det nyttigt for mange at lære at lave perler, som er en del af frisør og kosmetik kurset. Det er der tradition for at bruge i Nigeria ved festlige lejligheder og ved bryllupper (Observationer 21.4 og elever India Renaissance 21.4). Prisen på kurser er: Catering ca. 163 euro, frisør ca. 82 euro, computer ca. 55 euro og skrædder/design ca. 136 euro. Prisen afhænger af, hvor meget materiale der skal bruges til kurserne (Nwoha 29.4).

9.2.4 Målgruppen

Youth Centret har haft omkring 2000 kvinder og piger igennem siden opstart. Aldersgruppen der bliver optaget er mellem 13-25 år.

Målgruppen er sårbare unge, hvilket vil sige unge fra fattige familier, enlige mødre eller andet, men specielt unge med HIV og tilbagevendte ofre for menneskehandel, eller personer der er særligt udsatte for at blive handlet (eksempelvis pga. pres fra familie, kontakt med bagmænd, søskende der er handlet eller andet). Disse specielle grupper bliver prioriteret i at få adgang til færdighedsundervisningen. Der bliver afsat tid til rådgivning og der bliver taget hensyn i undervisningen fortæller Nwoha (Nwoha 21.4). Det er f.eks. acceptabelt at stoppe og så starte igen på et forløb senere hen, eller man kan skifte fra et fag til et andet, eller tage to forløb hvis det er ønsket. Ydermere er der blandt de sårbare elever også enkelte over 25 år. Det er dog ikke muligt for gran voksne kvinder, eksempelvis midt i trediverne at deltage, da det vil give en forkert balance og en manglende ligestilling mener Nwoha.

Det er gratis at deltage i kurserne, transport og penge til frokost må eleverne dog selv betale. Det vil sige at der ikke er indskrivningsgebyr og der betales ikke for undervisningen fortæller Nwoha (Nwoha 21.4).

9.2.5 Ofre for menneskehandel

Fra år 2000 har der været 117 tilbagevendte kvinder/piger, tidligere udsat for menneskehandel, på India Renaissances, Youth Ressource Centre.

I 2004 blev 4 tilbagevendte henvist af NAPTIP. Der fulgte finansiering med de 4 fra UNICEF, gennem NAPTIP. I 2005-2006 blev 30 tilbagevendte henvist fra NAPTIP og i 2007-2008 blev 50 tilbagevendte kvinder henvist fra NAPTIP. De fleste af disse var hjemvendt fra at være handlet til andre steder i Afrika, andre strandet i Afrika på vej til Europa og fundet der.

I 2007 blev 4 kvinder hjemvendt fra Italien henvist fra TAMPEP.

Kvinder/piger henvises ligeledes fra COSUDOW (Nwoha 29.4)

Nwoha og Osa fortæller, at de tilbagevendte ofte opfører sig vanskeligt, de er irriterede og kan have svært ved at forstå konceptet på centret. De har svært ved at koncentrere sig og Nwoha og Osa mener, at det er fordi de har haft en del traumatiske oplevelser (Nwoha 21.4, Osa 21.4). En del af kurset er også at ændre de tilbagevendtes attitude og måde at tænke på, sådan at det vil lykkes for dem at gennemføre forløbet. Nwoha fortæller, at der har været skænderier mellem flere af pigerne i NAPTIPs kontor, men det har de ikke oplevet hos India Renaissance, fortæller han (Nwoha 21.4). De handlede, der er henvist fra NAPTIP, henter transport penge hos NAPTIP engang om ugen (observationer 28.4)

9.2.6 Hverdagen på centret

Eleverne går i skole fem dage om ugen fra kl. 8.00 – 16.00, med indlagt frokost pause.

Eleverne betaler selv for deres frokost og transportpenge til skolen. Hvis der er særligt svære tilfælde og elever er ved at stoppe pga. pengemangel, kan centret forsøge at hjælpe, men de har ikke generelt finansiering til det og det ligger ud over, hvad der er centrets opgave og formål (Nwoha 21.4).

Eksamen afholdes ved en udstilling, hvor eleverne præsenterer det, de har fremstillet og fortæller om hvorfor og hvad det betyder. Derudover er det en del af eksamenen at reflektere over egne muligheder og egen fremtid. Alle elever modtager et diplom efter bestået eksamen (Nwoha 21.4).

Nwoha fortæller, at da eleverne er på flere forskellige niveauer, er det væsentligt at sørge for, at der bliver kommunikeret i et sprog og på en måde, der ikke kræver et højt uddannelses niveau eller evnen til at læse og skrive. Han fortæller, at fagene både består af teori og praksis og at det giver

mulighed for, at de der ikke er så stærke i teori, ofte kan blive bekræftet i den praktiske del og vice versa.

Da centret er for sårbare unge, er de ansatte bevidste om, at der skal specielle hensyn og de trænes af UNICEF heri (Nwoha 21.4).

Nwoha mener, at perioden at 3-6 måneder er tilstrækkeligt til, at eleverne kan lære en færdighed og han fortæller, at man bliver forbavset over hvor hurtigt mange af eleverne lærer. Nwoha fortæller, at de opfordrer eleverne til, at være et halvt år i praktik herefter og at de har fået gode tilbagemeldinger fra praktikpladsen, der mener deres elever er kompetente. Han erkender dog, at der er enkelte, der lærer for langsomt og har brug for mere tid (Nwoha 29.4). Længerevarende skolegang gør det ofte også lettere. Et eksempel herpå er Tina, der er henvist til India Renaissance fra COSUDOW. Hun har fulgt et kursus i 6 måneder på India Renaissance og er blevet sat i lære i en skrædderforretning herefter, men læretiden må forlænges, da hun ikke er dygtig nok (Nwanuoma 30.4).

Da rådgivning er en del af centrets tilbud, er der nogen til at være på eleverne og hvis de udtrykker specifikke problemer. Denne viden deler de ansatte med ledelsen, så de kan assistere på bedste vis, men det er ikke noget de diskutere generelt/åbenlyst, ligesom det heller ikke sker med tilbagevendte eller HIV smittede. De der giver rådgivning er selv yngre, så eleverne kan identificere sig med dem og tør at betro sig til dem.

Der er ikke problemer med diskrimination eller stigma på centret, mener Nwoha, for mange der går her, er sårbare på den ene eller anden måde. Det eneste der kan ske, er at de får mere positiv opmærksomhed og det kan der måske være jalousi omkring (Nwoha 21.4).

Det er et problem med udstyr, både computere og symaskiner og med materialer som stof til syning, og mad til catering timerne. Til tider bliver eleverne opfordret til selv at bruge penge til udstyr, hvis de kan (Nwoha 29.4). Nwanuoma (Projekt manager COSUDOW) fortæller, at de betaler for materialer, når de henviser kvinder til India Renaissance (Nwanuoma 30.4) Det er problematisk at der ofte ikke er strøm for der skal bruges meget til for eksempel tørrehjelme. For at rummet ikke skal overophedes skal der også være udluftning af hensyn til sikkerhed og helbred og det koster meget i diesel til generatoren når der ikke er strøm, derfor må de spare. Det samme gælder for

computer undervisningen, hvor undervisningen ofte må foregå med slukkede maskiner (Observationer 21.4, undervisere India Renaissance 21.4 og Nwoha 21.4).

9.2.7 Job og arbejdsmuligheder

India Renaissance forsøger at facilitere jobs. De har for eksempel kontakt til Fastfood kæden Mr. Biggs, der har ansat tidligere studerende fra India Renaissance i catering. Ydermere har de kontakt til forretningsdrivende i lokal området, bl.a. en kvinde der ejer en tøjbutik i nabolaget, der kom forbi, da hun ønskede at ansætte en pige/kvinde uddannet indenfor mode og skrædderi på centret (Observationer India Renaissance 21.4).

Det er dog generelt meget svært at få et job i Nigeria. Alligevel er der nogle succeshistorier, f.eks. at en pige der havde lært at lave perler, som et led i frisør og skønheds kurset, blev tilbudt et job i Lagos ved et bryllup til en rigtig god løn, selvom hun endnu ikke var uddannet (Nwoha 21.4). Nwoha fortæller desuden om fire kvinder, der er kommet i arbejde efter endt uddannelsesforløb på grund af, at India Renaissance har henvist og anbefalet dem til et arbejdssted (Nwoha 29.4).

9.2.8 Mikrokreditter

Gennem NGO koalitionen har India Renaissance haft et mikrokredit program, der er finansieret af UNDC (United Nations development Corporation)¹⁵. Der har i alt været 11 kvinder igennem, heraf 6 ofre for menneskehandel. Flere af kvinderne har fået opstartet en forretning, men problemet har været, at kvinderne ikke har kunnet betale tilbage. Nwoha mener, der er 3 kvinder, der nu kører en forretning og måske flere. Derfor mener han det har været en succes. India Renaissance har forsøgt at starte et samarbejde med LAPO (Lift Above Poverty Organisation) omkring mikro kreditter, men det er endnu ikke lykkedes at få et samarbejde i stand. Nwoha er dog positiv overfor, at det kan lykkes. Mikrokreditter er meget nyttigt, da det kan hjælpe med at starte egen forretning i stedet for, at man skal søge ansættelse, når der er så stor arbejdsløshed, men det kræver samtidigt, at der er finansiering til at få det op at køre (Nwoha 29.4).

Nwoha fortæller, at de har udarbejdet et projekt, der går ud på at starte et kooperativ, hvor flere kvinder har ejerskab i en forretning og kører den sammen. Projektet lyder '*Preventing trafficking and empowering survivals of trafficking in Edo state*' (Nwoha 29.4), og er et samarbejde mellem

¹⁵ Dette program er ligeledes beskrevet i kapitel 7 der beskriver COSUDOW, da begge organisationer er en del af NGO koalitionen

India Renaissance, NAPTIP og den Schweiziske ambassade. Der mangler dog stadig donorer for, at projektet kan føres ud i livet. Målgruppen er tilbagevendte handlede kvinder, der henvises fra NAPTIP og India, men også NGO koalitionen kan henvise kvinder, hvilket er særligt relevant for COSUDOW. Kvinderne vil være trænet hos India Renaissance i en af de udbudte færdigheder og forretningen vil være for eksempel catering eller et skrædderi (Nwoha 29.4).

Formålet er overordnet en stabil og indkomstskabende forretning og herigennem også at reducere genhandel. Der er to specifikke mål, som Nwoha fremhæver:

1) Provide basic entrepreneurship skills for beneficiaries to be able to successfully manage a business.

2) To create a platform for collective business ownership and encourage cooperation, hard work and dedication among beneficiaries

(Nwoha 29.4 og observationer 29.4)

Før forretningen skal etableres, vil der afholdes et to-dages seminar workshop hvor kvinderne, gennem undervisning i forretnings management og viden om processen, bliver rustet til at være en del kooperativet.

Der vil blive monitoreret løbende og det skal foregå således, at der etableres et implementerings management team, der er ansvarlige for implementeringen af projektet og monitoreringen. Denne vil bestå af:

1 Projektmanager fra India Renaissance

2 monitorering og evaluerings ansvarlige, hvoraf en er fra donoren.

1 projektrådgiver fra NAPTIP

1 projektrevisor

4 vejledere til de forskellige fagretninger (catering, skrædder m.m.), med henblik på teknisk assistance. (Nwoha 29.4 og observationer)

Implementeringsteamet er forpligtet til at give den nødvendige rådgivning, teknisk i forhold til den specifikke branche, men ligeledes juridisk eller andet. Kvinderne vil ikke modtage penge, i stedet vil de få doneret materialer, inventar til forretningen, samt materialer til at starte den givne produktion. Teamet skal overordnet sørge for, at kvinderne arbejder i et miljø hvor der ingen

stigmatisering finder sted og hvor de ikke udsættes for trusler eller chikane fra bagmænd, der vil have penge fra kvinderne. Det sker ofte, at kvinderne oplever, at bagmænd forsøger at kapre kvinders ejendele og forretninger, hvis de arbejder alene, men Nwoha udtrykker, at det vil blive langt sværere, når det er kollektiv ejerskab (Nwoha 29.4).

Forretningerne skal være vedvarende, det vil sige, at når kvinder, af den ene eller anden grund falder fra, de flytter måske, bliver gift eller andet, vil der komme nye til, der vil blive indsluset og lært op, af de kvinder der i forvejen er tilknyttet, med støtte fra vejlederne.

Nwoha mener, at ideen er bedre end traditionelle mikrokreditter, da kvinderne kan støtte hinanden og de ydermere ikke vil have angst for, at komme i gæld de ikke kan betale. (Nwoha 29.4)

9.2.9 Genhandel

Arbejde efter endt forløb er et stort problem og mange af de handlede kvinder på centret er i fare for at blive genhandlet, risikoen herfor er dog mindre, end hvis de ikke havde gennemgået et uddannelse forløb hos India Renaissance, da de her har fået mere selvtillid og tro på fremtiden, mener Nwoha. Mange tilbagevendte kvinder bliver ligeledes genhandlet, før de når til India Renaissance's træningsprogram, mener Nwoha. De udstødes for ikke at have penge med hjem og ser ikke anden udvej end at tage tilbage til Europa (Nwoha 29.4).

Nwoha mener endvidere at de skal være endnu mere opmærksomme på genhandel, da det er et særdeles stort problem. (Nwoha 29.4)

'Sophia' og en anden cateringelev, 'Jessica', der ligeledes har været handlet til Europa, bekræfter begge hvor svært det er at klare sig i Nigeria. De udtrykker bekymring for deres arbejdsmuligheder efter endt kursus. De mener, at den bedste mulighed for, at de kan klare sig, er, hvis de får hjælp til at opstarte et lille spisested ('Jessica' og 'Sophia', India Renaissance 29.4).

9.2.10 AIDS/HIV

India Renaissance har et samarbejde med GHAIN (Global HIV/AIDS Initiative Nigeria), for at øge adgangen til viden og hjælp ved AIDS problematikker. Det gør det muligt for folk at blive testet på India og de kan henvise til faciliteter, både i form af finansiell støtte til medicin og sundheds og psykosocial støtte i en støttegruppe. Det er både elever på India Renaissance og udefrakommende, der kan benytte sig af faciliteterne (Nwoha 21.4). India Renaissance samarbejder med Central hospitalet i Benin City, hvor de henviser personer, der er testet HIV positive i deres regi. Med en

sådan henvisning er medicin og hospitalsbehandling gratis. For andre er det ikke gratis, men subsidieret fortæller Nwoha. (Nwoha 29.4). Nwoha fortæller, at den udbredte menneskehandel i Edo state, har været medvirkende til, at øge antallet af HIV smittede og at stigmatisering pga. HIV, er et stort problem. Mange vil ikke testes på hospitalet, der er de bange for at nogle vil se dem og vide hvad de skal der og at det vil betyde udstødelse. På India Renaissance kommer mange unge, , bare for at spille spil, bruge biblioteket eller andet, også selvom de ikke er elever, hvilket gør adgangen til at blive testet nemmere og frygten for stigma mindre (Nwoha 29.4).

9.2.11 Finansiering og samarbejde

Centrets bygning er finansieret af UNICEF og SIDA, og er opstartet med det dobbelte formål både at have færdighedstræning og personlig empowerment, med viden om bl.a. AIDS/HIV, menneskehandel, rettigheder, sundhed m.m.

Centret er baseret på UNICEFs værdier/principper og monitoreres af UNICEF gennem årlige rapporter og statistikker.

SIDA og UNICEF har doneret restaureringen af bygningen, men er ikke faste donorer. UNICEF har doneret 15 symaskiner og 20 computere, men der mangler stadig en del materiel. De har således doneret det grundlæggende materiel, men der mangler stadig donorer. Edo stats tidligere 1. dame Igbedinion, som grundlagde India Renaissance, donerer løbende fra sin personlige kapital.

Lønninger er betalt af Igbedinion, der er hovedsponsoren, fortæller Nwoha, Der er dog nogen uenighed om hvor stor en rolle UNICEF spiller og andel af India Renaissance de har. Nwanuoma fra COSUDOW udtrykker, at India Renaissance blot leder centret, men at det er UNICEF der har ejerskabet.

Herudover er der en række andre donorer og samarbejdspartnere, i 2007, fik India Renaissance støtte fra American Bar Association, til at dække materielle udgifter til et års projekter.

Verdensbanken har finansieret et scholarship program i 2007, for 250 i Primary og Secondary school og en oplysningskampagne finansieres ligeledes af Verdensbanken.

I denne oplysningskampagne deltager elever fra India Renaissance, der har udmærket sig ved livs færdigheds træningen. De afholder foredrag og workshops for unge mennesker i Edo state, hovedsageligt i landområder.

Andre samarbejdspartnere er på det sundhedsmæssige område som nævnt GHAIN og herudover Center for Research and Preventive Health Care, der arbejder med at oplyse prostituerede, samt Institut for human virologi.

9.2.12 Monitorering og afrapportering

India Renaissance dokumenterer selv på månedligbasis og foretager en samlet rapport hvert kvartal. Derudover laver de en månedlig aktivitetsplan, samt en oversigt for et års budget.

Det er forskelligt hvordan der afrapporteres til donorerne, det afhænger af specifikke ønsker og aftaler. Der er ansat en revisor til at varetage budget og forbrugsoversigt, der så sendes til donoren som en del af afrapportering. Ofte bruger India billedokumentation, for at vise hvad finansieringen blive brugt til, hvis det er materielle ting eller udbedringer.

For eksempel UNICEF, kører monitorering jævnligt og India Renaissance sender ligeledes kvartals rapporter til UNICEF, hvor de overordnet beskriver, hvad der sker på India Renaissance.

I tilfældet med GHAIN afholder de nationale samarbejdspartnere månedlige møder og sender referat til GHAIN, samt sender månedlige monitorerings og evaluerings rapporter omkring det specifikke HIV program. GHAIN briefes også om de generelle aktiviteter. (Nwoha 29.4 og observationer 29.4).

Der føres protokol og statistik over hvilke elever de modtager, hvor de kommer fra, alder, hvornår og hvordan de kommer til organisationen, hvem de finansieres af, hvornår de forlader Idia Renaissance etc. (observationer 21.4, Nwoha 21.4). Elever monitoreres og evalueres gennem et samarbejde med undervisere, rådgivere og ledelsen, der afholder månedlige møder. Der sendes specifik afrapportering tilbage til donorer/samarbejdspartnere hvor eleverne er henvist fra, eller hvis de eksempelvis er med i GHAIN programmet (Nwoha 21.4). Der afrapporteres ikke formelt til de lokale samarbejdspartnere som eksempelvis COSUDOW, men uformelt har de kontakt og følger op på kvinderne/pigerne. Nwoha udtrykker dog, at der er behov for bedre opfølgning efter eleverne forlader Idia Renaissance, for at forhindre genhandel (Nwoha 29.4)

Nwoha mener, at Idia Renaissance lægger stor vægt på gennemsigtighed og grundighed i monitorering og evaluering og at de er kvalificerede, idet de er professionelle, har en professionel revisor og 'the economic and financial crime agency' indimellem kommer og gennemgår deres regnskab og journaler, hvilket skaber sikkerhed for at alt er i orden.

Donorer kan altid kontakte Idia Renaissance, hvis de mangler information, eller skal have et hurtigt svar, ligesom regnskaber og statistikker er tilgængeligt for andre (Nwoha 29.4).

10. Kilder

10.1 Konsulterede kilder

Hovedinformanter:

COSUDOW

Benin City

Ansatte:

Nwanuoma, Sr. Florence: Projekt Manager

Ebhojieaye, Faith: Sekretær og monitoreringsmedarbejder

Edomobi, Michael: Præstestuderende og frivillig rådgiver

Obidiagha, Collins: Præstestuderende og frivillig rådgiver

Interviewede kvinder:

‘Helena’: Deltager i rehabilitering og reintegration for tidligere handlede kvinder/piger

‘Tina’: Deltager i rehabilitering og reintegration for tidligere handlede kvinder/piger

Juliet: Deltager i undervisningslegat – program, for at bekæmpe menneskehandel

Lagos

Ansæt:

Onwunali, Sr. Monica: Ansvarlig for COSUDOW Lagos

Interviewet kvinde:

‘Sandra’: Deltager i rehabilitering og reintegration for tidligere handlede kvinder/piger

Uromi

Ibe, Sr. Angela og fire andre ansatte søstre (mfl.)

Idia Renaissance

Ansatte:

Nwoha, Roland

Osa, Elisabeth Ito

Undervisere Idia Renaissance

Interviewede kvinder:

'Sophia'

'Jessica'

NAPTIP:

NATIP Benin City

Abiodun, A.O: Leder af NAPTIP Zone kontor, Benin City, Edo Stat

Alemoh, Joan: Rådgiver, Benin Shelter

Asimonye, Raymond: Rådgiver Benin Shelter

NATIP Lagos

Morka, Godwin: Leder af NAPTIP Zone kontor, Lagos, Lagos stat

Agboko, Comfort: Manager, NAPTIP shelter Lagos

Margaji, Theresa: Husholderske, NAPTIP shelter Lagos

Andre kilder:

Agun, Henrietta specialrådgiver i human trafficking anliggender til guvernøren i, Benin City, Edo stat

GPI (Girls Power Initiative), Benin City

Osakue, Grace: Manager, Girls Power Initiative, Benin City

IOM Nigeria (International Organization for Migration)

De Cataldo, Tommaso: Chief of Mission IOM Nigeria, Abuja

Njoku, Uche – Seniort Program koordinator, IOM, Lagos

LAPO (Lift Above Poverty Organisation), Benin City

Osayomwanbor, Fracis Principal manager LAPO Development Service Manager, Benin City

Politiets anti-trafficking enhed, Benin City:

Nnachor, Tony: Overordnet hos politiets anti –trafficking enhed i Benin City

SOLWODI, Tyskland (Solidarity with Women in Distress).

Becker, Charlotte: Orgnaisationen arbejder med at repatriere handlede kvinder/piger og samarbejder i den forbindelse med COSUDOW.

UNICEF (United Nations Childerens Fond):

Akinroye, Roseleen: Project Officer UNICEF Lagos

WOCON (Womens Consordium of Nigeria), Lagos

Olateru-Olagbegi, Bisi: Leder af WOCON

Malin Wigur: Praktikant WOCON, Maj 2008

10.2 Litteratur

Anti-child trafficking Network in Nigeria: *Victims Bio Data* (Se bilag 5)

NAPTIP Abuja: *Report on C&R Activities From October 2007 – March 2008* (Se bilag 4)

NAPTIP Abuja: *Statistics of victims handled by NAPTIP since inception to March, 2008* (Se bilag 3)

NAPTIP Lagos (2006): *Fact Sheet* (se bilag 2)

Naptip Lagos: *Victims Support Manual* (Se bilag 1)

Skogseth, Geir (2006): *Trafficking in Women – Fact Finding Trip to Nigeria (Abuja, Lagos and Benin City) 12-26 March 2006*, Landinfo, Oslo

Hjemmesider

COSUDOW Profile: <http://www.humantrafficking.org/uploads/updates/COSUDOW.doc>

Information 5.8 2008: <http://www.information.dk/163205>

NAPTIP's hjemmeside: <http://www.naptip.gov.ng/prologue.htm>

Palermo protokollen, FN 2000, artikel 6: <http://untreaty.un.org/english/notpubl/18-12-a.E.doc>

Velfærdministeriet: http://www.lige.dk/files/pdf/2007_menneskehandel.pdf

Fotobilag

Projektmanager: Sr. Florence Nwanuoma. Sekretær: Faith Ebhojieaye
Psykolog: Sr. Dorothy Ezech

Fotobilag 2 - COSUDOW shelter

Værelser samt bad- og toiletfaciliteter

Køkken og shelterets køkkendame

Spisestue

Fotobilag 4 - COSUDOW shelter

Kapel

Opholds- og TV-stue

Væveri

Systue

Bageri

Farvning og stoftryk

Certifikatet efter bestået kursus

Rådgiver IDIA Renaissance

Færdige produkter fra sykursus

Frisør og skønhedskursus. Pige med den traditionelle bryllups-hovedbeklædning af egen produktion.

Cateringkursus

Computer- og grafikkursus.

Færdige produkter fra computer og grafikkursus.

Sykursus

Computer- og grafikkursus

Frisør- og skønhedskursus

Cateringkursus